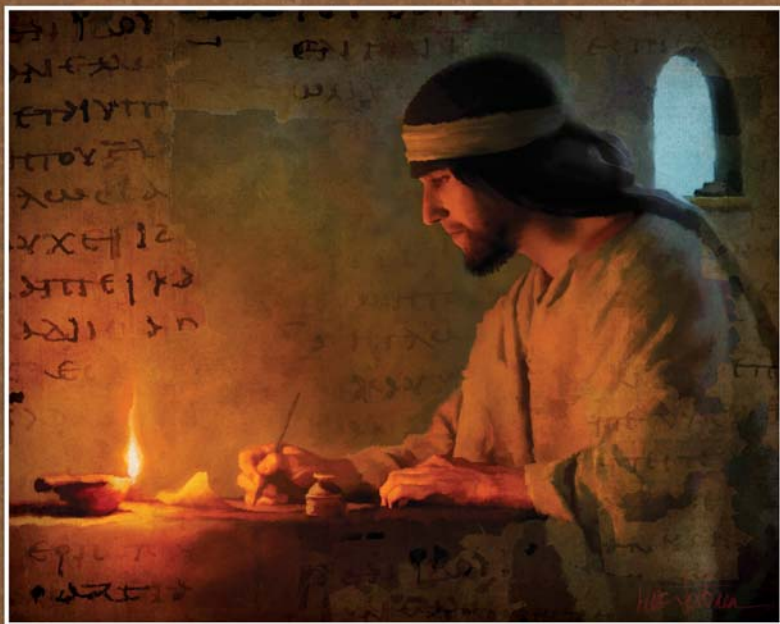

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid

Jaakobuse kiri

Clinton Wahlen

oktoober, november, detsember
2014

Originaali tiitel:
Clinton Wahlen
The Book of James

Clinton Wahlen
Jaakobuse kiri

Tõlge: AKEL 2014
Tõlkija: Mall Kaaver
Toimetajad: Toivo Kaasik, Ly Kaasik
Kujundaja: Indrek Ploompuu

Trükkis: Vali Press

Sissejuhatus

“Õle-evangeelium”?

Jaakobuse kiri on olnud üks kõige vääritimõistetumaid raamatuid Piiblis. Leipzigi debatil 1519. aastal kasutas roomakatoliku õpetlane Johann Eck seda Martin Lutheri seisukohale – õigeks mõistetakse ainult usust – väljakutse esitamiseks, käies peale nõudmisega, et tasakaalustamiseks on vaja lisada teod.

Luther omakorda lõpuks lausa eitas selle epistli kirjapanija inspireeritust, peamiselt seetõttu, et ta sai valesti aru, nagu õpetaks Jaakobus õigeksmõistmist tegude kaudu. 1522. aastal saksa keelde tõlgitud Uue Testamendi sissejuhatuses teatas Luther, et eelistas selliseid raamatuid nagu Johannese evangeelium, Johannese esimene kiri, Pauluse kiri roomlastele, Pauluse kiri galaatlastele, Pauluse kiri efeslastele ja Peetruse esimene kiri, mis näitavad Kristust ja õpetavad “kõike, mida on vajalik ja õnnistatud... teada.”

Oma eessõnas Jaakobuse kirjale oli ta veelgi negatiivsem. Luther nimetas seda “tegelikult üheks õle-evangeeliumiks, kuna selles ei ole midagi evangeeliumile omast”. Ehkki Luther ei kõrvaldanud kunagi Jaakobuse kirja Pühakirja kaanonist, eraldas ta selle kõigest, mida tema nimetas kaanoni tuumaks.

Luther toonitas Pauluse kirju, eriti kirju roomlastele ja galaatlastele, ning tõsiasia, et ta taandas Jaakobuse kirja üksnes vagaks kirjatükiks, on mõjutanud sajandite jooksul suure osa kristlaste mõtlemist.

Kes Jaakobus üldse oli? Oli ta käsumeelne, kes sõdis Pauluse idee vastu – õigeks saab üksnes usust – õpetusega, et õigeks saab tegelikult tegudest? Või vaatles ta lihtsalt teemat veidi erineva nurga alt, sarnaselt nii mõnegi vaatenurgaga Jeesuse õpetustes, mida evangeeliumides leiame? Õige vastus on, loomulikult, see viimane.

Mitte sugugi kõik usupuhastajad ei jaganud Lutheri madalat hinnangut Jaakobuse kirjale. Selline suurkuju nagu Melancthon, Lutheri lähim kaaslane, uskus, et Pauluse ja Jaakobuse kirjutised ei olnud vastuolulised.

Jaakobus tundis Jeesust otsesest allikast. Tõsiasia on, et kõigist epistlitest võib tema olla väga hästi varaseim olemasolev kristlik kirjutis ning see peegeldab kõigist epistlitest kõige ligilähedasemalt Jeesuse õpetusi, mida evangeeliumidest leiame. Siingi on rikkalikult kujundeid maailjelusest ja ärimaailmast, nii nagu on Jeesuse tähendamissõnad. Teiseks tähtsaks teemaderingiks on tarkus, palve ja eelkõige usk.

Jaakobus on ainulaadne ka muudmoodi, avades seejuures meie jaoks akna, et näeksime mõningaid võitlusi, millega algusaegade kristlik kogudus silmitsi seisis. Sedamööda, kuidas kadedus, armukadedus ja ilmalikkus karja hulka hiilisid, näis tekkivat sotsiaalne ja kultuuriline surve, mis vastandas jõukamad kristlased vaesematele. Näeme ka vilksatusi suurest võitlusest, siis kui Jaakobus ründab tarkuse ja usu võltsitud vorme.

Seitsmenda päeva adventistide jaoks on tähtsaim see, et Jaakobuse kiri levitab usaldust Jeesuse tagasitulekusse; see heidab ka olulisi pilke seadusele, kohtule ja Kristuse teisele tulemisele. Eelijagi tuuakse esile eeskujuna, keda jäljendada. Sellel on eriline tähendus meie, seitsmenda päeva adventistide jaoks, kellele usaldatakse tee valmistamine Kristuse teiseks tulekuks.

Selle veerandaasta retk ühendab meid mitmel moel, nagu sild, kogu kristliku ajajärguga, kuna selles on nii algaegade jutlust kui ka erilisi pilguheite lõpuajale.

Clinton Wahlen, PhD, on Peakonverentsi peakontori juures asuva Piibliuuringute Instituudi asejuht. Tema eriharuks on Uus Testament ja selle seosed vana-aja judaismiga. Clinton Wahlen on küll ameeriklane, kuid on elanud ja töötanud Venemaal, Uus-Meremaal, Ühendkuningriigis ja Filipiinidel. Temal ja ta naisel Ginal, kes töötab Adventist Review toimetuses, on kaks last, Daniel ja Heather.

Jaakobus, Issanda vend

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jh 7:2–5; 1Kr 15:5–7; Jk 1:3; 2:5; 1Pt 2:9, 10; Mt 7:24–27.

Meelespeetav tekst: “Teie olete mu sõbrad, kui te teete, mida ma teid käsin” (Jh 15:14).

Me oleme täna pika tee kaugusel kristliku koguduse alguspäevadest nii ajastu tundmise kui ka kultuuri mõttes. Nii on meil vähe aimu, mismoodi nägi välja kuulumine noorde kristlikku liikumisse ajal, mil paljud kogudused said kokku kodudes ja valdav osa usklikke olid kaasjuutide poolt tagakiusatud juudid. Jaakobuse kiri annab meile võimaluse üheks varaseimaks pilguheiduks juutide kristlusesse enne, kui see kadus juutide-kristlaste vahelise võitluse udusse, ning enne, kui juudid jäid vähemusse teise sajandi ja hilisema aja koguduses, mis koosnes ülekaalukalt mittejuutidest.

Erinevalt paljudest teistest kirjadest paistab, et kohalikus koguduses ei olnud mingit pakilist vajadust, mis sundinuks Jaakobust seda epistlit kirjutama. See on pigem kirjutatud laiemale kristlikule kogukonnale, “hajali asuvaile” (Jk 1:1).

Enne, kui kaevume sellesse kirja sügavamalt, püüame sel nädalal luua pildi selle kirja kirjutajast. Esitame niisuguseid küsimusi nagu: kes oli Jaakobus? Milline oli tema taust? Milline suhe oli tal olnud Jeesusega? Ja millist osa ta koguduses täitis?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 4. oktoobriks.

Selle kirja kirjutaja peab olema koguduses hästituntud inimene, sest kirjas ei leidu muud üksikasjalikumat teavet selle kohta, kes ta oli, kui vaid Jk 1:1: “Jaakobus, Jumala ja Issanda Jeesuse Kristuse sulane, saadab ter- vitusi kaheteistkümnele hajali asuvale suguharule.”

Seega jääb tema tuvastamiseks üsna vähe valikuid. Uues Testamendis on mainitud nelja Jaakobuse-nimelist inimest: kaks kuuluvad kaheteist- kümne jüngri hulka (Mk 3:17, 18); siis on Juuda isa (teine Juudas, kes kuulus kaheteistkümne hulka, mitte Juudas Iskariot, Lk 6:16) ja üks Jees- use vend (Mk 6:3). Neist neljast elas ainult Jeesuse vend üsna pikalt ja oli koguduses nii väljapaistev, et võis sellise kirja kirjutada. Seega usume, et see oli Jeesuse vend Jaakobus, kes kirjutas selle Uue Testamendi raamatu.

Puusepa pojana (Mt 13:55) võis Jaakobusel olla rohkem võimalusi har- ridusele kui lihtsal talupojal. Tema kiri kuulub Uue Testamendi parimate näidete hulka kirjandusliku kreeka keele valdamisest. Sellist rikast sõna- vara, head retoorilist vaistu ja Vana Testamendi korralduste tundmist sai edasi anda ainult heebrealane. Kuna Jaakobuse nimi on Jeesuse vendade loetus esimene, oli ta tõenäoliselt pere vanim poeg. Tõsiasi aga, et Jeesus usaldas oma ema eest hoolekandmise Johannesele, armastatud jüngrile (Jh 19:26, 27), annab mõista, et Jeesuse vennad ei olnud Maarja enda lap- sed, vaid Joosepi pojad esimesest abielust.

Jeesuse tegevusega seoses on kirja pandud selline salm: “Ja seda kuuldes tulid ta omaksed teda kinni võtma, sest räägiti, et ta on arust ära” (Mk 3:21; vaata ka Jh 7:2–5). Mida räägivad need kirjakoht sellest, kuidas tajus Jeesust Tema enda perekond? Millise õppetunni saame siit enda jaoks, kui me aeg- ajalt tõesti leiame, et need, keda armastame, mõistavad meid vääriti?

“Jeesuse vendade vale arusaam Messia tööst ja Jeesuse jumalikkusest sundisid neid nõudma, et Ta esitleks end rahvale lehtmajade pühal.” – El- len G. White, *Ajastute igatsus*, lk-d 485, 486.

Loe 1Kr 15:5–7 ja Ap 1:14. Mida räägivad need meile Jaakobusega toimunud muutusest?

Jeesus ilmus pärast oma ülestõusmist paljudele, sealhulgas Peetrusele ja “kaheteistkümnenele” (miinus Juudas Iskariot). Siis ilmus Ta üheaegselt rohkem kui viiesajale vennale. Jaakobus ei olnud tõenäoliselt sellel kokkusaamisel viiesaja vennaga; Jeesus ilmus temale eraldi, ning see ilmumine pidi olema eriline, kuna see on eriliselt ära märgitud. Piibel ei ütle, mis sellel kokkusaamisel toimus. Kuid see pidi avaldama Jaakobusele suurt mõju, sest temast sai Jeesuse ustav järelkäija ja koguduse mõjukas juht.

Mida me veel Jaakobusest teame? Ap 12:16, 17; 15:13, 14, 19; Ap 21:17–19; Gl 1:18, 19; 2:9.

Jaakobusest sai kiiresti juhtiv isik Jeruusalemma koguduses. Pärast seda, kui ingel Peetruse vanglast vabastas (aastal 44 pKr), soovis Peetrus, et Jaakobus teaks, mis temast saanud oli (Ap 12:17). Viis aastat hiljem oli Jaakobus eesistujaks ja kuulutas välja Jeruusalemma nõukogu otsuse. Paulus nimetab teda Jeruusalemma “sambaiks” peetavate isikute loetelus esimesena, enne Peetrust ja Johannest (Gl 2:9). Mitu aastat pärast seda sündmust (aastal 58 pKr), siis kui Paulus tõi erinevatest kogudustest Jeruusalemma vaeste jaoks kogutud annetuse, panid kõigi koguduste saadikud annetused Jaakobuse ette maha (vaata Ellen G. White, *Sketches From the Life of Paul*, lk-d 208, 209).

Näib, et palju aastakümneid pärast apostlite surma peeti Jaakobusest vägagi lugu. On tõsi, et tema jumalakartlikkusest tekkis palju legende ja teda mäletati kui “õiglast Jaakobust”. Vaatamata sellele, et Jaakobusel olid alguses suured kahtlused Jeesuse suhtes, oli ta lõpuks algusaegade koguduses vaimulik hiiglane.

Kahjuks – võimalik, et Lutheri mõjul – ei suuda paljud kristlased näha seda tähtsat sõnumit, mida Jaakobuse kiri sisaldab. Vähendamata Lutheri panust tema aja kogudusele, peame meelde tuletama, et “usupuhastus... ei lõppenud Lutheriga. See peab edasi kestma selle maailma ajaloo lõpuni, kuna reformaatorid põlistasid tõsised vead ja palju tähtsaid tõdesid tuli veel esile tuua.” – Ellen G. White, *The Story of Redemption*, lk 353.

Niiviisi vajati Suurt Ärkamist koos Jonathan Edwardsi, George Whitefieldi ja vendade Wesleydega, kes andsid elu metodistide liikumisele ning seal rõhutatavale pühitsusele kui üliolulisele osale kristlikus elus. Usupuhastustöö jätkus Teise Ärkamisega, mille käigus kutsus Jumal esile seitsmenda päeva adventistid, et nad kuulutaksid “kolme-ingli-kuulutust”. See üleilmne kuulutus jõuab haripunkti Vaimuga täidetud inimeste tunnistuses, kes “hoiavad alal Jumala käske ja Jeesuse usku” (Ilm 14:12).

Loe Jk 1:3; 2:5, 22, 23; 5:15. Kuidas usk neis kirjakohtades toimib? Mida räägivad need meile sellest, mida tähendab elada usus? Kuidas need näitavad, et usk on rohkemat kui mõistuslik nõustumine erinevate väidetavate tõdedega?

Mõne jaoks võib tulla üllatusena mõte, et Jaakobus juhatab oma lühikeses kirjas 19 korral mõtted *uskumise* ja *usu* juurde; ning seda on tal rohkem, kui viiteid *tegudele* ja *õigeksmõistmisele* ühtekokku! Tegelikult rõhutatakse usu olulisust esimese peatüki algusest peale, seoses läbikatsumistega ja tarkuse palumisega (salmid 3, 6). See näitab, et Jaakobus ei kirjutanud usklikele niisama, vaid ta soovis, et neil oleks kindla kvaliteediga usk. Nagu näeme, on uskumisest iseenesest vähe kasu; õige usk sisaldab kindlaid äratuntavaid koostisosi. See tähendab, et õige usk peab ilmnenema uskliku elus ja iseloomus.

Mida teed igapäevaselt, mis näitab sinu usu kvaliteeti ja reaalsust? Kuidas saad näidata oma usu tegelikust isegi “väikestes” asjades?

Kaheteistkümnele hajali asuvalle suguharule

Loe Jk 1:1; Ap 11:19–21 ja 1Pt 2:9, 10. Kes on need “kaksteist suguharu” ja kuidas nad nii hajali pillutati?

Nagu näinud oleme, kirjutas Jaakobus usklitele. Alguses keskendus evangeeliumitöö Jeruusalemmale (Lk 24:47), kuid tagakiusamise tulemusena, mis ägenes pärast Stefanose kividega surnuks viskamist, usklikud hajutati ning evangeeliumi seeme istutati maha igasse linna ja Rooma impeeriumi ümberkaudsetesse piirkondadesse.

Ap 11. peatüki põhjal levis evangeelium paganateni üsna varakult, alates Antiokiast; nii et “kaksteist suguharu” osutavad ilmselt kristlaskonnale tervikuna. Näib, et ei olnud erinevaid kogudusi rahvusliku kuuluvuse põhjal, mistõttu tuli Jeruusalemma nõukogul varsti otsustada, kas uskuvad paganad peaksid ümberlõikamise kaudu hakkama esmalt juutideks (Ap 15.1–6), selleks et neist saaksid kristlased.

Loe Ap 15:13–21. Kuidas asub Jaakobus probleemi kallale, millega algusperioodi kogudus heitles?

Pühakirjapõhine lahendus säilitas ühendatud koguduse: Jaakobus tsiteerib Aamose prohvetikuulutust, et Iisraeli taastamine ja lõplik laiendamine hõlmab ka mittejuudid (Ap 15:16, 17), tuginedes Moosese Seaduses leiduvale määrusele võõramaalaste kohta (3Ms peatükid 18–20). Jaakobus pöördub lugejate kui “kaheteistkümne suguharu” poole, et tuletada meelde nende pidamist Aabrahamile antud töotuse kaaspärijateks. Peetruse meeles mõlkus samasugune mõte siis, kui ta nimetas kristlasi “pühaks rahvaks” (1Pt 2:9, võrdle 1Ms 19:5, 6), pöördudes samuti “hajali elavate majaliste” poole (1Pt 1:1). Mõlemas kirjakohas on vastavaks kreekakeelseks sõnaks *diaspora*, mis viitas tavaliselt juutidele, kes elasid Iisraeli omandi geograafilistest piiridest väljaspool (vaata Jh 7:35).

Hajali asuvalle kogudusele? Kõlab nagu meie, seitsmenda päeva adventistide kohta. Vaatamata meie hulgas olevatele tohututele kultuurilistele, etnilistele ja sotsiaalsetele erinevustele, on midagi, mis ühendab seitsmenda päeva adventistid Kristuses selgesti eristuva protestantliku liikumisena. Mis see on?

Jaakobusel oli võimalus jälgida Jeesust siis, kui Jeesus oli laps, nooruk ja täiskasvanu. Siis, ühest punktist alates, uskus Jaakobus Jeesusesse kui Messiasse, ja, vähe sellest, temast sai kristlaste juht Jeruusalemmas. Ning ometi nimetab Jaakobus ennast Jeesuse “sulaseks”, mitte aga vennaks (Jk 1:1). On selgelt näha, et Jaakobus õppis alandlikkust ja tõelist tarkust. Pole üllatav, et need on tähtsad teemad ka selles kirjas (vaata Jk 1:9–11, 21; 3:13–18; 4:6–10).

Võrdle järgmisi kirjakohti ja võta kokku, mis on neil ühist:

Jk 1:22 ja Mt 7:24–27

Jk 3:12 ja Mt 7:16

Jk 4:12 ja Mt 7:1

Jaakobuse kirja sugulust Jeesuse õpetustega ja eriti mäejuutlusega on suurel määral tähele pandud. “Jeesuse läbiv mõju on kogu Jaakobuse õpetuse aluseks.” – Peter H. Davids, *The Epistle of James* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Publishing Co., 1982), lk 50.

Jaakobust ja evangeeliume lähemalt võrreldes ilmneb, et see kiri ei toetu otse ühelegi neist. Jaakobus kirjutab pigem lähedasest ja isiklikust tuttavaks saamisest Jeesuse õpetustega; Jeesus õhutas alati oma kuulajaid uskuma ja kutsus üles usku elus viljelema.

Kui me sellel veerandaastal Jaakobuse kirja uurime, leiame vägagi sarnase lähenemistee. Jaakobus ei rahuldu nõrga, viljatu või kõikuva usuga. Nii nagu me järgmisel nädalal näeme, on usk selle raamatu esimeses osas valdav teema ning Jaakobus näitab, kuidas see oluline väärtus paneb aluse elutähtsale suhtele Kristusega.

Mõtle oma usu kvaliteedile ja tegelikkusele. Kuivõrd reaalne see on? Kui sügav see on? Kuidas võimaldab see elada sul kristlikku elu? Mida saaksid teha ja milliseid valikuid langetada selleks, et parandada oma usu kvaliteeti ja sügavust?

Edasiseks uurimiseks: "Jeesuse vennad korrutasid Temaga vesteldes sageli variseride tarkuseteri, mis olid igivanad ja pähekulunud. Nad kavatsesid õpetada Teda, kes mõistis kogu tõde ja tundis kõiki saladusi. Mõtlematult mõistsid nad hukka selle, millest nad aru ei saanud. Nende etteheited puudutasid Jeesust valusalt. Ta oli väsinud ja kurb. Nad tunnistasid end uskuvat Jumalasse ja arvasid, et kaitsevad Jumalat; ent Jumalat, kes istus nende keskel inimolemuses, ei tundnud nad ära.

Kõik see tegi Jeesuse elutee üsna okkaliseks. Kristust vaevas vääritimõistmine oma kodus niivõrd, et Talle tundus kergendusena minna kuhugi, kus Teda mõisteti." – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 326.

Küsimused aruteluks:

1. Jaakobuse kiri on oma põhiolemuselt praktilise kristliku elu käsiraamat. See võib olla isegi Uue Testamendi esimesena kirja pandud raamat (kuskil ajavahemikus 44 ja 49 aastat pKr). Lisaks sellele, et see raamat esitab teoloogiat, räägib see meile ka, kuidas elada kristlikku elu. Miks on selle järgi elamine, mida usume, sama tähtis või isegi tähtsam kui see, mida usume? Või, kas see, *mida* me usume, on tähtsam kui see, *kuidas* me seda usku oma elus järgime? Mis on näiteks parem: kas üks siiras pühapäevapidaja, kes peab tõeliselt ja tõsiselt pühaks nädala esimest päeva, või üks ebasiiras hingamispäevapidaja, kes "peab" seitsmendal päeval hingamispäeva, kuid ei võta seda kõike kuigi tõsiselt?

2. Nagu esmaspäevases osas nägime, oli Jaakobus Jeesuse vend. Teisiti öeldes, ehkki Jeesus oli Jumal, kogu loodu Looja, oli Ta ka inimene, üks meist lausa selleski, et Tal olid õed-vennad. Kuidas aitab see hämmastav arusaam meil mõista, mil moel sillutati tohutu lõhe taeva ja langenud maailma vahel? Mida ütleb see meile kogu tee kohta, mille Jumal maha käib, et langenud inimkonda päästa? Mismoodi aitab Kristuse inimlikkus meil mõista, kuidas võime saada võidu patu üle? Kuidas kinnitab Kristuse inimlikkus meile, et Jumal mõistab tõesti meie vaevanagemisi ja heitlemisi?

3. Selle nädala õppetükk mainis, et alandlikkus oli Jaakobuse kirja üks teema. Miks on alandlikkus kristlikus elus väga tähtis? Kuidas sõandab keegi meist risti ja seal toimuva valguses pidada endastmõistetavaks ülbet ja ennast tähtsustavat hoiakut, eriti veel vaimulikes küsimustes?

Meie usu täiustamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 1:2, 3; 1Pt 1:6, 7; Fl 3:12–15; Jk 1:19–21; Lk 17:5, 6; Lk 12:16–21.

Meelespeetav tekst: “Vaadagem üles Jeesusele, usu alustajale ja täidesaatjale, kes häbist hoolimata kannatas risti temale seatud rõõmu asemel ja on nüüd istunud Jumala trooni paremale käele” (Hb 12:2).

Üks hambaarst selgitas, miks on tema hambakroonid alati ilma mõradeta. “Erinevalt mõningatest hambaarstidest,” ütles ta, “pole mul olnud probleemi hambakroonidega, mis laboratooriumist tagasi tulevad. Kui mina saadan neile täiusliku töö, saadavad nemad mulle täiuslikud kroonid.” See hambaarst ei muretse lõpptulemuse pärast. Ta pöörab tähelepanu oma osale protsessi lähtefaasis.

Samamoodi pole meil kui kristlastel vaja rakendada kogu tähelepanu sellele, kas meie iseloom on lõpuks piisavalt hea või pole seda. See on Jumala töö. Meie osa on “võidelda head usuvõitlust” (1Tm 6:12), hoides oma silmad Jeesusel, “usu alustajal ja täidesaatjal”. Selline usk Kristusesse annab Temale võimaluse meis, “et me tahame ja toimime tema hea nõu kohaselt” (Fl 2:13) ning laseb lõpetada selle hea töö, mille Ta on alustanud (Fl 1:6). Ilma usuta on võimalik tunda ennast lüüasaanuna juba enne algust, kuna me pöörame ju tähelepanu endale, mitte Temale.

Jeesus ütles nii: “See ongi Jumala tegu, et te usute temasse, kelle ta on läkitanud” (Jh 6:29). Nagu näeme, aitab Jaakobus meil seda olulist vaimulikku tõde mõista.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 11. oktoobriks.

Loe Jk 1:2, 3; 1Pt 1:6, 7; 4:12, 13. Missugune on Jaakobuse ja Peetruse ühine suhtumine läbikatsumistesse? Kuidas peaksime suhtuma sellesse suu-
repärasesse piibellikku korraldusse?

Mitte kellelegi ei meeldi kannatused; me väldime neid peaaegu alati, kui saame. Kreekakeelne sõna, mida kasutatakse 3. salmis meie uss proovile panemise väljendamiseks, on *dokimion*. See osutab protsessile, mis paneb proovile millegi ehtsuse. Peetrus võrdleb meie usu proovilepanemist või läbikatsumist sellega, mismoodi tuli puhastab kulla; kuigi selline kontrol-
limine ei pruugi olla meeldiv, ootab Jumal edukat tulemust. Läbikatsumi-
sed ei peaks meid araks muutma; kui jääme ustavaks, tuleme neist “välja nagu kuld” (Ib 23:10, võrdle Õp 17:39).

Seega peaksime rõõmustama, kui katsumused tulevad, eelkõige meie usu pärast, sest Jeesus ütleb: “Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie palk on suur taevas!” (Mt 5:12). Katsumused panevad meid ka sügavamalt hinda-
ma seda, mida Kristus talus meie pärast. Nii nagu 1Pt 4:13 esile toob, või-
maldavad need saada meil osa Kristuse kannatustest.

Lühidalt, meil on vaja vaadata läbi ja üle igast katsumusest ning näha silme ees Jumala kavatsuse kohast tulemust. Sinna jõuab usk välja. Meil on vaja *uskuda* armastavat Isa, *toetuda* Tema tarkusele ja *tegutseda* Tema Sõna kohaselt. Me võime julgelt usaldada oma tuleviku Tema kätte (vaata Rm 8:28). Tegelikult saame ainult siis, kui usume, tunneme Jumala armas-
tust enda vastu ja elame uss selle armastuse valguses, üleüldse katsumus-
tes rõõmustada.

Jk 1:3 ütleb, et meie usu testimise lõplikuks otstarbeks on “kannatlik-
kus”. Seda kreekakeelset sõna (*hypomonē*) võib tõlkida ka kui “vastupida-
vus” (NASB 1995) või “püsivus” (NIV). *Hypomonē* osutab sellele, mis üle-
tab kestvuselt kõik muu, kuna see toetub usaldavalt kinnitusele, et Jumal
vabastab lõplikult (nagu Lk 21:19).

Üks asi on läbikatsumistes Jumalale ustavaks jääda; see tähendab, mitte
kaotada usku, vaid klammerduda Issanda külge ka kõige hullemal ajal. Kuid
meid on kästud oma läbikatsumisi “lausa rõõmuks pidada”. Kas siin ei küsita
liiga palju? Lõpuks on ju aegu, mil läbikatsumistes ustavakski jääda on juba
raske, kuid läbikatsumisi rõõmuks pidada? Aga kui seda on meil kästud teha,
kuidas õppida siis rõõmustama, kui rõõmustamine tundub olevat viimane
asi, mida tahaksime teha?

Loe Jk 1:2–4. Pane tähele arengut: usk, läbikatsumine, kannatlikkus, täiuslikkus. Jaakobus alustab usust, sest see on kogu tõelise kristliku kogemuse alus. Seejärel ütleb ta, et me vajame katsumusi, mis proovivad meie usu ehtsust. Viimaks märgib Jaakobus, et katsumused õpetavad meile viisadust, nii et ootamatu rünnak meid põhja ei kõrvetaks ega üle ujutaks. Jumala eesmärk on, et me oleksime “täiuslikud ja terviklikud ega oleks meis midagi vajaka” (Jk 1:4). Seda ei saaks väärkamalt öelda. Sõna *täiuslik* (*teleios*) tähendab vaimulikku küpsust, samas kui *terviklik* (*holokleros*) viitab igakülgele tervikule. Tõepoolest võime muutuda Issandale palju sarnasemaks juhul, kui sureme enese minale ja lubame Temal tegutseda meis, et me tahame ja toimime “tema hea nõu kohaselt” (Fl 2:13).

Loe Ef 4:13 ja Fl 3:12–15. Missugune suhtumine “täiuslikkusesse” peaks kristlastel sellise julgustuse põhjal olema?

Pauluse sarnaselt ei rahuldu Kristuse järelkäijad kunagi millegi vähe-maga, kui oma elu kujundamisega isetu, ennastsalgavalt armastava Meist-ri elu järgi. Kuid me ei hakka kunagi tundma, nagu oleksime selle “juba saavutanud” ehk oleksime “juba täiuslikud”.

Märkad ka, et selles tekstilõigus on rõhk tulevikul. Paulus osutab sellele, mida Jumal on talle töötanud usu läbi Jeesusesse. Kristlikul eluteel ei ole kunagi aega, mil võime öelda: “Jõudsin kohale,” vähemalt niikaua, kui kõne all on iseloom. (Oled sa kunagi märganud, et need, kes ütlevad, et nad on “kohale jõudnud”, on üldiselt ebameeldivad ja eneseõiged?) Me oleme nagu kunstitöö; meid saab alati parandada ja Jumal lubab teha just seda niikaua, kuni rühime usus edasi, püüdes Temale iga päev usalduses ja sõnakuulmises alluda.

Juhul, kui sa praegu sureksid, kas oleksid päästetud saamiseks piisavalt hea? Või kui sa sured kaks nädalat pärast Jeesuse vastuvõtmist, kas oleksid päästetud saamiseks piisavalt hea? Kas sa arvad, et oled kuue kuu pärast piisavalt hea? Mida räägib sinu vastus sulle vajadusest Kristuse õiguse täiusliku rõiva järele, vaatamata sellele, millisele “täiuslikkuse” tasemele oled jõudnud?

Loe Jk 1:5, 6. Kuidas erineb tarkus teadmisest? Mismoodi seostab Jaakobus tarkuse ja usu?

Võib tunduda pisut kummaline, et Jaakobus ütleb: “*Kui kellelgi teist jääb vajaka tarkusest.*” Kes arvab, et tal on piisavalt tarkust? Saalomoni näiteks tundis oma vajadust ja palus alandlikult “sõnakuulelikku südant, et... vahet teha hea ja kurja vahel” (1Kn 3:9). Hiljem ta kirjutas: “Issanda kartus on tarkuse algus” (Õp 9:10).

Kaldume tarkust pidama millekski selleks, mida me teame. Kuidas näitavad aga järgmised kirjakohad meile, missugune on õige tarkuse teine pool? Jk 1:19–21; 2:15, 16; 3:13.

Nii Õpetussõnade raamat kui ka Jaakobuse kiri kirjeldavad tarkust millegi väga praktilisena: tarkus pole see, *mida me teame*, vaid *kuidas me elame*. Näiteks, ole “kärmas kuulama, pikaldane rääkima” (Jk 1:19). Platon ütles: “Targad mehed räägivad sellepärast, et neil on midagi öelda; rumalad sellepärast, et neile meeldib midagi öelda.” Teisisõnu, meil võivad olla kõik teadmised, mida see maailm pakub, kuid võib puududa tõeline tarkus.

Kuna Jumal on kogu õige tarkuse allikas, siis saame tarkuse just Teda *kuulates* – lugedes Tema Sõna ja võttes aega selleks, et mõtiskleda Kristuse elu üle, “kes on saanud meile tarkuseks Jumalalt” (1Kr 1:30). Õppides peegeldama Kristuse iseloomu oma elus, elame tõe läbi niimoodi, nagu see on Jeesuses. See on tõeline tarkus.

Loe veelkord Jk 1:6. Peame paluma usus, mitte kaheldes. Kas see on midagi rasket? Kes ei võitleks aeg-ajalt kahtlustega? Kui see juhtub, siis on väga tähtis palvetada ja hakata mõtlema kõikidele põhjustele, mis meil uskumiseks on: jutustused Jeesusest, Piibli prohvetikuulutused ja oma isiklikud kogemused. Kuidas aitab see meil kahtlustest üle saada siis, kui kahtlused mõnikord tõusta võivad?

Loe Jk 1:6–8. Mida ta meile siin ütleb?

“Kahtlemise” kohta kasutatud sõna tähendab kedagi, kes on sisemiselt lõhestunud; siit ka mõistetav seos kaksipidisusega. Selge näide öeldu kohta on Kaades-Barneas toimunu. Iisrael seisis seal valiku ees: liikuda uss edasi või mässata Issanda vastu. Hämmastav küll, aga nad valisid mässamise ja tahtsid pöörduda tagasi Egiptuse vangipõlve. Kui Jumal sekkus ja andis Moosese kaudu teada, et nad surevad kõrbes, siis rahvas järsku “uskus”! Nad ütlesid: “Me läheme paika, millest Issand on rääkinud, sest me oleme pattu teinud” (4Ms 14:40).

“Nüüd näisid nad oma patust teguviisi siiralt kahetsevat. Ent nad kurvastasid pigem oma halva teo tagajärgede pärast, kui et oma tänamatuse ja sõnakuulmatuse pärast. Märganud, et Issand ei taganenud otsusest, ajasid nad end jälle iseteadvalt sirgu ja teatasid, et nad ei lähe enam kõrbesse tagasi. Käskides neil eemalduda oma vaenlaste maast, pani Jumal proovi-le nende näilise alistumise ning tõestas, et see ei olnud siiras.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 391.

Loe Lk 17:5, 6. Mida Jeesus siin meile usu kohta räägib?

Kui jüngrid palusid, et neil oleks rohkem usku, siis ütles Jeesus, et si-nepiivakese jagu usku juba on küllalt. Määrav on, et meie usk oleks elav ja kasvav, ning see saab toimuda ja toimub ainult siis, kui jätkame olemasoleva usu viljelemist – astume edasi ja usaldame Jumalat kõikides olukordades.

Kuid mõnikord võtab kahtlus maad. Meie maailm pommitab meid kahtluse ja kalduvusega kahelda; mitte keegi ei ole immuunne. Ainus, mida teha saame, on palvetada, et tuleksime sellest läbi, meenutades Jumala ustavust möödanikus ja usaldades Teda tulevases.

Missugused põhjused on sul Jumala ja Tema töotuste usaldamiseks ja uss elamiseks? Mõtle nende üle, mõtiskle pikemalt ja sinu usk ainult kasvab.

Oma lühikeses kirjas osutab Jaakobus suurt hoolt vaeste inimeste suhtes; mõned peavad seda isegi tema kirja põhiteemaks. Tänapäevastele kõrvadele kõlab Jaakobuse äge sõnavõtt rikaste vastu ja vaeste poolt äärmuslikuna, lausa šokeerivana. Samas aga ei ütle Jaakobus midagi, mis erineks Jeesuse öeldust.

Võrdle Jk 1:9–11 Lk 8:14ga; võrdle Jk 1:27 Mt 25:37–40ga; võrdle Jk 2:15, 16 Lk 10:29–37ga ja võrdle Jk 5:1–4 Lk 12:16–21ga. Milline sõnum avaneb siin meile? Millised hoiatused ja manitsused saame neist selgetest väljendustest enda jaoks?

Loomulikult ei sulge Jaakobus jumalariigi uksi kõikide rikaste ees. Kuid ta tunnistab, nii nagu Jeesuski, et koos rikkusega tulevad kurikavalad kiutsused. Olgu me rikkad või vaesed, meil on vaja pidada silmas tegelikku hinda. Raha probleemiks on, et see kaldub petlikult pöörama meie tähelepanu ära igaveselt ajalikule (2Kr 4.18).

Pole kahtlustki, et rikkuse, kõrgema hariduse või sotsiaalse mõjukuse saavutamise korral on kalduvus eraldada inimesed “vähem kindlustatustest”. Algusperioodi kristlik kogudus hoidis aga need kaks rahvaklassi koos sellega, et pööras maised väärtused pea peale. Inimene, kes võtab sisse *madalaima* koha, alandliku osa, on see, kes saab aus ülendatud.

“Niikaua, kui Jumala maailmas on nälgivaid inimesi, keda toita, alastioliid, keda riietada, hingi, kes hukkuvad päästmise vee ja leiva puudusest, niikaua on vaja iga mittevajaliku eneserahulduse asemel paigutada iga lisakapital vaeste ja alastiolijate heaks.” – Ellen G. White, *Welfare Ministry*, lk 269.

Kuidas on lood sinuga? See ei loe, kas sa oled rikas või vaene; loeb see, kuidas sa rahasse suhtud. Missugune raha omadus teeb selle meie hingele väga tõenäoliseks ohuks?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White'i raamatust *Ajastute igatsus*, peatükk "Mäejutlus", lk-d 298–314.

"Jumal soovib, et tema sulased saaksid oma südamega tuttavaks. Selleks, et nad oma tegelikust olukorrast aru saaksid, lubab Ta neile viletsuse tuld, mis nad puhastaks. Elu katsumused on Jumala tööriistad, et kõrvaldada meie iseloomust ebapuhtus, nõtrus ja tahumatus ning teha meid sobivaks elama puhtas ühiskonnas, koos taevainglitega aulikkuses. Nii et siis, kui läbime katsumusi, kui viletsuse tuli meie ees lõkkele lööb, kas ei peaks me hoidma oma silmad püsivalt nähtamatutel asjadel, igavesel pärandil, surematul elul, kaugelt suurema väärtusega igavesel aul? Ja kui me seda teeme, ei põleta tuli meid maani maha, vaid kõrvaldab ainult räbu ning me väljume sellest seitse korda puhtamana, kandes jumalikku pitserit." – Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 10. aprill 1894.

Küsimused aruteluks:

1. Milline tegelaskuju Piiblis on pakkunud sulle kannatuste ajal kõige rohkem julgustust? Oled sa õppinud leidma katsumustes rõõmu? Kui jah, siis räägi klassis, mis on sul aidanud seda teha. Samas aga, kui sa pole suutnud katsumustes rõõmustada, räägi (juhul, kui tunned, et tahad seda teha) ka sellest klassis.

2. Peatu pisut veel mõttel, et tõeline tarkus pole niivõrd "peaga" teadmine, vaid see, mida usu läbi Kristusesse saame. Samas, miks ei tähenda see, et peaga teadmine ei ole tähtis? Kuidas saab näiteks valest doktriinist kinnipidamine teha kahju inimese käimisele koos Issandaga?

3. Ühel noorel mehel oli sõber, kes läks läbi ränkade katsumuste. Kui- gi noore mehe meelest oli piinav neid katsumusi pealt vaadata, märkas ta, et tema sõber kasvas armus. Siis, kui katsumused olid läbi, oli tema sõber tõesti muutunud – paremuse poole! Mida oled oma katsumustest õppinud, mis on sulle vaimulikult kasu toonud? Küsi endalt, kas oleksid saanud muul viisil seda õppida?

4. Mida öelda kellelegi, kes näib usus siiras ja vajub ikkagi aeg-ajalt kahtlustesse? Kuidas saad sa aidata?

Kiusatuses vastupidamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 1:12–21; Ps 119:11; 1Ms 3:1–6; Tt 3:5–7; Rm 13:12; Ef 4:22.

Meelespeetav tekst: “Õnnis on mees, kes peab vastu kiusatuses, sest kui ta on läbi katsutud, siis ta saab pärjaks elu, mille Issand on töötanud neile, kes teda armastavad” (Jk 1:12).

Oleme seda kõik kogenud. Otsustame kiusatusele mitte järgi anda, kuid lahingukuumuses meie otsus sulab ning – paljuskki meie häbiks ja enesepõlastuseks – langeme pattu. Vahel näib nii, et mida rohkem keskendume patu mitte tegemisele, seda jõuetumaina end kiusatuste vastu tunneme ning seda lootusetum paistab meie olukord. Imestame, kas oleme üleüldse päästetud. Raske on ette kujutada isegi tõsimeelset kristlast, kes poleks oma päästet küsimuse alla seadnud, eriti just pärast seda, kui ta on pattu teinud.

Õnneks saab meil olla võit kiusatuste üle, mis meid nii kergesti võrgutavad. Mitte keegi meist, ükskõik kuivõrd ümbritsetud patuga, pole lootusetu, sest meie “valguste Isa” (Jk 1:17) on suurem kui meie kalduvus kurjale ning ainult Temas ja Tema Sõna läbi võime saada võidu.

Selline on nende salvide sõnum, mida sellel nädalal uurime. Jah, kiusatused on reaalsed, patt on reaalne ja lahing enese mina vastu on *väga* reaalne. Kuid Jumal on ka reaalne ning Temaga saame võita kiusatused, mis meis käärivad ja ootavad, et meid murda.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 18. oktoobriks.

Loe Jk 1:13, 14. Mis tähtsust on tõsiasjal, et Jumal ei kiusa kedagi? Kust kiusatus pärineb ja kuidas saab selline teadmine aidata meil patuga võidelda?

Jaakobus on kindlailmeline. Jumal *ei ole* kiusatuste autor, Tema ei ole ka kiusatuse allikas. Kurjus on kiusatuse allikas. Selle kirjakohta põhjal peitub probleem *meis*, mis ongi peamine põhjus, miks on sellele nii raske vastu panna.

Seega, lahing patuga algab mõistuses. Kuigi paljud ei soovi seda ehk kuulda, on tõsi, et meie *valime* pattu teha. Mitte keegi ei saa meid sundida (Rm 6:16–18). Patused soovid, soosingud ja kalduvused hõivavad pidevalt meie tähelepanu. Jaakobus kirjeldab sisemisi tunge oma kirja 1. peatüki 14. salmis, kasutades teada-tuntud jahipidamise ja kalapüügi sõnavara. Meie enda soovid *ahvatlevad* ja *peibutavad* meid ning kui me neile järele anname, saavad need meid lõpuks konksu otsa.

Loe Ef 6:17; Ps 119:11 ja Lk 4:8. Milline teema on kõigil ühine ja kuidas on see seotud küsimusega võidust kiusatuse üle?

Jaakobus eristab oma kirjas selgesti kiusatuse patust. Olla seesmiselt kiusatud ei ole patt. Ka Jeesust kiusati. Probleem ei ole kiusatus, vaid see, kuidas me sellele reageerime. Patuse loomuse omamine iseenesest ei ole patt; kuid lasta sellel patusel loomusel kontrollida meie mõtteid ja määrata valikuid, on patt. Seepärast leiduvad Jumala Sõnas töötused, mis pakuvad meile võidukindlust juhul, kui klammerdume usus isiklikult nende külge.

Peatu pikemalt mõttel, et patt on alati meie enda valik. (Kui see meie valik poleks, kuidas saaks meid siis selle tegemise eest süüdi mõista?) Mida saame oma igapäevase elu tasandil teha, mis aitaks meid hoida valesid valikuid langetamast?

Loe veelkord Jk 1:13–15. Millal saab kiusatusest patt?

Selles kirjakohas kirjeldatakse mitme kreekakeelse sõna abil seda, kuidas patt algab, ja kõik need sõnad on seotud ilmale toomisega. Kui mingit väärat soovi toidetakse, siis patt “viljastub” nii nagu laps emakas. “Patt, kui see on lõpuni kasvanud, sünnitab surma” (Jk 1:15, autori sõna-sõnaline tõlge).

See pilt näib vastu rääkivat tavakujutlusele. Protsess, millest eeldatakse elu esile toomist, põhjustab hoopis surma (võrdle Rm 7:10–13). Patt võtab võimust nagu vähkkasvaja ja kulutab oma peremehe lõpuni ära. Me kõik teame seda, sest patt on meid kõiki laastanud. Meie süda on kuri ja me ei saa oma südant muuta.

Loe 1Ms 3:1–6. Eeva kogemus illustreerib eredalt vastuolu patuga. Millised sammud viisid tema patustamiseni?

Alates juurest – patt algab Jumala mitteusaldamisest. Saatan, kasutades samasugust edukat meetodit, millega ta pettis kolmandiku ingleist (Ilm 12:4, 7–9), tekitas Eeva mõtteis Jumala iseloomu kohta kahtlusi (1Ms 3:1–5). Keelatud puule liginemine ei olnud patt, kuid puu vilja võtmine ja selle söömine oli patt. Ikkagi näib, et Eeva patuteole eelnesid valed mõtted (1Ms 3:6). Ta võttis enda omaks Saataka ettepanekud.

Patt algab alati mõtteviisis. Eeva sarnaselt võime mõelda patustamise arvatava “tulu” peale. Siis hakkavad meie kujutlused ja tunded võimust võtma. Varsti neelame süü alla ja teeme pattu.

Sageli imestame, kuidas see sai juhtuda. Vastus on lihtne: me *lasime* sel juhtuda. Mitte keegi ei surunud meid pattu.

“Innuka palve ja elava usu abil saame panna vastu Saataka rünnakutele ning hoida südame rüvetumast.

Tugevaimgi kiusatus ei vabanda pattu. Olgu inimhing kuitahes suure surve all, üleastumine on meie enda tegu. Pole olemas sellist maapealset või pörgulikku võimu, mis saaks kedagi meist sundida pattu tegema. Tahe peab nõustuma, süda peab järele andma, muidu ei saa kirk mõistust üle kaaluda ega ülekohus võidutseda õiguse üle.” – Ellen G. White, ajakirjast *Signs of the Times*, 4. okt 1883 artikkel “Christian Privileges and Duties”.

“Ärge eksige, mu armsad vennad! Iga hea and ja täiuslik kink tuleb ülalt, valguste Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varjutuste varju” (Jk 1:16, 17).

Kuigi patt sünnitab surma, on Jumal elu allikas. Tema on “valguste Isa” (Jk 1:17) – siin on viide loomisele (1Ms 1:14–18). Jumal sünnitab meie uue elu, mis on suurim and, mille “ülalt” võime saada (võrdle Jk 1:17 Jh 3:3ga).

Nagu Paulus, kes räägib päästest kui Jumala armu tagajärjest (Rm 3:23, 24; Ef 2:8; 2Tm 1:9), nimetab Jk 1:17 päästet “anniks/kingiks”. Järgmises salmis teeb Jaakobus selgeks, et pääste, see uus sünd, on Jumala tahte tulemus meie jaoks: “Tema on oma tahtel meid sünnitanud tõe sõna kaudu” (Jk 1:18). See tähendab, Jumal tahab, et saaksime päästetud. Tema tahe oli, juba enne seda, kui meie olemas olime, et meil oleks pääste ja uus elu Temas nüüd ning kogu igavikus.

Kuidas võrrelda Jaakobuse kirjeldust uussünnist Pauluse ja Peetruse kirjeldustega? Vaata Tt 3:5–7; 1Pt 1:23.

Jeesus, Paulus, Peetrus ja Jaakobus kõik seostavad pääste uuesti sündimisega. Jumala lunastusplaani eesmärk tervikuna on patust löödud ja murtud inimolevused taas taevaga ühendada. Kuristik oli nii suur ja lai, et mitte miski, mida inimesed teeks, ei saaks seda sillutada. Ainult Jumala Sõna inimkujul, Jeesus, saab ühendada taeva maaga. Inspireeritud Sõna (2Tm 3.16) ainukesena on võimeline hingama vaimulikku elu neisse, kelle süda on avatud seda andi vastu võtma.

Lühidalt, meie “valguste Isa” armastab meid nii väga, et Ta annab meile, vääritud nagu me oleme, “iga hea anni ja iga täiusliku kingi” (Jk 1:17). Parim kõikidest kinkidest saab olla Jeesus ning uussünn, mida Ta pakub.

Millised annid on sulle antud “ülalt”? Miks on väga tähtis nende üle mõtiskleda? Mis juhtub siis, kui me seda ei tee?

Loe Jk 1:19, 20. Missuguse tähtsa mõtte ta siin esitab?

Jumala Sõna on jõuline. Kuid inimese sõnad on seda ka. Kui sageli oleme rääkinud sõnu, millest hiljem soovime, et saaksime need tagasi võtta? Kahjuks aitab meil ennast vähe kontrollida see, kui endale ainult teadvustame, kui haigettegevad saavad olla valed sõnad ja kui hävitav on viha. Omaenese vahenditega ei saa me kunagi tõeliselt muutuda. Just seepärast on vaja, et kuulaksime Jumalat ja laseksime Temal meis tegutseda.

“Kui kõik teised hääled on vaigistatud ja me ootame vaikselt Tema ees, siis muudab hinge vaikus Jumala hääle kuuldavamaks. Ta ütleb: “Jätke järele ja teadke, et mina olen Jumal” (Ps 46:11).” – Ellen G. White, *The Ministry of Healing*, lk 58.

Ning vastupidi, probleemid tõusevad siis, kui lakkame kuulamast Jumalat ja üksteist. Kas kodus, tööl või koguduses järgnevad vaidlused siis, kui kuulamine lakkab. Kui see juhtub, hakkab rääkimine kiirenema ja viha kuhjub. Kontrolli alt väljas olevad sisemised soovid on patuse suhtlemise libe kallak, nagu ütleb Jk 1:14, 15, ega tooda iialgi Jumala õigust.

Just seepärast kõrvutab Jaakobus Jumala õigust inimese vihaga. Nii kaua, kui toetume sellele, mis pulbitseb loomulikult välja meie patusest loomusest, on Jumala loov vägi takistatud ning esile kerkivad meie enda kasutud ja lausa haigettegevad sõnad. Pole ime, et kohe pärast seda, kui Jaakobus on rääkinud kõigest sellest, mida meie “valguste Isa” teeb meie heaks uue elu anni kaudu, käsib ta meil olla ettevaatlikud selles, mida ütleme.

Mida õpetavad järgmised kirjakohtad meile sõnade kohta? Õp 15:1; Js 50:4; Ef 4:29; 5:4; Kl 4:6.

Mõtle, millal keegi viimati sind oma sõnadega muserdas. Emotsioonide sügavus, mida siis tundsid, peaks sulle näitama seda, kui võrd jõulised võivad sõnad olla, nii heaks kui ka halvaks. Mida saad teha selleks, et oma sõnu kontrollida? Miks on tähtis mõelda enne, kui räägid?

Loe Jk 1:21. Missugune osa on “sõnal” selle juures, millest Jaakobus räägib?

See salm võtab kokku kõik, mida senini usu ja pääste kohta on öeldud. Tegemist on üleskutsega panna maha kõik ebapuhtus/rüvedus ning lahutada ennast kurjusest. Korraldust “panna maha” kasutatakse Uues Testamendis seitsmel juhul üheksast siis, kui jutt käib kurjadest harjumustest lahtiütlemisest, millel ei ole kohta Kristusele allutatud elus (Rm 13:12; Ef 4:22, 25; Kl 3:8; Hb 12:1; 1Pt 2:1). Sama sõna võib viidata ka riidest lahti võtmisele (Ap 7:58), nii et sellega saab vihjata meie patust “määratud riiete” maha panemisele (võrdle Js 64:5). Igatahes kasutab Jaakobus sõna “rüvedus” vaese inimese “räpaste rõivaste” kohta, mida ta vastandab rikaste säravpuhastele riitele (Jk 2:2). Nii nagu Jeesus, mõistab ka Jaakobus hukka inimese kalduvuse pöörata väga suurt tähelepanu väljanägemisele, sest Jumal tunneb ülekõige muret meie südame olukorra pärast.

Vana Testamendi kreeakeelses tõlkes kasutatakse sõna rüve/räpane (*ryparos*) ainult ühes kirjakohas: Sk 3:3, 4, kus ülempreester Joosua esinab patust Iisraeli. Jumal *võtab ära* ülempreestri määratud riided ja paneb talle selga puhta rüü, mis sümboliseerib Iisraelile andestamist ja puhastamist.

See pildike erineb vägagi üldtuntud kristlikust kuvandist, kus näeme sageli Jeest panemas puhast valget kuube patuse inimese luitunud, räpase riietuse peale. Kes niimoodi päriselus teeks? Mitte keegi ei paneks puhtaid riideid mustade peale. Samamoodi on Sakarja puhul – määratud riided võetakse ära enne, kui puhas kuub selga pannakse. Öeldu ei tähenda, et peaksime olema patuta enne, kui saame kaetud Kristuse õigusega. Juhul, kui nii oleks, siis keda saaks päästa? Samuti ei tähenda öeldu, et pärast Jeesususe vastuvõtmist kaotame oma pääste juhul, kui langeme patu. Öeldu tähendab hoopis, et meil tuleb täielikult Temale anduda, valida iga päev surra oma patustele viisidele ja lasta Jeesusel luua meid Tema näo järgi. Siis katab meid Kristuse täiuslik õiguse rüü.

Loe veelkord Jk 1:21. Kui sügavalt püüad sa rakendada oma ellu seda, mida ta siin ütleb? Mida tähendab “istutada” Sõna su südamesse ja kuidas see toimub?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Tee Kristuse juurde* peatükist "Patukahetsus ja meeleparandus", lk-d 23–36 ning tee kokkuvõtte olulistest mõtetest patu ja selle võitmiseks saadava jõu kohta.

"Lunastusplaani eesmärgiks on meie täielik vabastamine Saatana võimu alt. Kristus eraldab alati kahetseva inimlapse patust. Ta tuli tegema tühjaks kuradi tööd. Tema on kandnud hoolt selle eest, et iga kahetsevat inimehingele hoiab Püha Vaim patustamast." – Ellen G. White, *Ajastute igatus*, lk 311.

"Kui sa oled Kristuse oma isiklikuks Päästjaks võtnud, pead sa unustama enda ja püüdma aidata teisi. Räägi Kristuse armastusest, jutusta tema headusest. Täida kõik kohustused, mis sinu ette kerkivad. Kanna oma südamele hingede koormat ning püüa kõigi sinu võimuses olevate vahenditega päästa kadunud. Kui sa võtad vastu Kristuse Vaimu – omakasupüüdmatu armastuse ja teiste heaks töötamise vaimu –, siis sa kasvad ja kannad vilja. Sinu iseloomus küpsevad Vaimu viljad. Sinu usk kasvab, sinu veendumused muutuvad sügavamaks, sinu armastus saab täiuslikuks. Sa peegeldad aina enam Kristuse sarnasust kõiges, mis on puhas, õilis ja meeldiv." – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk-d 67, 68.

Küsimused aruteluks:

1. Mõttele veel sõnade mõju peale. Miks on need nii jõulised? Kuidas saab keelega kergesti manipuleerida? Kuivõrd sageli on see, *kuidas* me ütleme või kirjutame, sama tähtis või isegi veel tähtsam, kui see, *mida* me ütleme või kirjutame?
2. Milline "ülalt" tulnud and on kõikidest kõige suurem ja miks?
3. Loe Jk 1:12–21. Mis on sinne peamine sõnum? Missugune lootus ja töotus on neis salmides meie jaoks?
4. Himu toob ilmale patu ja patt toob ilmale surma. Miks, kuigi meie ees on nii kõrge tase, ei ole meil neid võite, mis peaksid olema? Mil viisil me pattu mõistuspäraselt põhjendame ja miks on see alati ohtlik mõttemäng?
5. Loe äsjaesitatud tsitaati Ellen G. White'i sulest. Missugune oluline nõuanne seal leidub, eriti nende jaoks, kes uskus vanguvad?

Olla ja teha

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 1:23, 24; Mt 19:16–22; Lk 6:27–38; Rm 8:2–4; 12:9–18; 2Pt 1:4.

Meelespeetav tekst: “Aga olge sõna tegijad ja mitte üksnes kuuljad, pettes iseendid” (Jk 1:22).

Jean Francois Gravelet, rohkem tuntud “suure Blondiinina”, sai kuulsaks sellega, et kõndis köiel üle Niagara joa. 1860. aasta septembris vaatas Walesi prints pealt, kuidas Blondiin ületas juga, abiline seljas. Pärast ületamist pöördus Blondiin Briti printsi poole ja tegi pakkumise, et viib ka tema üle joa. Kuigi prints oli mehe võimetest kuulnud ja just *näinud* teda üle joa minemas, ei olnud ta ikkagi valmis oma elu Blondiini kätte usaldama.

Iva on selles, et kuulmisest ja nägemisest ei piisa, kui kõne all on suhe Jumalaga. Võime olla mõistusega veendunud Jumala olemasolus, evangeeliumi tões ja Tema teises tulekus. Võime olla enda jaoks näinud Jumala armastuse ja hoolivuse tõelisust. Ometi ei pruugi me kõigest sellest hoolimata olla tegelikult valmis ennast Tema kätte usaldama; see tuleb ilmsiks meie tegutsemises. Just seepärast rõhutab Jaakobus, et tähtis on olla Sõna *tegija*, mitte lihtsalt kuulja.

Sellel nädalal vaatleme teemat, mida tähendab olla Sõna tegija nende jaoks, keda armust päästetakse.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 25. oktoobriks.

Keegi ütles oma vaenlase kohta kord midagi sellist: “Ma näen teda iga päev, kui ma habet ajan.” See on sama, mida Jaakobus soovib meid mõistma panna: igaühe suurim vaenlane on tema ise. Pääste algab sellega, kui näeme, kes me tõeliselt oleme, mitte keda kujutleme end olevat.

Loe Jk 1:23, 24. Keda siin kirjeldatakse ja mis on põhiprobleem?

Kuigi pole mitte midagi halba selles, et näeksime hea välja, kulutab palju inimesi väga palju aega ja raha oma väljanägemisele. Meil on aga vaja kindlaks teha, et me ei peta ennast. Jaakobus ütleb, et meil on vaja terasemalt uurida, vaatamata sellele, kui vähe meeldib meile see, mida näeme.

Loe Mt 19:16–22 ja 26:33–35, 69–75. Kuidas sobis kõnealuse kahe mehe ettekujutus endast tegelikkusega? Jeesusega seoses reageeris kumbki erinevalt – mida see neist räägib?

Rikas noormees *mõtles*, et ta oli käske pidanud. Äkitselt esitati talle väljakutse liituda teistmoodi kuulekusega, sellisega, milles ta polnud kunagi osalenud, sellisega, mis läks palju sügavamale kui väline nõustumine reeglite ja regulatsioonidega. (Vaata Rm 7:7.)

Peetruse pilt endast oli samuti (nagu noormehel) moonutatud. Enesekindlalt teatas ta, et isegi siis, kui kõik teised vääratavad ja langevad, jääb tema ustavaks – ka siis, kui see talle elu maksma läheb. Kuid kumbki ei tajunud, kui kõvasti hoidis patt neid pihus. Mõlemad olid oma tõelise vaimuliku seisundi suhtes ennast petnud. Peetrus küll lõpuks pöördus. Nii palju kui meie teame, noor valitseja seda ei teinud.

Väga kerge on ikka näha teiste vigu, aga mitte enda omi, eks ole? Hingesügavuses oleme oma vigadest rohkem teadlikud, kui seda möönda tahame. Vaata sügavalt oma hinge. Mida räägib see pilguheit sulle selle kohta, miks sa Päästjat vajad?

Olija ja tegija

Loe veelkord Jk 1:22. Kreeka keeles käsitakse siin “olla” Sõna tegijad. Kuidas erineks see sõnum siis, kui Jaakobus ütleks lihtsalt: “Tegelege sõnaga”?

Jaakobus põimib ühte *olemise* ja *tegemise*. Ta ei eralda neid teineteisest, samuti ei tee ta üht teisest tähtsamaks. Need on lahutamatud nagu ühe mündi kaks külge. Meil tuleb olla *tegijateks*. Kreekakeelse sõna *olema* ajavorm osutab sõnakuuleliku eluviisi kestvusele, sellele, mida meilt oodatakse pigem praegu kui mingil määramata ajal tulevikus.

Mõte on selles, et meil tuleb saada uueks inimeseks Issandas ja selle tulemusel, *mis meist saab*, teeme me seda, mida Jumal meil teha käsib. See on täiesti erinev lihtsalt reeglite täitmisest (mis näis olevat noore valitseja probleem, nagu eilses osas nägime).

Loe Lk 6:27–38. Too esile mõni samm, mida peaksime astuma.

“Armastage oma vaenlasi.” “Anna igaühele, kes sinult palub.” “Olge armulised, nagu teie Isa on armuline!” (Lk 6:27, 30, 36). Kõlab võimatuna, kas pole? Ja iseenesest ongi see võimatu. Seesugune armastus ei heiastu patusest inimesest iseenesest. Just seepärast jätkab Jeesus juttu kahest erinevast puust ja viljast, mida kumbki kannab (Lk 6:43–45).

Sarnaselt sellega vastandab Paulus Gl 5. peatükis lihaliku loomuse teod (Gl 5:19–21) Vaimu viljale (Gl 5:22, 23). On lausa nii, et mida rohkem keskendume *tegemisele*, seda halvemaks me muutume; kui aga *oleme* juhitud Vaimust, tuleb esile täiesti teistsugune tulemus – armastuse ja kuulekuse vili.

Mõtle mõnele korrale, mil sa tegid midagi lihtsalt sellepärast, et seda nõuti sinult või selline oli reegel, millele sul tuli kuuletuda. Kõrvuta seda korraga, mil tegid midagi sarnast sellepärast, et sa tahtsid seda teha, midagi, mis voolas sinust loomulikuna välja, sest Kristus elab sinus. Kuidas aitab selline võrdlus meil aru saada tänase õppetüki juhtmõttest?

Loe Jk 1:25. Mida ta ütleb seaduse osa kohta?

Jaakobuse sõnadest kajavad läbi psalmid, mis nimetavad seadust “laitmatuks” (Ps 19:8) ja avaruses käimise teeks (Ps 119:45). Kuid pane tähele, et seadus ei saa Jaakobuse sõnul meid päästa ega kindlasti mitte puhastada. See näitab meile Jumala ideaali, aga ei saa panna meid seda ideaali täitma; täpselt nagu esmaklassilise sportlase suursaavutuse pealtnägemine ei saa meid panna sedasama tegema. Ideaali järgimiseks vajame oma elus Kristuse väge.

Loe Rm 8:2, 4 ja 2Kr 3:17, 18. Seadus on kord surmariist, kord aga miski, mis näitab teed vabadusele ja elule. Millest tuleb erinevus?

Pauluski kinnitab, et “Jumala ees ei ole ju õiged Seaduse kuuljad, vaid Seaduse täitjad, kes mõistetakse õigeaks” (Rm 2:13). Nagu ta ütleb, võivad meist saada tegijad ainult Vaimu kaudu, kes kirjutab seaduse meie südamesse. Ainult siis, kui me sellele südamest kuuletume, saab seadus olla vabaduse seadus.

Niisiis ei ole probleem mitte seaduses, vaid meis. Unustame, kes me tegelikult oleme: Päästjat alaliselt vajavad patused. Kristusest väljaspool kuuleme üksnes seaduse hukkamõistu. Kuid Kristuses saavad meist uued mehed ja naised (2kr 5:17), kes on vabastatud Jeesuses (Jh 8:36). Kuuleme, kuidas *Tema* räägib meile seadusest armastada “üksteist, nagu mina olen armastanud teid” (Jh 15:12). Kristuse kaudu kogeme Jumala poegade ja tütarde vabadust, kes on päästetud armust ega taha libiseda tagasi hukkamõistu ja orjusse, milles üleastujatena olime. Kristuses on meie patud meile andeks antud ning lisaks sellele on meil nüüd ka uus elu, selline, milles suudame olla kuulekad seadusele. Me ei kuuletu aga selleks, et olla päästetud, vaid vabaduse pärast, mis tuleneb teadmisest, et oleme juba päästetud ning seega ei mõista seadus meid enam hukka.

Mõtle, kuidas näeks välja, kui me püüaksime sellise loomusega, nagu oleme, pidada korralikult seadust, et saada selle abil päästetud. Kuidas muudaks see seaduse orjuseks? Kuidas on Jeesus meid sellest orjusest vabastanud, kuigi samas Ta käsib meil seadust pidada?

Loe Jk 1:26, 27 ning võrdle seda Mt 25:35, 36, 40ga ja Rm 12:9–18ga. Kuidas defineeriksid tõelist kristlust nende kirjakohtade valguses?

Jeesus, Jaakobus ja Paulus rõhutavad nimelt seda, et tähtis on olla *kasulik*, *tubli* kristlane. Armastades “kõige pisemaid vendi” (Mt 25:40), võttes aega, et külastada kõige enam märkamata jäänud inimesi, osutades küllaliskust – sellisel ja mitmel muul praktilisel moel – väljendame Jeesuse armastust ja muutume kanaliteks, kelle kaudu Jeesus saab armastada.

“Tugevaim argument evangeeliumi kasuks on armastav ja armastusväärne kristlane.” – Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk 470. Loomulikult, nagu ta hiljem selgitab: “Niisuguse elu elamine ja niisuguse mõju avaldamine nõuab igal sammul pingutust, eneseohverdust ja distsipliini.” – lk 470. See ei tule loomupäraselt ega automaatselt. Juhul kui meie usk koosneb ainult usutunnistuse kinnitamisest ja jutluste kuulamisest, on see suuresti tühine.

Jaakobus kirjeldab “religiooni” või “religiooset” (“Jumala teenimist” või “jumalateenistust”) salmides 26 ja 27 sõnaga, mis vihjab *haruldasele* *vagadusele*. Sellisel olemisel on vahetud, nähtavad tagajärjed ning inimesed märkavad erinevust.

Üheks ilmseks vahetegijaks on meie sõnavalik. Selle asemel, et teeksime pidurdamatult märkusi ning kasutaksime järsku hääletooni ja žeste, hakkame olema palju tundlikumad selle suhtes, millist mõju avaldavad meie sõnad kaasinimestele. Me “valjastame” oma keelt nii, et see ei söösta ette taltsutamatu hobuse ägeduse ja jõuga.

Jaakobus toob teiste hulgast esile ka vaeslapsed ja lesknaised kui inimesed, kes vajavad kõige rohkem meie armastust ja hoolt. Ilmalikust seisukohast võttes pole mõtet suunata oma ressursse neile, kes ei suuda ühiskonnale midagi tagasi anda. Kuid Jumala vaatenurgast vaadates näitab just see, kuidas kohtleme neid, kes on tõrjutud ja maailma poolt välja praagitud, kas oleme Kristuse õiged järelkäijad: kas anname raha neile, kes meile tagasi maksta ei suuda; kas kutsume lõunasöögile neid, kes meile samaga vastata ei saa; kas õnnistame neid ja palvetame nende eest, kes meid halvasti kohtlevad (Lk 6:35; 14:12–14; Mt 5:44). Paulus toonitab, et me oleme uuesti loodud Kristuses Jeesuses, loodud heade tegude tegemiseks (Ef 2:10).

Kui palju kulutad sa aega ja energiat abivajaduses olevate inimeste aitamisele? Mida kõneleb su vastus sellest, kui “kasulik” su usk tegelikult on?

Mida tähendab “hoida iseennast maailma poolt määrimata”? (Jk 1:27)
Kuidas saab see üldse võimalik olla? Vaata ka 1Jh 2:15, 16; 2Pt 1:4.

Mõned inimesed näivad arvavat, et juhul, kui nad maailmast piisavalt kõrvale tõmbuksid, vältiksid nad enamikku kiusatusi. Ehkki öeldu on mingil määral tõsi ja me peaksime püüdma vältida kiusatusi nii palju kui võimalik (eriti neid kiusatusi, millele leiame kõige raskema olevat vastu seista), on meie probleemidel ja nõrkustel kalduvus järgneda meile sinna, kuhu läheme. Patu puhul pole probleem mitte niivõrd selles, mis on *seal väljas*, kuigi sellel on kindlasti oma osa, kuivõrd selles, mis on *meie sees*, meie südames. Siin käib tegelik lahing ja meil tuleb lahingut pidada sellele vaatamata, kus elame.

Huvitav nähtus on seegi, et mõnede probleemide lahendamine muudab järelejäanud probleemid silmatorkavamaks. Näiteks siis, kui teeme ühe osa toast korda, paistab kõrvalolev mustus veel rohkem välja. Nii on ka vaimulikus elus: “Mida lähemale sa tuled Jeesusele, seda puudulikumana endale näid, sest sinu nägemisvõime muutub teravamaks ning sinu puudused on selgesti nähtavad ja ilmses vastuolus tema täiusliku olemusega.” – Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*, lk 64.

Ärgem pangem Ellen G. White’ile suhu sõnu, mida ta *ei ütle*. Ta ei ütle, et mida lähemale me Jeesusele tuleme, seda puudulikumaks me tegelikult saame. Ta jätkab: “Mida enam meie puudulikkuse tunnetus meid tema ja Sõna juurde juhhib, seda ülevam paistab tema iseloom ja seda täielikumalt peegeldame tema kuju.” – *Tee Kristuse juurde*, lk 65.

Tõeline religioon paneb inimese “nälgima ja janunema” sügavama kogemuse järele (Mt 5:6). Jeesus veetis küllaldaselt aega koos oma taevase Isaga, selleks et tunda Tema tahet. Ometi ei sulgenud Ta ennast kunagi inimestele. Ta läks sinna, kus olid inimesed. Tema “toiduks” oli jõuda abivajajateni, murda maha eelarvamuste barjäärid ja rääkida igavese elu häid sõnumeid (Jh 4:28–35).

Vaatamata tõsiasjale, et Jeesuse ja algusperioodi kristlaste toiduvalik ja elustiil erines üsnagi nende ümber oleva paganliku maailma omast, ei hoidnud selline elukorraldus neid kunagi tagasi jagamast oma usku. Nad läksid igale poole ning evangeelium levis impeeriumis ja juurdus kindlalt isegi sellises moraalselt laostunud ja õelust täis paigas nagu Rooma.

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White'i raamatust *Tee Kristuse juurde*, peatükk "Kristuse järelkäija mõõdupuu", lk-d 59–63.

"Seadus on Jumala suur kõlbeline suurendusklaas. Inimesel tuleb võrrelda oma sõnu, meelsust ja tegusid Jumala Sõnaga." – Ellen G. White'i märked koguteosel *Piibli kommentaar. SPA poolt välja antud*, 7. kd, lk 935.

"Selle asemel, et vabastada inimest sõnakuulmisest, on usk ja ainult usk see, mis teeb meid Jumala armu kaasosalisteks ning võimaldab meil olla kuulekas.

Selline, nagu oli Jeesus inimloomuses, sellised peaksid Jumala plaani kohaselt olema ka Tema järelkäijad. Tema jõutugevuses tuleb meil elada puhast ja õilsat elu, nagu elas Päästja." – Ellen G. White, *Our Father Cares*, lk 69.

Küsimused aruteluks:

1. Kuigi meile on öeldud, et võimaluse korral oleks kasulik minna kaugemale kergemeelsetest kohtadest, miks pole see siiski lõplik vastus patu ja kiusatuse probleemidele? Kui kaugele peaksime minema selleks, et olla igasuguse kiusatuse käeulatusest väljas?

2. Politsei püüdis paigaldada elektroonilisi pealtkuulamisaparaate asutusse, kus nende kahtluste põhjal töötasid kurjategijad. Ainus probleem oli selles, et tarastatud õues olid tigidad dobermannid. Nii käis politsei koeri igal öhtul hamburgeritega söötmas. Alguses viskasid nad aiavarbade vahelt sisse viis või kuus hamburgerit. Üsna varsti sõid koerad hamburgereid juba politseiohvitseri pihust ja limpsisid pärast söömist üle ka tema käed. Olles valvekoerad niiviisi taltsaks teinud, sai politsei sisse hiilida ja aparaadid paigaldada. Millise õppetunni saame sellest loost, kuidas ka meie, kui me pole hoolikad, võime oma valvekoe-rad vaikima panna?

3. Mõtiskle pisut vastandusele: olla Sõna tegija või lihtsalt uskuda Sõna. Mis on lõpuks tegelik erinevus nende kahe vahel?

4. Mida ütled inimestele, kes väidavad, et Kristuse armu tõttu on nad seadusest vabad? Mida nad sellega sageli tegelikult mõtlevad ja kuidas sa neile vastama peaksid?

Armastus ja seadus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 2:1–13; Mk 2:16; 3Ms 19:17, 18; Rm 13:8–10; Jh 12:48.

Meelespeetav tekst: “Sest kohus on halastamatu selle suhtes, kes ise ei ole halastanud, kuid halastus kiidab end kohtust kõrgemaks” (Jk 2:13).

Teame seda lugu hästi; küsimus on, *kui hästi oleme sellesse süüvinud?*

Esmalt preester, siis leviit jõudis oma teel Jeruusalemmast Jeerikosse maas poolsurnult lamava meheni. Kuigi mõlemad olid just oma usulisi kohustusi täitnud, ei suutnud ilmselgelt kumbki seostada neid kohustusi oma vastutusega vigastatud inimese ees ja nii jätkasid nad teed. Lõpuks jõudis sellesse kohta samaarlane, pooleldi pagan, ning tundis mehele kaasa, sidus tema haavad ja maksis tema võõrastemajas viibimise eest, et ta saaks paraneda. Samuti lubas ta võõrastemajapidajale maksta kõige muugi eest, mida mehel võis vaja minna (vaata Lk 10:30–37).

Jeesus rääkis selle loo vastuseks seadusetundja küsimusele igavesest elust. Jeesus ei öelnud seadusetundjale: “Püüa kõvemini!” või “Tee rohkem!”, vaid maalis pildi tegutsevast armastusest. See tähendab, et meil tuleb armastada isegi siis, kui oleme ohustatud või ebaseeldivates oludes, ja meil tuleb armastada neidki, kes meile ei meeldi.

Kuigi see pole kerge ja käib sageli meie loomuse vastu, on tõelises armastuses olemuslikult hulk riski ning kutse kiskuda maha vaheseinad, mis lahutavad meid inimestena nii väljaspool kui ka (eelkõige) seespool kogudust. Sellel nädalal vaatleme, mida on Jaakobusel sellise olulise tõe kohta öelda.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 1. novembriks.

Loe Jk 2:1–4. Tegemist on õppetunniga vastanduste kaudu. Üks inimene on rikas, hästi riides ja silmatorkavalt mõjukas, teine aga vaene, nüruselt riides ja ilmselgelt mitte keegi. Üht koheldakse äärmiselt viisakalt, teist põlglikult. Ühele pakutakse mugavat, esmaklassilist istekohta; teisel kästakse seista kõrval või võtta istet põrandal.

See kirjeldus pole väga meeldiv, eriti seetõttu, et jutt käib siin (suure tõenäosusega) jumalateenistusel toimuvast! Kreeka keeles on 2. salmis “kogunemise” kohta kasutatud sõnaks *synagōgē*, tegemist on tõenäoliselt ühe varaseima viitega juut-kristlaste hingamispäevasele teenistusele, millest paljud toimusid eramajades (vaata Ap 18:7, 8). Esimese sajandi kreeka-romaa kultuuris oli inimese välimusel ja positsioonil suur tähtsus. Rikastelt, haritud ja poliitiliselt mõjukatelt inimestelt oodati, et nad kasutaksid oma eeliseid maine ja isiklike huvide edendamiseks. Iga suur annetus ühiskondlikesse või religioossetesse projektidesse kohustas saajat ühel või teisel viisil andjale omalt poolt vastu tulema. Lahkust tasuti lojaalsusega ja heldust avaliku tunnustusega. Vähesed kõrgkihi esindajad, kes kristlikel jumalateenistustel käisid, ootasid eelisõigustatud kohtlemist. Sellistest ootustest mitte välja tegemine häbistanuks kogudust. Ebaedu “poliitilises korrektsuses” või ühiskondlike väärtuste kõrvalejätmises võrdsustati solvanguga ja see andis põhjuse lahku lüüa.

Loe Mk 2:16 ja Lk 11:43. Missugustest sotsiaalsetest ootustest on jutt? Kuidas lähevad need vastuollu evangeeliumi põhimõtetega?

Olla vaene või rikas ei ole patt, kuid üks mõõdupuu, mis näitab meie kristlikku kogemust, on see, kuidas kohtleme inimesi, kes erinevad meist vanuse, jõukuse, hariduse ja kas või usuliste veendumuste poolest. Kaldu me rohkem lugu pidama neist, kes seisavad sotsiaalsel redelil meist “kõrge- mal”, ja hindama vähem neid, kes on “madalamal”. Peame meeles pidama, et juurdunud komme tõmbab meid kergesti enda poole kas siis, kui Jumal kutsub meid teisiti käituma (vaata Rm 12:2).

Vaadakem peeglis: võib-olla pole me nii läbinähtavalt jämedad nagu Jaakobus seda kirjeldab, kuid eks kaldu me kõik kergesti mõnda inimest teistele eelistama. Kuidas õppida seda probleemi enda juures ära tundma ja lõpuks käsile võtma?

Nii nagu iga kirjandusevangelist teab, on üsna sageli *need viimased* inimesed need, kes on valmis ohverdama *kõige rohkem* selleks, et osta kristlikke raamatuid. Heal elujärjel rajoonid kipuvad olema raamatute müügiks kõva pinnas, sest inimesed, kes seal elavad, on vist rahul sellega, mis neil on, ega tunne väga sageli oma vajadust Jumala järele nii, nagu tunnevad need, kellel on vähem. Sama nähtust laiemalt võib täheldada nii: kogudus kasvab sageli kõige kiiremini majandusliku ja ühiskondliku surutise all olevais paigus ja aegadel. Eks ole ju ka need inimesed, kes suurte probleemidega maadlevad, sageli palju avatumad lootusele, mida esitab jutustus Jeesusest; avatumad kui inimesed, kes arvavad, et neil läheb elus hästi?

Loe Jk 2:5, 6. Kuidas laiendab Jaakobus siin seda, millest neljas eelmises salmis kirjutas?

Selle kirjakohta järgi otsustades näib, et koguduses oli palju tegemist rikkaste ja vaeste teemaga. Jumal valis vaesed, kes olid küll maailma poolt kõrvale jäetud, kuid kes olid “usu poolest rikkad”, samas kui rikkad kasutasid oma rikkust vaeste “rõhumiseks”. See probleem – rikkad kasutasid vaeseid ära oma huvides – oli tollal pidev reaalsus. Halvim oli veel see, et rooma seadus soodustas vaeste diskrimineerimist ja oli rikkaste poolt.

“Alamklassi inimesed, keda peeti majandusliku omakasu saamise vahendiks, ei saanud tõsta süüdistust kõrgklassi kuuluvate isikute vastu ja seadused mõistsid alamrahva hulka kuuluvale inimesele õigusrikkumise korral karmima karistuse kui kõrgklassi hulka kuuluvale inimesele.” – Craig S. Keener, *The IVP Bible Background Commentary: New Testament* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1993), lk 694.

Loe Jk 2:7. Millise tähtsa punkti toob Jaakobus siin esile sellise halva käitumise mõju kohta?

Nende halb käitumine on tegelikult Jeesuse “kauni nime” teotamine. Halvad teod on juba iseenesest halvad; veel hullemaks muutuvad nad aga siis, kui neid teevad inimesed, kes nimetavad Jeesuse nime. Kõige hullem on, kui inimesed kasutavad Jeesuse nimel oma rikkust või võimu koguduses olevatelt kaasinimestelt kasu lõikamiseks, mis viib sageli lahkkelide ja riidudeni. Seega tuleb meil olla väga-väga ettevaatlikud, et meie sõnad ja teod sobiksid “kauni nimega”, millega me end seostame.

Armastada ligimesi

Loe Jk 2:8, 9 kõrvu 3Ms 19:17, 18 ja Mt 5:43–45ga. Missugune ülitähtis sõnum meile siin antakse?

Jaakobus nimetab Jumala seadust “kuninglikuks seaduseks” (Jk 2:8), kuna see on “KUNINGATE KUNINGA” seadus (Ilm 19:16). Seda kuningriigi seadust esitab üksikasjalikult mäejutlus (Mt 5., 6. ja 7. peatükk), mille hulgas on Uue Testamendi esimesed üheksa viidet kaasinimeste armastamisest.

Jeesuse sõnad Mt 5:43 annavad mõista, mismoodi saadi tollal aru 3Ms 19:18st. Näiteks, sellele 3Ms kirjakohale vahetult eelnevad korraldused kasutavad ligimese kohta ilmseid samatähenduslikke sõnu: need keelavad vihkamast “venda” (3Ms 19:17) ja pidamast viha “oma rahva lapse” (kaasiisraellase) peale (3Ms 19:18).

Vägagi tõenäoliselt tõlgendasid mõned inimesed neid korraldusi nii: kui pead viha kellegi peale, kes ei ole iisraellane, siis on kõik korras, kuna teda ei ole 3Ms neis salmides eraldi mainitud. Liiasi et inimesi, kes iisraellased ei olnud, peeti üldiselt vaenlasteks. Nüüd teame, et selline suhtumine valitses Qumrani kogukonnas, pühendunud juudi rühmituse hulgas, kes oli ennast ülejäänud rahvast eraldanud. Neid õpetati vihkama “pimeduse lapsi” ja “hukatuse poega” (*The Community Rule* 1QS 1:10; 9:21, 22); need olid sildid, millega tähistati ilmselt mitte ainult võõramaalasi, vaid ka iisraellasi, kes olid hüljanud kogukonna õpetused.

“Patt on suurim õnnetus. Meie kohus on patust aidata. Paljud eksivad inimlapsed tunnevad häbi ja enda meeletust. Nad igatsevad julgustavaid sõnu. Nad mõtlevad oma vigadele ja eksimustele ning satuvad lausa meeleheitesse. Me ei tohi selliseid inimesi hüljata. Kui me oleme kristlased, ei saa me minna kaarega mööda neist, kes vajavad meie abi. Kui me näeme inimest ahastuses olgu õnnetuse või oma patu tõttu, ei tohi me öelda: See ei puutu minusse.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 504.

Jeesuse elu on suurim eesküju, mis meil iial olla saab; eesküju isetust armastusest vääritude suhtes ja nende suhtes, kellelt vastuarmastust ei tule. Kuidas õppida väljendama sellist armastust nende vastu, keda peame vääritudeteks või kes meid ei armasta? Miks on lõpuks ainus vastus täielik enese äraandmine ja surm eegole?

Loe Jk 2:10, 11. Nüüd loe allpool toodud kirjakohad ja liigita need kas “kogu seadust” rõhutavaks, “armastuse seadust” rõhutavaks või mõlemat rõhutavaks.

	kogu seadus	armastuse seadus
Mt 5:18, 19		
Mt 22:36–40		
Rm 13:8–10		
Gl 3:10		
Gl 5:3		
Gl 5:14		

Meil on raske hoomata, kui pöördeline oli Jeesuse õpetus seadusest. Pühendunud juudi jaoks tollal (ja paljude jaoks täna) ei saa inimene tegelikult väita, et ta peab seadust, kohustumata pidama kõiki Moosese raamatutes leiduvaid seadusi. Lõpuks loeti kokku ju 613 seadust (248 jaatavat ja 365 eitavat).

Jeesusele esitatud küsimus sellest, milline seadus oli *tähtsaim* (Mt 22:36), oli ilmselt mõeldud Talle löksuks. Kuid kuigi Jeesus näib üle kinnitavat iga “tähekeset” (heebrea keele väikseima tähemärgi; Mt 5:18) kui tähtsa, õpetas Ta ka, et korraldused armastada Jumalat ja armastada kaasinimest olid tähtsaimad sellepärast, et need võtsid kokku kõik ülejäänud.

Jeesuse õpetus näitab sedagi, et sõnakuulmine ei toimu vaakumis. See *väljendab* alati *suhtumist*, vastasel juhul on see mõttetu. Ütleme nii, et juhul, kui ma annan kümnist sellepärast, et seda on õige teha või et ma kardan halba käekäiku, kui kümnis maksmata jääb, ei väljenda see suhet. Teisest küljest, juhul kui ma annan kümnist, olles tänulik selle eest, kui palju on Jumal *mulle* andnud, põhineb minu tegu mu suhtel Jumalaga.

Jeesus ütles ka, et “õiglus, halastus ja ustavus” on seaduse “kaalukamad teemad” (Mt 23.23). Kõik need keerlevad ka suhete ümber – suhe Jumalaga ja suhe kaasinimestega. Jaakobus ei ütle mitte midagi teistsugust kui Jeesus ja Paulus: igasugune üleastumine Jumala seadusest kahjustab mingil määral meie suhet Jumalaga ja kaasinimestega. Seega ei ole jutt küllaldaselt hulgal headest tegudest, mis kaaluksid üle meie pahad teod. Selline asi oleks sõnakuulmine vaakumis, niiviisi toimumisel keerleks kõik otsekui meie ümber. Seevastu, Jeesust tundes hakkame suunama oma tähelepanu endalt ära ning juhime selle Jumalale pühendumisele ja kaasinimeste teenimisele.

Kui palju sinu kuulekusest tuleneb armastusest Jumala ja kaasinimeste vastu ning kui palju kohusetundest? Kas kohusetundest töötamine on ikka alati halb? Võib-olla sa ei tunne armastust selle inimese vastu, kuid aidad teda ainult sellepärast, et sa tead, et seda sinult oodatakse. Mis, kui üldse miski, on selles valesti?

Neljapäev, 30. oktoober

Seaduse poolt süüdi mõistetud

Loe Jk 2:12, 13. (Vaata ka Jh 12:48; Rm 2:12, 13; 2Kr 5:10; Ilm 20:12, 13.)
Mida need salmid kohtu kohta õpetavad?

Õpetus, et meie üle mõistetakse kohut – heaks või halvaks – seaduse järgi selle alusel, mida oleme teinud, on vägagi selge. Samas on Piibel selgesõnaline ka selles, et usu läbi Jeesusesse kaetakse meid Tema õigusega.

Selle katmise juurde kuulub kaks külge: andestamine (õigeksmõistmine) ja kuulekus (pühitsus). “Nii nagu te nüüd *olete* Kristuse Jeesuse vastu võtnud Issandaks, nõnda *käige* temas” (Kl 2:6), “sest kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud” (Gl 3:27).

Sageli öeldakse, et meie üle mõistetakse kohut mitte ainult selle põhjal, mida oleme teinud, vaid ka selle põhjal, mida me teinud ei ole. Kuigi see on õige, saavad paljud valesti aru, mida see tähendab. Juttu pole rohkem *tegu*-de tegemisest. Selline asi viiks araks muutumise ja löödud olemiseni. Pane tähele, kuidas Jaakobus kirjeldab seda 13. salmi esimeses pooles: “Kohus on halastamatu selle suhtes, kes ise ei ole halastanud”. Jällegi räägitakse siin “tegemisest” kui suhtumise väljendamisest.

Juhul, kui kohtule liiga palju mõtlemine, võime selle suhtes niivõrd huluks minna, et lööme meelt heites käega. Kuid mõiste “kartke Jumalat..., sest tema kohtumõistmise tund on tulnud” (Ilm 14:7) ei tähenda seda! Meil tuleb ikkagi usaldada alati Jeesuse õigust, kelle teened on kohtus meie ainus lootus. Armastus Jumala vastu, kes on meid enda õigusega päästnud, peaks kannustama meid tegema kõike, milleks Tema meid üles kutsub.

Samal ajal on kohtust rääkiv hoiatus Piiblis olemas meie kasuks, et me ei äiutaks ennast vales julgeolekutundes. Jaakobus ütleb, et “halastus kiidab end kohtust kõrgemaks” (Jk 2:13). Meil on vaja tema sõnad meelele hoida, eriti siis, kui tegeleme inimestega, kes on langenud halvimatesse pattudesse.

Oled sa kunagi midagi tõeliselt ära rikkunud ning siis, kui ootasid ainult hukkamõistu ja süüdistusi, osutati sulle hoopis halastust, armu ja an-

destust? Kuidas sa ennast tundsid? Kuidas tagada, et sa ei unustaks seda siis, kui järgmine kord keegi teine midagi väga valesti teeb?

Reede, 31. oktoober

☀ 16:32

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White'i raamatust *Suur võitlus*, peatükk "Uurimiskohus", lk-d 479–491.

"Jumal on tunnistanud sind oma lapseks inimeste ja inglite ees; palveta, et sa ei häbistaks "seda kaunist nime, mis on nimetatud teie üle" (Jk 2:7). Jumal saadab sind oma esindajana maailma. Elu igas teos tood sa esile Jumala nime... Seda saad sa teha ainult Kristuse armu ja õiguse vastuvõtmise tõttu." – Ellen G. White, *Mõtted Õndsakskiitmise mäelt*, lk 107.

"Kristuse tõttu antakse õigusele luba andestada ilma, et selle ülistatud pühadusest kaoks ainuski täheke." – Ellen G. White' mäрге, *Piibli kommentaarid*, SPA poolt välja antud, 7. kd, lk 936.

Küsimused aruteluks:

1. Gandhi võttis kokku paljude mõttekäigu, kui ütles: "Sa meeldid mulle, Kristus; sinu kristlased ei meeldi mulle. Sinu kristlased on nii vähe sinu moodi, Kristus." Miks on kahjuks päris kerge mõista, miks ta nii ütles? Ja kuigi on nii kerge vaadata sellele, mida teised on Kristuse nimel teinud, miks peaksime hoopis vaatama endale ja sellele, mida meie oleme Jeesuse nimel teinud? Kui hästi avaldame meie Teda enda ümber olevale maailmale?

2. Kas sinu kohalik kogudus on koht, kus inimesed tunnevad ennast hinnatu ja lugupeetuna, vaatamata oma päritolule, sotsiaalsele seisundile, isikupärale ja nii edasi? Juhul kui pole, siis mismoodi saad seda muuta?

3. Millised on sinu riigis valitsevad traditsioonid ja sotsiaalsed normid, mis käivad vastu piibelliku usu põhimõtetele? Too neist esile mõned avalikud ja mõned varjatud. Olles selgeks teinud, mis need on, kuidas õpid neist üle olema, et suudaksid oma elus järgida ja avaldada evangeeliumi põhimõtteid, näitamaks kaasinimestele, et Jeesus pakub meile kõigile paremat viisi elamiseks?

4. Üks asi on armastada kaasinimest, kuid mida tähendab armastada Jumalat? Arutlege klassis selle üle, mida tähendab armastada Jumalat, miks me Teda armastame ja kuidas seda armastust väljendame.

5. "Halastus kiidab end kohtust kõrgemaks" ("Halastus võib võidu-rõõmutseada kohtu üle" – varasem eestikeelne tõlge.) Mida see praktilises elus tähendab, näiteks siis, kui meil tuleb tegeleda inimestega, kes on eksinud? Missugust tasakaalu siin vaja on?

Homne annetus: **Kohalik kogudus**

Usk, mis toimib

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 2:14–26; Rm 3:27, 28; Tt 2:14; 2Kr 4:2; Rm 4:1–5; Jos 2:1–21.

Meelespeetav tekst: “Sest nii nagu ihu ilma vaimuta on surnud, nõnda on surnud ka usk ilma tegudeta” (Jk 2:26).

Ta oli edukas arst ja kogudusevanem heal tasemel mitmesajaliikmelises koguduses. Ta oli suurannetaja koguduse suurte ettevõtmiste heaks ning tema heldekäelisus ergutas teisi olema ohvrimeelsemad. Doktor oli ka suurepärane kõnemees. Kui pastorit polnud kohal, ootasid kõik sõnumit temalt; tema kõned olid teoloogiliselt sügavad, südantpuudutavad ja vaimulikud.

Siis ühel päeval tuli tõde päevavalgele. Doktor ei puudunud möödunud hingamispäeval kirikust sellepärast, et ta oli puhkusel, nagu paljud arvasid. Ei, ta leiti oma rannaäärsest elamust mõnuaine üledoosi tõttu surnuna.

Veel rabavam oli ilmsikstulek, et tema magamistoas oli tosinate viisi pornograafilisi videoid ja ajakirju. Kogudusele mõjus see laastavalt, eriti noortele inimestele, kes olid vaadanud tema poole üles kui eeskujule. Kui gi meil tuleb jätta kogu kohtumõistmine Jumala kätte, seadsid doktori teod kindlasti küsimärgi alla tema usu tõelisuse.

Milles on mõte? Kuigi meid päästetakse usust, ei saa me kristlikus elus lahutada usku ja tegusid; seda üliolulist, kuid sageli valesti mõistetud tõde seletatakse Jaakobuse raamatus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 8. novembriks.

“**Mis** on sellest kasu, kui keegi ütleb: “Mul on usk!”, aga tegusid tal ei ole? Kas see usk suudab teda päästa?” (Jk 2:14). Kuidas saame sellest salmist aru ainult usust õigeks mõistmise kontekstis? Loe Jk 2:15–17; võrdle Rm 3:27, 28; Ef 2:8, 9ga.

Usk ilma tegudeta. Jaakobus esitab ereda pildi seesugusest teeseldud usust (Jk 2:15, 16). Nagu juba näinud oleme, on Jaakobuse raamatus sõnakuulmine suhtumist väljendav. Kuidas suhtume koguduses öesse või vennasse, kes vajab abi? Sõnadest ei piisa. Me ei saa ainult öelda: “Mine rahuga. Jumal hoolitseb!” siis, kui Jumal on andnud meie kätte vahendid selle venna või õe aitamiseks.

Muidugi võivad vajadused olla lõputud ja me ei saa neid kõiki rahuldada. Kuid on olemas põhimõte, mida nimetatakse “ühe inimese jõud”. Meie oleme Jeesuse käed ja jalad ning me saame aidata kaasinimesi *ühe inimese kaupa*. Tegelikult töötas Jeesus tavaliselt just niimoodi. Mk 5:22–34 palus üks mees, kelle tütar oli suremas, Jeesuselt abi. Teel mehe koju ligines Jeesusele üks naine ja puudutas Tema kuube. Pärast tervendamist oleks Jeesus võinud teed jätkata ning naine jäänuks sinna rõõmustama. Kuid Jeesus teadis, et naine vajas rohkemat kui vaid kehalist tervist. Seepärast Ta peatus ja võttis aega, et naine õpiks Jeesusest tunnistama; niihästi saama kui ka jagama. Siis ütles Ta samad sõnad, mis meil on Jaakobuse 2:16: “Mine rahuga!” (Mk 5:34). Kuid erinevalt sellest, mida Jaakobus nende sõnade all mõtles, olid need antud juhul tõesti tähendusrikkad!

Kui tunnistame, et abivajadus on, kuid ei tee mitte midagi selle heaks, siis laseme käest võimaluse viljeleda usku. Niiviisi tehes muutub meie usk nõrgemaks ja hääbub üha enam. Seda seetõttu, et usk ilma tegudeta sureb. Jaakobus sõnastab selle veel ilmsemalt: usk on juba surnud. Juhul, kui usk olnuks elus, oleksid tulnud teod. Juhul, kui neid pole, mis sellest siis kasu on? Jaakobus küsib 14. salmi lõpul seesuguse mittetoimiva ja kasutu usu kohta. Küsimuse mõte tuleb kreeka keeles veel tugevamalt esile kui enami kes tõlgetes: “See usk ei saa teda päästa, kas saab?” Vastus, mida Jaakobus meilt ootab, on selge “Ei!”

Kuidas õppida paremini väljendama usku oma tegudes, kaitstes ennast samas pettuse eest, et teod päästavad meid?

Loe Jk 2:18. Mis on naelapeaks, mille pihta Jaakobus lööb? Kuidas näitame enda usku oma tegudega?

Jaakobus kasutab tavalist retoorilist võtet, mispuhul vastuväitja justkui esitaks oma väite enne. Antud juhul püüab vastuväitja kiilu vahele ajada usule ja tegudele, käies välja mõtte, et nii kaua, kui inimesel on kas üks või teine, on kõik korras. Kuid Jaakobus püüab esile tuua põhimõtet, et kristlased ei saa loota päästet usu kaudu juhul, kui ei ole vastavaid tegusid: “Näita mulle oma usku lahus tegudest ja mina näitan sulle usku oma tegudega” (18. s).

Võtmekoht on selles, et mitte igasugune usk ei päästa. Ehtsat usku, *päästvat* usku iseloomustavad head teod. Samamoodi on teod ainult *head teod* juhul, kui need lähtuvad usust. Usk ja teod on lahutamatud. Nagu mündi kaks külge, ei saa need eksisteerida ilma teiseta. Ning sarnaselt mündile on üks esiküljeks ja teine tagaküljeks. Usk on esmalt ja siis juhatab see sisse vastavad teod.

Mõtle Pauluse suhtumisele tegudesse Ef 2:10; ITs 1:3; ITm 5:25 ja Tt 2:14. Miks on head teod nii tähtsad?

Paulus ei olnud heade tegude kui selliste vastu. Ta oli vastu tegude pidamisele pääste vahendiks (vaata Gl 2:16). Tegelikult ütles Paulus, et inimesed, kes toetuvad päästetud saamiseks seaduse tegudele, on needuse all, sest mitte kellelgi, kes püüab pääseda seaduse pidamise abil, ei õnnestu seaduse pidamine tegelikult (Gl 3:10). Kuulekus on võimalik ainult Püha Vaimu anni tõttu.

“Kui inimene ei saa ühegi oma hea teoga päästet ära teenida, siis peab see olema täielikult armust ja saama patuse inimese poolt omaks võetud sellepärast, et ta võtab omaks Jeesuse ja usub Temasse. See on läbini vaba and. Õigeksmõistmine usust on võitlemistasandist kõrgemal. Ja igasugune selline võitlemine lõpeb niipea, kui selgub, et langenud inimese teened tema heade tegude näol ei saa iialgi tema jaoks hankida igavest elu.” – Ellen G. White, *Faith and Works*, lk 20.

Miks peaksid tähtsad sõnumid sellest, et me ei saa endale taevasse teed rajada, motiveerima meid (lähtuvalt armastusest Jumala vastu) tegema kõiki häid tegusid, mida teha saame?

Juhul, kui tegusid ei ole, on veel ainult üks tee oma usu ehtsuse “tõestamiseks” – õigeusklikkus. Juhul, kui ma usun õigeid asju, siis peab mul olema usk, õigus?

Loe 2Kr 4:2; 1Tm 2:4; Jk 5:19, 20; 1Pt 1:22 ja 1Jh 3:18, 19. Mida räägivad need salmid meile sellest, kui tähtis on tunda tõde?

Pole kahtlustki, et tõe intellektuaalsel tundmisel on oma koht, väga tähtis koht. Ometi ei ole see tundmine iseenesest piisav tõestama, et inimesel on päästev usk.

Jk 2:19 antakse meile hoiatus, et tõeliseks usuks võib pidada seda, mis pole tõeline usk. Missugune hoiatus antakse?

Põhjapanevaim avaldus Vanas Testamendis usu kohta on 5Ms 6:4: “Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus.” See *shema* nime all tuntud lause (sest heebrea keeles algab see niisuguse sõnaga), võtab suurepäraselt kokku ainujumalasse uskumise. Sellest peamisest tõest lähtuvad kõik teised piibellikud õpetused.

Kuid isegi deemonid usuvad seda tõde. Tõepoolest *teavad* nad seda! Ja ikkagi, mida head see neile teeb? Nad värisevad Jumala ees nagu siis, kui nad värisesid Jeesuse korralduse ees oma ohvritest välja minna (Mk 3:11; 5:7).

Intellektuaalne usk, mis ei mõjuta seda, kuidas me käitume, on tühine; tegelikult on tegemist sama usuga nagu deemonitel; deemonitel, kes tegutsevad aktiivselt selleks, et petta meid valeõpetuste ja valedega. Deemonid julgustavad inimesi (nii nagu Iisraelis Jeesuse maapealse elu ajal) uskuma oma pettustesse, mis põhinevad ohvri soovil hoida kinni ebapuhtast ja ebaõigest käitumisest: “Aga Vaim ütleb selge sõnaga, et tulevastel aegadel mõned taganevad usust ja hoiavad eksitajate vaimude ja kurjade vaimude õpetuste poole” (1Tm 4:1).

Usk peab avalduma meie elus või muidu pole tegemist päästva usuga, vaid hoopis “kurjade vaimude usuga” ning selline usk päästab meid sama vähe nagu neid.

Aabrahami usk

Loe Jk 2:21–24 ja võrdle seda Rm 4:1–5, 22–24ga. Kuidas kirjeldatakse neis salmides Aabrahami usku ja millel põhineb õigeksmõistmine?

Huvitav on, et Jaakobus ja Paulus mõlemad tsiteerivad 1Ms 15:6, kuid näivad jõudvat vastandlikele järeldustele. Jaakobuse sõnade kohaselt mõisteti Aabraham õigeks tegudest, kuid Paulus näib Rm 4:2 seda otse eitavat (võrdle 24. s).

Rooma 4. peatüki otsene kontekst tegeleb teemaga, kas ümberlõikamine on õigeksmõistmiseks hädavajalik; see tähendab, kas paganatel tuli saada juutideks selleks, et saada päästetud (Rm 3:28–30). Paulus näitab, et Aabrahami *usk*, mitte tema “tegu” (olla ümberlõigatud) oli õigeksmõistmise alus, sest Aabraham uskus juba enne seda, kui ta ümber lõigati. Aabraham lõigati seejärel ümber välise märgina oma sisemisest usust (Rm 4:9–11). Kuid ainult teod, olgu või ümberlõikamine, pole õigeksmõistmiseks küllaldased, sest õigeks mõistetakse ainult need, kes “käivad ka meie isa Aabrahami usu jälgedes” (Rm 4:12). Kas selline rõhuasetus erineb tõesti Jaakobuse omast? Paulus astub veel sammu edasi, kasutades Aabrahami usu kohta sama “tõendit”, mida Jaakobuski (vaata Rm 4:17–21). Aabraham uskus, et Jumal võib Iisaki surnuist üles äratada, sest Tema “teeb elavaks surnud ja kutsub olematuid nagu olevaidki” (17. s; võrdle Hb 11:17–19). Paulus defineerib päästvat usku kui “täiesti veendunud” olemist, “et Jumal on vägev ka täitma seda, mida ta on töotanud” (Rm 4:21). Lühidalt, usk, mis usaldab, et Jumal peab oma töotusi, ja toetub sõnakuulelikult Tema sõnale, on päästev usk. Sellised teod ei ole “seaduse teod”, vaid “usu teod”. Või, nii nagu Jaakobus sõnastab: “Sa näed, et usk käis ta tegudega kaasas ja sai täiuslikuks tegude kaudu” (2:22).

Paljud rõhutavad usu *ja* tegude tähtsust, kuid isegi see lahutab vähemalt teatavas ulatuses need kaks teineteisest. Tõeline usk on “usk, mis on tegev armastuse läbi” (Gl 5:6). Head teod on väline märk usust; need on usu väljapaistev osa. Aabrahami usk Jumalasse, kes lõi kogu elu, ajendas teda kuuletuma Jumalale ning tooma ohvriks oma ainsa poja, Iisaki. Jaakobuse sõnade kohaselt saab usk sõnakuulmise läbi täiuslikuks.

Milline on sinu enda kogemus sellest, kuidas teod (või nende puudumine) mõjutab su usku?

“Ja eks nõndasamuti mõistetud ka hoor Raahab õigeks tegude järgi, kui ta andis maakuulajatele peavarju ja saatis nad siis ära teist teed mööda?” (Jk 2:55). Loe Jos 2:1–21. Kuidas mõistame seda näidet ainult usust päästetud saamise kontekstis?

Hb 11:31 öeldu kohaselt Jeeriko elanikud ei uskunud. Enamik tänapäevaseid tõlkeid kasutab nende kohta sõna “sõnakuulmatud”. Jeeriko elanikud teadsid Iisraeli silmapaistvatest võitudest midjanlaste ja emorlaste üle, nii et Iisraeli Jumala võimsus oli neile hästi tuntud. Tõsiasi, et Jumal Iisraeli Baal-Peoris hukka mõistis, andis Jeeriko inimestele teada nii Tema pühaduse kui ka sallimatuse ebajumalate ja ebamoraalsuse suhtes. “Kõik need sündmused olid Jeeriko elanikele teada ning paljud olid Raahabi sarnaselt veendunud – ehkki nad keeldusid kuuletumast.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 492.

Raahab pääses ebaaususest hoolimata, mitte ebaaususe pärast. Ta uskus õigesse Jumalasse ja rakendas oma usu tegevusse sellega, et varjas Joosua poolt teele saadetud maakuulajaid. Olid veel ka tingimused: ta kuuletus maakuulajate juhisele riputada punasest lõngast nööri akna külge; see nööri äratas ellu mälestuse iisraellaste kodude uksepiitadele võitnud paasatalle verest nende vabastamise ööl (vaata 2Ms 12:21–24). Kuigi Raahabi elu polnud kaugeltki täiuslik, on see näide usust, mis toob esile Jumala andestuse ja armu reaalsuse igapäevaks, kes astub edasi usus ja usaldab tagajärjed Jumala hoolde.

Loe Jk 2:26. Kuidas võtab see salm kokku usu ja tegude vahelise seose?

Just nii, nagu keha ilma eluõhuta on vaid surnukeha, on usk ilma tegudeta surnud. Lisaks sellele on igasugune “sõnakuulmine” (millele võime püüda toetuda) ilma tõelise usuta ainult kogum “surnud tegusid” (Hb 6:1; 9:14), mis on Jumala silmis mõttetu.

Hoor päästetakse usust? Juhul kui see oleks meie jaoks ainus näide usu kaudu pääsemisest, siis missuguse vale järelduse võime sellest teha? Missuguse lootuse sa kõigele vaatamata sellest loost enda jaoks saad?

“Siis, kui ego tõesti kõrvale jäetakse, siis võid saavutada uue ja küllusliku kogemuse; Sa tajud oma puudulikkust, kui viskud põrmu risti jalamile, ja siis, kui sa silmitsed Kristuse täiuslikkust, kaotab ego tähtsuse.

Kristus astub olukorda tajuva silma ette köitva armsuse täiuslikkuses; siis vormib Tema meie meelt ja südant ning see saab nähtavaks iseloomus. Jumaliku mõtte jäljend peab jääma südamesse ja saama ilmsiks elus. Tule Jeesuse juurde oma vajadusega, palu elavat usku, hoia kõvasti kinni Jumala jõulisest käest, usu, usu vaid, ja sa näed Jumala päästet. Kui vajad õpetamist, siis Jumal õpetab sind; kui vajad juhtimist, siis juhib Tema sind elava vee allikatele.” – Ellen G. White, *Testimonies to Southern Africa*, lk 26.

Küsimused aruteluks:

1. Loe Jk 2. peatükk läbi. Milline on selle oluline sõnum nende jaoks, kes toetuvad oma päästmisel ainult Kristuse õiguse teenetele?

2. Mõned väidavad, et Jaakobus räägib usust ja tegudest ilma Paulusele viitamata ning me peaksime tõlgendama Jaakobust tema oma sõnastuses. Mis on sellise mõtlemise puhul vale? Miks on just sellisel juhul vaja meeles pidada seda, mida teised kirjakohtad usu ja tegude kohta räägivad? Tõsiasi on, et protestantliku reformatsiooni tulistel aegadel pöördusid katoliku kiriku õigustajad pahatihti Jaakobuse kirja poole, kaitsmaks rooma kirikut protestantide eest. Mida näitab see meile tõsiasi kohta, kui tähtis on rajada oma usuõpetuspunktid kõikidele meie käsutuses olevatele kirjakohtadele?

3. Sageli öeldakse, et usk ja teod tuleb hoida “tasakaalus”. Kas sa – käesoleva õppetunni valgel – nõustud selle väitega? Arutlege vastuste üle klassis.

4. Miks me ei leia, et Jaakobus (või Uus Testament üldse) nimetaks Aabrahami usupuudust Iismaeli juhtumist või seda, et Raahab valetas? Mida õpetab see meile selle kohta, mida tähendab saada kaetud Kristuse õigusega?

Keele taltsutamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 3:1–12; 5Ms 6:6, 7; Lk 9:51–56; Õp 16:27; Mt 7:16–18.

Meelespeetav tekst: “Sest su sõnadest mõistetakse sind õigeks ja su sõnadest mõistetakse sind süüdi” (Mt 12:37).

Sõnadel on tohutu jõud. “Õigel ajal räägitud sõnad” (Õp 25:11) – tänu, poesia, jutustused – võivad elu põhjalikult kujundada. See, mida ütleme, võib püsida päevi või isegi aastaid. Lapsed näiteks imevad nagu käsnad endasse sõnu. Just seepärast hakkavad nad varsti soravalt rääkima keelt, mida kuuldes nad üles kasvavad. Samuti võivad just seepärast nende tuleviku heaolu või luhtumist aimata lasta sõnumid, mida nad enda kohta kuulevad. Lapsevanemate suhtlemisviisi jälgendavad ja võimendavad nende lapsed, olgu siis heaks või halvaks.

Ka kirjutatud sõna on mõjuvõimas ning isegi veel kestvam. Kõige mõjuvõimsam on Jumala Sõna. Mõtle: “Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu teerajal” (Ps 119:105); ja “Ma panen su sõna tallele oma südamesse, et ma ei teeks pattu sinu vastu” (Ps 119:11). Jeesus suunas jüngrite tähelepanu ajalikelt õnnistustelt sellele, mis on palju tähtsam: “Sõnad, mis ma teile olen rääkinud, on vaim ja elu” (Jh 6:63).

Sõnad võivad rahustada ja usaldust taastada või mürgitada ja määrida. Kui sageli oled sa öelnud midagi, millest soovid, et saaksid selle tagasi võtta?

Sellel nädalal näeme, et Jaakobusel on öelda tähtsaid sõnu sõnade kohta.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 15. novembriks.

Loe Jk 3:1. Missuguse tähtsa mõtte toob ta siin esile vastutuse kohta?

Koguduse ja kristliku kooli õpetajatel on eriti raske vastutus, sest nad vormivad meeli ja südameid viisil, mis jääb aastateks püsima. Nende mõju on säbarlaine efektiga – see kandub edasi paljudeni, kes on vahetust mõju-sfäärist väljaspool. Mida rohkem teame, seda rohkem vastutame selle eest, kuidas seda teadmist kasutame ja edasi anname.

Tyndale'i koduraamatukogu sissepääsu juures Cambridge's, Inglismaal, on tahvlike, mis meenutab igale õpetlasele, kes uksest sisse astub: "Issanda kartus on tarkuse algus" (Õp 9:10). Inimene ei ole kõigi asjade mõõt; Jumal on, ning kogu tõeline haridus algab ja lõppeb Temaga. Kahjuks on nii, et sedamööda, kuidas tundmine suureneb, kipub sõltumine Jumalast vähenema. Liiga sageli harrastatakse ja õpetatakse näiteks seda, et teadus toimib sõltumatult Jumalast. Mõned teoloogiaõpetajad võivad selleks, et usutavamad tunduda, kasutada meetodeid, mis jätavad usule vähe maad või ei jäta üldse. Selle tulemusena pigistatakse usk tasapisi välja nii õpetajate kui ka õpilaste peast ja südamest. Aga nii kaua, kuni ennast haritakse igaviku, mitte ainult selle maailma nimel, muutub õppimine nii õpetajate kui ka õpilaste jaoks kallihinnaliseks, lausa inspireerivaks ettevõtmiseks.

Paulus mõistis samuti seda vastutust, sest ta õpetas välja ja määras ametisse juhte kogudustes, mida ta rajas (Ap 14:23, võrdle Tt 1:5). Ta andis Timoteosele juhiseid sellegi kohta, kuidas kaitsta Jumala karja kogeenamatute ja mõistmatute karjaste eest (vaata 1Tm 1:3–7; 3:2–6; 6:2–5; 2Tm 2:14, 15), hoiatades, et on mõned, "kes aina õpivad, ent kunagi ei suuda jõuda tõe mõistmisele" (2Tm 3:7).

Lapsevanemate vastutus oma laste õpetamisel, kes omakorda mõjutavad kaasinimesi, on kaalukas. Tõepoolest jääb meist kõigist eeskuju tõttu, mida anname, sügav jälg meid ümbritsevatesse inimestesse. Kuivõrd oluline on siis otsida Jumala tarkust, mida Ta meile töotanud on (Jk 1:5), et meie eeskujuks oleks Tema tee ja me avaldaksime jumalakartlikku mõju. Sest me kõik avaldame kaasinimestele mõju, kas heaks või halvaks.

Mõtle inimestele, kes on sind positiivselt mõjutanud. Mida nad tegid? Kuidas nad sind mõjutasid? Ja kõige tähtsam – kuidas saad sina sedasama teistele teha?

“Me kõik eksime paljus” (Jk 3:2). Milline kosutav nentimine, eriti kui arvestada rõhku, mille Jaakobus paneb käitumisele! Nii et oma “tõelise” vajaduse äratundmine ei ähmasta meie usku sellesse ideaali, mis on Jumalal meie kui Tema maapealsete esindajate suhtes.

“Kui keegi ei eksi kõnes, siis on ta täiuslik ja suudab ohjeldada ka kogu ihu” (2. s). Kreeka keeles siin avaldub tingiv vorm osutab, et sõnades mitte eksimine on tõesti võimalik. Sõnade tähtsust saab vaevalt üle hinnata. Mõtted viivad sõnadeni, need omakorda viivad tegudeni. Sõnad muudavad ka tugevamaks selle, mida mõtleme. Seega mõjutavad need nii seda, mida meie teeme, kui ka seda, mida teised teevad. Keele kaudu oleme üksteisega seotud.

Selle nädala kirjakohas on keele mõjuvõimust räägitud mitme näite abil. Esimesed kolm pildikest rõhutavad tõsiasja, kuidas midagi väikest võib olla tohutute tagajärgedega: suitsetega saab juhtida hobust, tüüri abil laeva ja säde võib süüdata metsa.

Millist head “sõnade jõudu” sa Pühakirjast leiad? Vaata 2Ms 6:6, 7; 23:24; Ps 40:4; Öp 10:20, 21; 12:25; Ml 2:6, 7; Lk 4:22; Rm 10:6–8.

Väikesed lapsed on kergesti mõjutatavad, kuid nii nagu puud, mis kasvavad paindumatumaks ja kindlamaks, nii osutavad lapsed muutustele üha rohkem vastupanu sedamööda, kuidas nad kasvavad. Teatud mõttes oleme kõik õpetajad, kas kodus või kirikus. Kuna meie sõnadel on nii suur jõud, on tähtis puhastada oma mõtted igal hommikul Jumala Sõnas. Lõpuks, mis on see, mis meie mõtteid ja sõnu toidab: kas Jumala Vaim või mingi muu allikas? Me ei saa üle hinnata tohutuid muutusi, mis on Jumala Sõna tõttu võimalikud (Ps 33:6; võrdle 2Kr 4:6), vastupidi teistele allikatele.

Sõnad on nii võimsad, et ainult mõne lausega võid sa teha inimese maa-tasa võib-olla kogu ülejäänud eluks. Teisalt saavad positiivsed sõnad kedagi moraalselt jalule aidata vägagi pikaks ajaks.

Juhul, kui su käes oleks dünamiit, kui hoolikas sa sellega oleksid? Mida peaks vastus rääkima sulle sellest, kuidas tuleks sul ümber käia millegi veel võimsamaga kui dünamiit?

“Väikesed” asjad on suured asjad

Loe Jk 3:3–5. Mis on kahel näitel ühist ja kuidas on need seotud keelega?

Nii suitsed hobuse suus kui ka laeva tüür on üsna väikesed, võrreldes nende poolt suunatavaga. Ometi võib ühe käeliigutusega anda hobusele või laevale täiesti teise suuna. Sarnaselt “on ka keel väike ihuliige, aga kiitleb suurte asjade üle” (5. s). Teisiti öeldes, sõna või pilk või viibe võib näida väikesena, kuid sellega saab teha sõbrast vaenlase või muuta halva olukorra millekski heaks. “Rahulik vastus vaigistab raevu, aga haavav sõna õhutab viha” (Õp 15:1). Kujuta ette hobust, kes kappab kogu jõust, ja laeva, mis löikab laineid täie hooga, kuid mõlemad lähevad valesse suunda. Mida kiiremini miski liigub, seda kaugemale ta sihtpunktist jõuab. Parim on sellisel juhul peatuda ja pöörata ümber niipea, kui võimalik. Sama kehtib meie sõnade puhul. Juhul, kui vestlusest sünnib ainult halba, siis mida kiiremini lõpetame, seda parem.

Loe Lk 9:51–56. Milline oli Jeesuse vastus jüngrite ettepanekule? Milline oli tulemus ja mida saab see lugu meile õpetada?

Kuigi jüngritel oli oma ettepanekule eeskujuks juhtum Piiblist (2Kn 1:10, 12), jättis Jeesus selle kõrvale. Tema noomitus muutis olukorra järele. Lugu lõpeb lihtsalt ütlusega, et “nad läksid teise külla” (Lk 9:56). Jeesus pööras samaarlaste külas kogetud hülgamise õpetlikuks kogemuseks järelkäijatele. Hetke kuumuses, kui tunded tõusevad lakke ja nõuavad meilt enda kaitsmist, on võimalus meenutada Jeesuse eeskuju ning, piltlikult öeldes, liikuda edasi “teise külla”.

“Nii nagu jõgi koosneb veetilkadest, nii koosneb elu väikestest asjadest. Elu on jõgi – rahustav, tüüne ja meeldiv –, kuid on ka mäslev jõgi, mis paiskab alatasa esile muda ja kõntsa.” – Ellen G. White, *That I May Know Him*, lk 209.

Millised on mõned “väikesed” asjad su elus, mis ei pruugigi olla “väikesed”, kui sa neil pikemalt peatud?

Oleme seda kõik kogenud. Midagi, mida ütlesime, suurendati, võib-olla lausa liialdati punktini, kus me seda isegi enam ära ei tunne. Nagu Jaakob ütleb: “Ennäe kui väike tuli süütab suure metsa” (3:5).

Loe palvemeelselt ja hoolikalt Jk 3:6. Mida ta ütleb keele ja sõnade võimu kohta “rikkuda” kõik meie jaoks ära? Miks peaks see salm meid enne rääkima hakkamist värisema panema?

Tuli võib sümbolina tähendada puhastamist (Js 4:4; Sk 13:9), kuid sageli viitab see hävitamisele (vaata näiteks Jos 6:24; 11:9, 11; 1Sm 30:3; Mt 7:19), kaasa arvatud järelemõtlematute sõnade hävitustööle (Õp 16:27; 26:21).

Suur tulekahju võib saada alguse sädemest, kuid kahjutuli võib laastata ja hävitada hämmastava kiirusega. Samamoodi võivad sõnad hävitada sõpruse, abielu ja hea nime. Need võivad vajuda lapse psüühikasse ja rikkuda tema mina-pildi ning tulevase arengu.

Patt sai siin maal alguse näiliselt süütust küsimusest (vaata 1Ms 3:1). Taevas algas see samamoodi. Lutsifer “poetas kahtlustkülvavaid vihjeid seaduse suhtes, millest taevased olevused juhendusid”. – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 37. Seega pole liialdus öelda, et keel on “süüdatud põrgust” (Jk 3:6).

Samas, kui on õige, et kord väljaöeldud sõnad on igaveseks vallandunud ja me ei saa täielikult tagasi võtta seda, mida oleme öelnud, peaksime tegema kõik, mida suudame, et hävingut vähendada ja parandada seda, mida saame. Kui astume samme asjade kordaajamiseks, väldime teinekord sama vea kordamist. Näiteks, pärast uut ilmutust Jumalalt pöördus prohvet Naatan kohe tagasi Taaveti juurde, et korrigeerida seda, mida oli öelnud (vaata 2Sm 7:1–17). Peetrus nuttis kibedasti sellepärast, et oli Kristuse salanud ja näitas hiljem vägagi avalikult oma kahetsuse ehtsust (Jh 21:15–17).

Kuigi “ükski inimene ei suuda taltsutada keelt” (Jk 3:8), manitsetakse meid hoidma “oma keelt kurja eest ja oma huuli pettust rääkimast” (Ps 34:14). Ainult Jumala Vaim saab meil aidata oma sõnu vaos hoida (vaata Ef 4:29–32).

Loe Jk 3:6–8. Miks peaksid neis salmides esitatud mõtted muutma meid hoolikaks selle suhtes, mida ütleme? Kuidas õppida hindama oma sõnade head või kurja jõudu?

Loe Jk 3:9–12. Millist tõde illustreerib Jaakobus kujunditega allikast, viipuust ja viinapuust?

Mõte, et mõlemad, nii õnnistamine kui ka needmine, tulevad välja kristlase suust, on pehmelt öeldes häiriv. Kuidas on lugu sellega, kui vaadatakse nädal otsa telesaateid või filme, mis on võrstsitatud kõige selle teotamisega, mida peetakse pühaks, ja minnakse hingamispäeval kirikusse selleks, et kuulda Jumala Sõna? Mida öelda selle kohta, kui keegi räägib tõde ja vaimustavaid sõnu Jeesusest ning pisut hiljem on tema suust kuulda “allapoole-vööd” nalju? Sellised peegeldused peaksid olema vaimulikult murettekitavad, sest need on vastupidised sellele, mida teame õige olevat. *Sama suu, mis ülistab Jumalat, räägib hiljem räpast nalja?* Mis sellise vastanduse juures valesti on?

Jaakobus kasutab allika kujundit. Vee kvaliteet sõltub lättest ning juur määrab ära vilja (võrdle Mt 7:16–18). Sarnane lugu on juhul, kui Jumala Sõna meis juurdub – selle tegutsemist on näha meie elus. Selle tõe mõistmine vabastab meid koormast “tõestada” oma usku. Puhta religiooni juured on usus, mis tõestab ennast ise, just nii nagu puhtaveelisest allikast annab tunnistust vesi, mis sellest välja voolab.

Samas võib keegi siiski küsida: “Juhul, kui saaksime filmida kaadri ühest või teisest Jumala pühendunud järelkäijast tema kogemuse madalseisus (Moosesest siis, kui ta tappis egiptlase, Taavetist Batsebaga jne), oleks ju õigustatud, kui seaksime kahtluse alla nende usutunnistamise?”

Jumala tahe on see, et me ei teeks pattu (1Jh 2.1). Aadama ja Eeva patulangemisest alates on Jumal aga varunud meile andestuse juhuks, kui teeme pattu; andestuse aluseks on usk tõotatud Ohvrisse (võrdle Ps 32:1, 2). Siiski jääb kehtima tõsiasi, et patt toob kaasa kurbuse, kuulekus aga õnnistuse. Mooses viibis 40 aastat lambaid karjatades, et unustada väljaõpe, mis suunas ta tapma, ning Taavet kannatas lapse surma pärast, kelle Batseba sünnitas, ja samuti lõhenenud pere pärast, mis ohustas tema kuningriiki ta elupäevade lõpuni. Jah, me võime pärast patustamist andeks saada, aga probleem on selles, et väga sageli jäävad nende pattude tagajärjed alles ja on pahatihti laastavad, peale meie ka meie kaasinimeste jaoks. Palju parem on olla põlvedel ja paluda jõudu patu võitmiseks kui paluda tagantjärele andestust ning siis anuda, et kahju saaks kontrolli alla.

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Kristuse tähendamissõnad* kõneanni kohta peatükist "Talendid", lk-d 335–339 ning räägi klassis neist punktidest, mis sulle muljet avaldasid.

"Kergemeelset juttu lubavas seltskonnas viibides on meie kohus muuta vestlusteemat, kui see on võimalik. Jumala armu abil peame vaikselt poetama sõnu või tooma sisse teema, mis pöörab vestluse kasulikku suunda.

Me peame kõnelema oma kogemuste väärtuslikest üksikasjadest rohkem, kui me seda siiani oleme teinud. Me peame rääkima Jumala armust ja heldusest, Päästja armastuse võrratutest sügavustest. Meie sõnad peavad olema kiituse- ja tänusõnad. Kui meeled ja süda on täidetud Jumala armastusega, siis ilmneb see ka vestluses. Ei ole raske jagada seda, mis kuulub meie vaimulikku ellu. Head mõtted, üllad taotlused, selged arusaamad tõest, omakasupüüdmatud eesmärgid, igatsus jumalakartlikkuse ja pühaduse järele kannavad vilja sõnades, mis ilmutavad südame aarde iseloomu. Kui meie kõnes ilmneb Kristus, siis on sel vägi Temale hingi võita." – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk-d 337, 338.

Küsimused aruteluks:

1. Konks sõnade juures on selles, et enamiku jaoks tulevad need nii kergesti välja. Tihtilugu jõuavad nad üle huulte enne, kui meil on võimalus mõelda, mida ütleme. Kuna see on tõsi, siis kuidas õppida hoolikalt mõtlema enne, kui suu lahti teeme?

2. Mõtle, kuidas sinu sõnad mõjutavad ka sind ennast. Tee selline katse: räägi teadlikult kaasinimestele (nii palju, kui saad) sellest, mida Jumal on sinu elus teinud, kuidas Ta on sind õnnistanud, kuidas Ta on sind hädadest läbi toonud jne. Tee seda kas või ühe päeva ja küsi siis endalt: *Kuidas on see minu usku mõjutanud?*

3. Mida sa arvad, mida paljastavad su sõnad kaasinimestele sinu südames oleva kohta? Kas on võimalik, et need paljastavad rohkemat, kui sa mõelda tahaksid? Juhul, kui salvestaksid kõik sõnad, mida oled ühel päeval rääkinud, ja mängiksid selle endale ette, mida need sõnad siis sinust näitaksid?

Taevase tarkuse alandlikkus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 3:13 – 4:10; 5Ms 4:6; Gl 5:17; Jr 3:6–10, 20; Ap 19:13–16; Ps 24:3–6.

Meelespeetav tekst: “Alanduge Issanda ette, siis ta ülendab teid!” (Jk 4:10).

Paljudes keskmise suurusega ja suuremates firmades on olemas “keskmise mänedžeri mentaliteet”. Selline suhtumine võtab maad siis, kui töötajad tunnevad, et neil on õigus millelegi, mida neil veel ei ole: rohkem lugupidamist, kõrgem palk, edukam ametipost jne. Selline ebaterve suhtumine areneb ajapikku, kui inimene püüab edasi jõuda. Sümptomite hulgas võivad olla meelitavad sõnad otsustajatele ja ebaviisakad väljendused kaastöötajate kohta, mis kõik on valminud väiklase võistlemise vaimust. Siis, kui ühed juhtivad teleuudised jõudsid tippu ilma, et oleksid maha surunud teisi, kes seal olid, täheldas kaastööline imetlevalt: “Seal polnud ainsatki surnukeha.”

Kena oleks mõelda, et väiklane võistlemine jääb ilmalike organisatsioonide piiridesse ja kogudus toimib täiesti teistmoodi. Kahjuks näitab Pühakiri, et liigagi sageli tegutseb maine “tarkus” ka usklike hulgas.

Sel nädalal vaadake, mida on Jumala Sõnal öelda sellise õnnetu reaalsuse kohta.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 22. novembriks.

“Kes teie seas on tark ja arusaaja? Las ta näitab hea käitumisega oma tegusid targas tasaduses” (Jk 3:13). “Tark tasadus?” Mida see võiks tähendada?

Mõned kommentaatorid mõtlevad, et kogu Jaakobuse kirja kolmas peatükk räägib sellest, mis teeb inimese kõlblikuks (või kõlbmatuks) olema õpetaja. Loomulikult näib “tark ja arusaaja” olevat hea kandidaat, kuid öeldu mõte tundub olevat avaram ja hõlmab kogu koguduse. Tarkus, mida Jaakobus siin ja kogu epistlis kirjeldab, ei ole peamiselt intellektuaalset sorti, mida hindasid antiikaja kreeklased ja hindavad paljud lääneriigid täna. Pigem nähakse tarkust käitumises ja eluviisis nagu osutab ka selleks kasutatud kreekakeelne sõna *anastrophe*, mida ongi tõlgitud kui “käitumine” (kasutatud ka 1Tm 4:12; Hb 13:7; 1Pt 1:15; 2:12). Meie tegevus ja käitumine tunnistavad sellest, kui targad me oleme. Jeesus õpetas sama, öeldes, et tarkusele “annavad õiguse ta enda teod” (Mt 11:19).

Huvitav, et ainus koht Vanas Testamendis, kus leidub fraas, mida on tõlgitud “tark ja arusaaja/mõistlik”, leidub Moosese manitsuskõnes Iisraelile täita kõiki seadusi, mida Jumal on käskinud: “Pidage neid ja tehke nende järgi, sest see on teie tarkus ja teie mõistus rahvaste silmis, kes ütlevad kõiki neid seadusi kuuldes: “See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik rahvas” (5Ms 4:6).

Vastupidi sellele toob “kibeda” vee allikas (millest räägib Jk 3:11) koguduses esile “kadedust ja riiakust” (14. s). Viimatinimetatud sõna tõlgitakse kreekakeelsest sõnast *eritheia*, mis osutab “ainult omakasu otsimisele”. – Ceslas Spicq, *Theological Lexicon of the New Testament* (Hendrickson Publishers), 2. kd, lk 70. Selline suhtumine kõlab rohkem Saatana moodi toona taevas kui selle moodi, millised peaksid kristlased maa peal olema. Kui me ei langeta teadlikku valikut surra enese minale ja allutada oma tahe Issandale, varitseb meid kõiki oht esitada täpselt seda hoiakut, mille eest Jaakobus siin hoiatab.

Mõtiskle pikemalt fraasi “tarkuse tasadus” üle. Milline on just praegu mingi olukord, kus selline tarkus sinu poolt oleks suureks abiks?

Kahte liiki tarkus

Loe Jk 3:15, 16. Kuidas kirjeldab Jaakobus maist tarkust? Millisel viisil näeme harilikult seda “tarkust” avaldumas maailmas või isegi koguduses?

Tarkus, mis on meil loomu poolest, on “maine”, isegi “deemonlik” ehk “kuratlik” ja Vaimust lage. Õeldu ei peaks olema väga üllatav. Kaua tagasi rääkis Saalomon, et “mehe meelest on mõnigi tee õige”, kuigi on “surmatee” (Õp 14:12; 16:25). See tarkus on läbi ja lõhki hävitav. Juhul, kui viljeletakse ja väljendatakse kadedust ja isekaid ambitsioone, on tulemuseks ju korratus ja lahkeli, sarnane Korintoses olnud olukorraga (vaata 2Kr 12:20, kus kasutatakse mitut samasugust sõna).

Loe Jk 3:17, 18; Jh 3:3–7; Kl 3:1, 2. Mida need kirjakohtad üheskoos meile “taevasest” tarkusest räägivad?

Kuigi Jaakobus ei räägi otsesõnu Pühast Vaimust, on uussünni mõte selgelt olemas. Apostel näib eelistavat võrdlusi maaviljelusest – külvamine ja vilja kandmine –, mille aluseks on võib-olla Jeesuse tähendamissõnad, mis räägivad sõna “külvamisest” inimeste südamesse siis, kui nad evangeliumi sõnumit kuulevad (vaata Mt 13:3–9, 18–23). Taevane tarkus on “tulvil halastust” ja “häid vilju”. Nagu näinud oleme: kuigi Jaakobuse rõhk on asetatud sõnakuulmisele ja headele tegudele kui usu viljale, võidutseb halastus isegi kohtus (Jk 2:13). Teiste sõnadega, tõeliselt tark inimene on tasane ja alandlik nagu Jeesus, kuid ka rahumeelne, leebe, halastav ja andestav, valmis andma andeks kaasinimeste vigu; ta ei kritiseeri neid ega mõista hukka.

Väga kerge on langeda maailma mallidesse, eks ole? Uuri ennast: kui palju mõjutab seda, kuidas sa elad, maine tarkus, vastandina taevasele tarkusele?

Tüli ja riidude põhjus

“**Kust** tulevad siis sõdimised ja kust tülid teie keskel? Eks nad tule sealt, teie ihuliikmetes sõdivatest lõbuhimudest?” (Jk 4:1). Millist põhitüli need mõlemad kirjakohtad kirjeldavad?

Jk 4. peatüki esimene salm kirjeldab sisemisest, kibedast võitlusest harali kistud usklikke. Kogudusest välja paistvatel riidudel on sisemine põhjus: lõbuhimud (sellest kreekakeelsest sõnast tuleb meile sõna *hedonism*). Need patused soovid, mida Paulus kujundlikult nimetab “lihaks”, sõdivad aktiivselt meie üllamate, vaimsete ajendite vastu. Kristliku elu teeb keerukaks pikaleveninud võitlus, mis, juhul kui seda ei juhi “ülalt pärinev tarkus” (Jk 3:17), puistab laiali koguduse ja tekitab usklite hulgas vaimuliku trauma.

Loe Jk 4:2, 3. Milliseid patuseid soove on eraldi nimetatud ja kuidas need kogudust mõjutavad?

Neis salmides sisalduvad otsesed viited kümnele käsule: “Te himustate, ja teil ei ole; te taplete ja tapate, ja ei suuda midagi saavutada” (Jk 4:2). Korduvad viited kadedusele, himustamisele ja ihaldamisele või kirgedele (võrdle Jk 3:14, 16) peegeldavad just sellist vaatenurka, mille Jeesus tõi esile mäejutluses, mispuhul on vaatluse all sisimad ajendid, mitte ainult välised teod. Järelikult mõeldakse tapmise all selle avaramat tähendust, kuhu kuulub ka viha. Koguduseliikmed algusaegade koguduses tõenäoliselt üksteist ei tapnud. Teisest küljest (nagu Apostlite tegude raamatust teada saame) oli aegu, eriti Jeruusalemmas, kus Jaakobus elas, mil kellegi reetlikkus võis väga kergesti viia koguduseliikmete vahistamise ja surmamiseni.

“Enesearmastusega kaasneb rahutus. Kui oleme sündinud ülevalt, on meis sama meelsus, mis oli Jeesusel. Ta oli valmis alanduma selleks, et meie saaksime päästetud. Siis ei taotle me kõrgemaid kohti. Me igatseme istuda Jeesuse jalge ees ja õppida Temalt.” – Ellen G. White, *Ajastute igat-sus*, lk 330, 331.

8. õppetükk: 15.–21. november

“Alistuge siis Jumalale! Pange vastu kuradile, siis ta põgeneb teie juurest” (Jk 4:7). Pööra tähelepanu siinsete korralduste järjekorrale. Juhul, kui püüame kuradile oma jõuga vastu seista, kui suur oleks siis meie võimalus edu saavutada? Kord, kui seitse juuti, vaimude manajat, püüdsid ühest kurjast vaimust vaevatud mehest Jeesuse ja Pauluse nagu mingi maagilise vormeli nimel kurja vaimu välja ajada, kargas kurjast vaevatud mees neile niimoodi kallale, et manajad jooksid ära paljaste ja veritsevatena (Ap 19:13–16). Seega tuleb meil alistuda Jumalale ja Tema tahte, et kuradile vastu panna. Tõsi, et niimoodi edasi minnes paneme kuradile vastu.

Samas ei peaks me arvama, et Jaakobuse kirja esmased lugejad poleks enne seda olnud Jumalale alistunud. Selge, et Jaakobus kirjutas usku avalikult tunnistanutele. Ehk on meil siin vaja pigem mõelda sellises võtmes – alistuda Jumalale *iga päev* ja seista kurjale vastu, *millal iganes* kiusatus esile tükib.

Loe Jk 4:8–10. Millised korraldused Jaakobus annab ja kuidas on need omavahel seotud? Kuidas seostuvad need alistumisega Jumalale?

Neis salmides esitatud üleskutse muutuda on kõige selle haripunkt, mida Jaakobus 3:13ni on öelnud. Kirjakohas, mida sellel nädalal oleme uurinud, on vastandatud taevane tarkus ja kuratlik tarkus ning uhkus, mis ülistab ennast nii, nagu ülistas kurat (vaata Js 14:12–14), ja alandlikkus, mis alistub Jumalale ja peab ennast tähtsusetuks. Siin hoiatatakse ka Jumala lepingule ebaustav olemise eest (Jk 4:4) ja korratakse hoiatust mitte olla hingelt kahestunud (Jk 4:8; võrdle 1:8). Niisiis on kutse alistuda Jumalale rohkemat kui moraaliõpetajalik manitsus; tegemist on kutsega meelt parandada, milleks kutsus üles Jeesus (Lk 5:32).

Kuidas saab meelt parandada? Jaakobus näitab sammud ette (põhinevad Ps 24:3–6): (1) tõmbuge Jumala ligi ja Tema tõmbub teie ligi; (2) puhastage oma käed ja peske süda (see tähendab nii teod kui ka mõtted); (3) halage, leinake ja nutke oma vigade pärast, mõistes taas, et üksnes teie vajadus õigustab Jumala armu nõudmist.

“**Alanduge** Issanda ette, siis ta ülendab teid!” (Jk 4:10). Mida see tähendab? Kuidas õpid ennast alandama? Kuidas tuleb meis esile sarnane alandlikkus nagu ilmnas Jeesusest?

Edasiseks uurimiseks: “Paljude süda ägab murekoorma all, sest nad püüavad elada selle maailma malli järgi. Nad on teinud sellise valiku, võtnud endale need mured ja omandanud maailmameelsed harjumused. Sellega rikuvad nad oma iseloomu ja elu. Rahuldumaks auahnuks ja maiseid soove, vägistavad nad oma südametunnistust ja kannatavad lisaks kõigele veel südametunnistuse piinade all. Pidev mure kurnab elujõu. Issand igatseb võtta neilt sellise surutise... Ta palub neil otsida esmalt Jumala riiki ja Tema õigust, siis antakse neile Tema töötuse kohaselt kõik selleks eluks vajalik pealegi.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 330.

Küsimused aruteluks:

1. Mõttele veel kahesugusele tarkusele, millest rääkis esmaspäevane osa, ning kirjuta ritta kummagagi seonduvad mõtted. Nüüd mõttele selle nädala hetkedele, mil sa võtsid vastu tähtsaid otsuseid või tegid tähtsaid tegusid. Milline tarkus kaasa löi?

2. Nagu pühapäevases osas nägime, töötas Jumal Israelile, et selle tulemusena, kui nad täidavad Tema seadusi, peavad ümberkaudsed rahvad neid imetlevalt “tarkadeks ja mõistlikeks”. Kuid ehk panigi see Israeli uhkustama? See on muidugi vastand taevasele tarkusele, mis teeb alandlikuks. Mis nendega juhtus ja kuidas õpime vältima nende vigu? Kuidas pühamu teenistuse tõelisest tähendusest õigesti aru saamine oluks neile parim kaitse uhkuse eest? Kuidas saab meie jaoks täna olla rist ülimaks kaitseks uhkuse eest?

3. Loe veelkord Ellen G. White'i tsitaati eelpool. Kui suurel määral pingutame meie jõudu maailma mallide saavutamise nimel? Kas need mallid on alati tingimata valed? Siiski võime vägagi sageli lugeda inimestest, kellel näib maailma mõõdupuude järgi olevat kõik ja ometi jookseb nende elu karile. Mida peaks see meile rääkima sellest, kui petlik on tegelikult maailma poolt pakutav? Tähtsaim aga, kuidas õpime maailmale vastupanu avaldama ja aitama meie noortel, kes võivad kergesti takerduda maailma valedesse lubadustesse, mitte langeda neisse püünistesse?

4. Peatu pikemalt alandlikkuse teemal. Miks on see kristlase elus nii tähtis? Miks on uhkus nii tappev igäühe jaoks, kes tahab Jeesuse järel käia?

Üks seaduseandja ja kohtunik

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 4:11–17; Ap 17:11; Hb 4:15, 16; Lk 12:13–21; Kg 2:15–19; Tt 2:14.

Meelespeetav tekst: “Ainult üks on seaduseandja ja kohtunik – tema, kes võib nii päästa kui hukata” (Jk 4:12).

Meie suhtumine seadusesse, kas Jumala seadusesse või inimese omasse, mõjutab seda, kuidas suhtume kaasinimestesse, ja lausa seda, kuidas suhtume Jumalasse. Oled sa märganud, et mõnikord käituvad rikkad ja kuulsad nii, nagu oleksid nad seadusest kõrgemal? Isegi mõned neist, kes seadusi teevad või maksma panevad, võivad vaadata, mil moel nendesse seadustesse omaenda heaolu sisse kirjutada. Lugupidamatus ühiskonna seaduste suhtes hõlmab ka lugupidamatuse kaasinimeste suhtes, kuna seadused sätestavad, kuidas üksteisesse suhtuda.

Samas võivad aga ka neil inimestel, kelle suhtumine seadusse on rangete ja paindumatu, olla isikutevahelised suhted sassis. Süvitsi minnes, see, kuidas me seadust näeme, sõltub sellest, mil määral peame lugu seaduseandjate tarkusest ja nende seaduste erapooletusest.

Käesoleva nädala õppetükk algab pilguheiduga seadusele, kuid jõuab siis tähtsate sõnadeni kõrkuse ja eneseusalduse vormidest, millest me ei pruukinud teadlikudki olla, kuid mille eest meid hoiatatakse nagu patu eest, Jumala seadusele vastuhaku eest. Tegelikult esitab Jaakobuse kiri siinkohal veel ühe vaatenurga patu nägemiseks.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 29. novembriks.

“**Ärge** halvustage üksteist, vennad! Kui keegi halvustab või arvustab oma venda, siis ta halvustab ja arvustab Seadust. Kui sa aga Seadust arvustad, siis sa ei ole Seaduse täitja, vaid kohtunik” (Jk 4:11). Kuidas on teiste arvustamine enda kohtunikuks pidamine?

11. salmi algset fraasi saab sõna-sõnalt tõlkida “räägib vastu” ning see võib hõlmata mitut suusõnalist pattu, sealhulgas laimamist, valetunnistuse andmist ja vihaseid sõnu (vaata 3Ms 19:15–18). Ühest küljest tundub, et Jaakobus kasutab siin leebemaid sõnu kui 3. peatükis, ometi näib oma venna või õe vastu kõnelemine olevat palju tõsisem asi, sest nii tehes seatakse kahtluse alla seadus ise. Ennast kohtuniku kohale asetades jätame tahtlikult tähele panemata oma nõrkused (vaata Mt 7:1–3) ja suuname tähelepanu hoopis kaasinimese pahateole, justkui oleksime ise väljaspool seadust või sellest kõrgemal. Selline tähelepanu ei lase armastada oma kaasinimest nagu iseennast (3Ms 19:18). Seega ei pea me seadust.

Samas aga, kuigi me ei tohi mõista kohut, peame õppima omama vaimulikku otsustusvõimet.

Too järgnevates kirjakohtades esile valdkonnad, mille puhul kutsutakse üles vaimulikku otsustusvõimet rakendama: Ap 17:11; 1Kr 6:1–5; 2Kr 13:5; Fl 1:9; 1Jh 4:1; Gl 6:1.

Meil tuleb seda, mida inimesed õpetavad ja jutlustavad, võrrelda Jumala Sõnaga. Peaksime ka, niipalju kui võimalik, julgustama koguduseliikmeid lahendama omavahelised erimeelsused omavahel, mitte aga kohtus, kus kohtunikud võivad, kuid ei pruugi juhinduda Jumala Sõnast. Tähtsaim on aga see, et peaksime uurima ennast – oma ususuhte käekäiku ning seda, kas meie elu on meie kristliku kogemuse jaoks edasiviiv ja väga hea või kahjulik.

Väga kerge on kaasinimesi kritiseerida ja hukka mõista, eriti siis, kui nad teevad seda, mis meile ei meeldi. Kuidas teada, kui oleme ületanud piiri vaimuliku otsustusvõime ja Jumala käsu suhtes üleoleva kohtumõistmise vahel?

Kõik Vana Testamendi seadused pärinevad Jeesuselt. Vahel nimetakse neid Moosese seadusteks sellepärast, et need anti tema vahendusel (2Aja 33:8; Ne 10:30), kuid Jeesus juhtis iisraellasi kõrberännakul ja rääkis kümme käsku Siinai mäelt (vaata 1Kr 10:1–4). Mäejutluses selgitas ja avardas Jeesus seadust. Tema on lihaks saanud Sõna (Jh 1:14) ja Tema sõna mõistab meie üle kohut (Jh 12:48).

“Ainult üks on seaduseandja ja kohtunik – tema, kes võib nii päästa kui hukata. Aga kes oled sina, sa ligimese arvustaja?” (Jk 4:12). Mida räägivad järgmised salmid meile Jeesusest kui meie kohtunikust? Js 33:22; 1 I:1–5; Hb 4:15, 16; Ilm 19:11–16.

Ainult keegi, kes tunneb seadust väga hästi, on pädev otsustama, kas sellest on üle astunud või mitte. Juristid õpivad palju aastaid, enne kui sooritavad kutse-eksami, mis paneb proovile nende valmiduse alustada oma tegevust. Jeesuse aegsed kirjatundjad (kellest paljud olid variserid) uurisid peensusteni mitte ainult Moosese seadust, vaid ka kogunenud õiguslikke traditsioone. Tõsiasi, et Jeesus polnud nõus paljude selliste traditsioonidega, põhjustas tõsiseid vastuolusid usujuhtidega. Kuid Tema oli see, kes need seadused andis, seetõttu oli Ta ainsana pädev selgitama, mida need tähendasid, ning hindama, kas neist oli üle astunud või mitte. Niisiis, kui Ta tuleb tagasi, on Tal igaühe jaoks kaasas tasu vastavalt igaühe tegudele (Ilm 22:12). Just selle tõttu, et Ta võttis endale inimolemuse, elas patuta elu, suri meie asemel ning äratati üles võidukana patu ja surma üle, saab Jeesus meid patust päästa.

“Jumal on kogu kohtumõistmise üle andnud Pojale, sest kahtlemata on Tema lihas ilmsiks saanud Jumal.

Jumala plaani kohaselt peab inimsoo Kannatustevürst kohut mõistma kogu maailmale. Tema, kes tuli taevastelt õuedelt päästma inimest igavest surmast... Tema, kes talus süüdistamist maise tribunali poolt ning laskis end häbistavalt surmata ristil – üksi Tema saab langetada otsuse: tasustada või karistada.” – Ellen G. White, *Maranatha*, lk 341. Olles nii Seaduseandja kui ka Päästja, on Kristus silmapaistvalt pädev olema meie Kohtunik.

Me saame silmitsi seista ainult ühega: kas tasu või karistamisega. Milline on su ainus lootus tasu saada?

Loe Jk 4:13. (Võrdle Lk 12:13–21.) Kuidas hoida tasakaalus kaalutlev tulevikuplaneerimine ja meie vajadus elada iga päev Kristuse peatse tuleku ootuses? Kuidas vältida lõksu, et ehitagem aina suuremad “aidad”?

Väga mõistlik näib aastajagu või rohkemgi ette planeerida. Ettevõtetal on tavaliselt lühiaegsed, mõõduka kestvusega ja pikaajaksed plaanid. Indiivididel ja perekondadel on vaja säästa tulevikuks ja luua varu ootamatute kulude katteks. Teisest küljest usume, et Jeesus tuleb varsti ning ühel päeval hävib kogu meie maine vara tules (vaata 2Pt 3:10–12).

Need kaks elunägemist ei ole tingimata omavahel vastuolus. Keegi on öelnud: “Planeeri nii, nagu Kristus ei tuleks veel aastaid, aga ela iga päeva nii, nagu Kristus tuleks homme.” See ütlemine on hea teatud ulatuses, kuigi pikaajaksed etteplaneerimine võib muuta päev-korraga edasiliikumise keerulisemaks. Paljud Jeesuse kuulajad (ja kahtlemata paljud kristlased täna) mõtleavad, et rikas mees, kes otsustas ehitada suuremad aidad, oli jõukas seepärast, et Jumal oli teda õnnistanud. Kuid Jeesus paljastab meile selle mehe varjatuid mõtteid: “Hing, sul on tagavaraks palju vara mitmeks aastaks, puhka, söö, joo ja ole rõõmus” (Lk 12:19). Lühidalt, tema valdav mõte oli selles, kuidas varandus *enda jaoks* tallele panna.

Tähtsaim on, et ei tehtaks oma plaane liiga kindlalt määratledes, “selle asemel et öelda: “Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist” (Jk 4:15). See tähendab rohkemat kui vaid “d.v.” (*Deo volente*, ladina keeles väljend “Jumala tahtmisel”) lisamist meie tulevikuplaanidest kõneleva lause lõppu. See tähendab, et peaksime alistama kõik oma plaanid Jumalale. Saame palvetada: “Jumal, ma tahan teada Sinu tahet. Juhul, kui sinule need plaanid ei meeldi, siis palun näita mulle.” Sel juhul, kui meie plaanid ei ole head, näitab Jumal seda meile niivõrd, kuivõrd jääme tähelepanelikuks ja oleme valmis oma plaane korrigeerima või neid täiesti muutama.

Loe veelkord Jk 4:13. Pinnapealselt võttes ei näi sellises ütlemisses midagi valesti olevat, kuid probleem on ilmselt inimeste suhtumises sellesse, mida nad teha tahavad. Kuidas olla hoolikad, et me ei takerduks samasse suhtumisse, kas või alateadlikult?

Loe Jk 4:14. Missugune oluline mõte siin esile tuleb?

Elu on ebakindel. Iga hingetõmme on kingitus. Jk 4:14 kasutab väga haruldast kreekakeelset sõna (*atmis*), mida tõlgitakse “suitsuvine” või “aur”. Sarnaselt heebreakeelse sõnaga *hebel* (“õhk”, “suitsuvine”), mida esineb Kogu raamatus 38 korral ja mida sageli tõlgitakse “tühisus”, toonitab selline sõna elu ajutist iseloomu. Kes poleks, eriti siis, kui vanemaks saame, kogenud, kui rutakas ja üürike on elu? Tuntud evangelist Billy Graham ütles vanaduspäevil: “Ma ei teadnud, et elu möödub nii kiiresti.”

Võib öelda ka nii, et alati on olemas surma ähvardav ligiolek. Oleme selles kõik ainult südamelöögi kaugusel. Igaüks meist võib ükskõik millisel hetkel ühel või teisel põhjusel jalapealt surra. Kuivõrd õigesti ütleb Jaakobus: “Teie... ei tea, missugune on homme teie elu” (4:14), ja see haarab ka surma.

“Ma ei taha teha palju sõnu elu lühiduse ja ebakindluse kohta, ent on kohutavalt ohtlik – ohtlikum kui arvatakse – lükata Jumala Püha Vaimu kutsele vastamine edasi ja elada endiselt patus, sest seda edasilükkamine tegelikult on.” – Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*, lk 32.

Loe Kg 2:15–19; 4:4; 5:9; 9:11, 12. Kuidas Saalomoni sõnum täiendab seda, mida Jaakobus on öelnud?

Näeme siin elus nii suurt ebaõiglust, nii palju ebasõbralikkust, nii palju seda, mis on mõttetu. Pole ime, et me kõik igatseme kuulda igavese elu töötust, mille Jeesus andis. Ilma selleta oleme justkui aur, mis hajub ja igaveseks unustatakse.

Anna hinnang, kui suur osa sellest maailmast hoiab sind oma haardes? Kuidas alati meeles pidada, kuivõrd põgus see kõik on?

Loe Jk 4:15–17 eelnevate salmide kontekstis. Millise olulise mõtte ta siin esile toob?

Jaakobus vaatleb siin ennastusaldavat hoiakut. Tegelikult nimetab ta seda hoiakut “kõrkuseks” ja selliselt lausunud sõnu “kiitlemiseks”; ta ütleb, et see on “kurjast”. Just seepärast on kristlase jaoks õige hoiak väga tähtis.

Loe 17. salmi. Piibel defineerib pattu kahel viisil: (1) halva tegemine; (2) hea tegemata jätmine. Esimese definitsiooni annab Johannes: “Patt on seaduserikkumine” (1Jh 3:4). Mitmes tänapäevases tõlkes kõlab see nii: “Patt on seadusevastatus”, kuid kreeka keelne sõna *anomia* osutab just nimelt seadusest üle astumisele, mitte niivõrd harjumuslikule seadusevastasele käitumisele (vaata selle kasutamist Rm 4:7; Tt 2:14; Hb 10:17). Teise definitsiooni annab Jk 4:17: “Kes oskab teha head, aga ei tee, sellele on see patt.” Seega tuleb meil minna kaugemale kui ainult halvale kiusatusele vastuseisimine. Meid nimetatakse “valguse lasteks” (Ef 5:8) ja õhutatakse: “Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas” (Mt 5:16).

Muidugi võime kaotada kergesti julguse sellepärast, et kes siis lõpuks teeb pidevalt seda head, mida ta iga päev teha võiks? Kuid siin pole jutt sellest. Ka Jeesuse elu ei olnud pidev tagasitõmbumatu tegevusring. Oli aegu, mil Ta tõmbus kõrvale, et palvetada ja lihtsalt puhata (Lk 5:16; Mk 6:31). Tähtsaim aga – Ta otsis Jumala tahet kõiges, mida tegi (Jh 5:30). Jeesus võrdles Jumala tahte tegemist lausa söömisega: “Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mu on läkitanud, ja lõpetan tema töö” (Jh 4:34). Just nii, nagu sellel on piirid, kui palju me ühel toidukorral süüa suudame, on piirid sellel, kui palju me teha suudame. Just seepärast jätkab Jeesus juttu sellega, et ühed külvavad ja teised lõikavad, kuid saavad “ühtlasi... rõõmustada” (salmid 36–38). Kui me Issanda heaks töötame, saame julgust teha rohkem ja palvetame suurema valmisoleku pärast olla kasutatud igal võimalikul viisil.

Kuidas aitab palve surra meil enese minale ja hoida niiviisi alal Jumala tahte alistumise hoiakut? Kuidas õpid oma plaanid, millised need iganes ka on, Issandale alistama?

Edasiseks uurimiseks: Loe aja väärtuse kohta Ellen G. White'i raamatu *Kristuse tähendamissõnad* peatükist "Talendid", lk-d 342–346 ja jaga hingamispäevakooli klassis mõtteid, mis sulle muljet avaldasid.

"Ärgu mitte ükski teist enam kiideldu tõe vastu sellega, et teatab, et sel-line vaimsus [tunda ära kaasinimeste kurjad motiivid], on vajalik selleks, et ustavalt pahategijatega asju ajada ja tõe kaitsel seista. Sellisel tarkusel on palju imetlejaid, kuid see on väga petlik ja kahjutekitav. See ei tule ülalt, vaid on uuestisündimata südame vili. Selle algatajaks on Saatan ise. Ärgu ükski kaasinimeste süüdistaja volitagu ennast vahet tegema; sest seda tehes katab ta Saatan omadused õiguse kuuega." – Ellen G. White'i märked, *Piibli kommentaarid. SPA poolt välja antud*, 7. kd, lk-d 936, 937.

"See, kes on halvas süüdi, on esimene halba kahtlustama. Teist hukka mõistes püüab ta varjata või vabandada kurja oma südames. Patu tõttu hakkas inimene tundma kurja; vaevalt oli esimene inimpaar pattu teinud, kui hakkas teineteist süüdistama; ja just seda teeb inimloomus paratamatult siis, kui teda ei kontrolli Kristuse arm." – Ellen G. White, *Mõtted Öndsakskiitmisest mäelt*, lk 126.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata seda ülalolevat Ellen G. White'i tsitaati. Kuidas saame kaitsta ennast sellise teguviisi eest, et otsustame kaasinimeste üle ja süüdistame neid, püüdes tunda ja tundes ennast oma puudujääkides siis paremini?

2. Mõtiskle tõsiasja üle, et elu möödub kiiresti. Mida peaks sel olema meile öelda, millised peaksid meie eelistused olema? Kuigi relatiivsusteooria ütleb, et aeg ise teiseb sõltuvalt sellest, kui kiiresti taustsüsteemis liigume, on kindel üks: olenemata sellest, kui kiiresti või aeglaselt aeg läheb, korraga on hetk läinud ja läinud igaveseks. Kuidas peaks see kainestav mõte avaldama mõju sellele, mida me oma ajaga teeme?

3. Kuidas kohelda inimesi, kelle pattudega tuleb tegeleda, langemata samas sellesse lõksu, mille eest Jaakobus meid hoiatab?

Nutke ja ulguge!

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 5:1–6; Ps 73:3–19; 1Sm 25:2–11; 3Ms 19:13; Lk 16:19–31; Mt 5:39.

Meelespeetav tekst: “Sest kus su aare on, seal on ka su süda” (Mt 6:21).

Telesaate “Kes tahab saada miljonäriks?” üleilmne populaarsus annab mõista, et paljud inimesed naudivad vähemalt silmagagi unelmat “räbalapuntrast rikkaks” ja loodavad tõenäoliselt, et see juhtub ühel päeval ka nendega.

Kuid jõukus pole see, mis ta paljude uskumist mööda on. Uuringud viitavad tõsiasjale, et sissetulekute kasvu kannul käib tulu kahanemise seadus: peale selle võimaldab suurem omandus elada inimesel küll mugavamalt, kuid sellega ei saa osta rohkem õnne. Sisukad suhted, rahuldustpakkuv töö ja sihipärane elu panustab inimese õnne heaks tavaliselt rohkem kui jõukus. Parimaid asju saab tasuta – nagu näiteks armastavaid sõnu, naeratust, kuulvat kõrva, lihtsat headust, omaksvõttu, lugupidamist, kaastundlikku puudutust ja ehtsat sõprust.

Veel kallihinnalisemad on annid, mida annab Jumal: usk, lootus, tarkus, kannatlikkus, armastus, rahulolu ja paljud teised õnnistused, mis tulenevad Tema Vaimu kohalolust meie elus. Iroonia on selles, et ehkki paljud kristlased nõustuvad selliste mõtteavaldustega, annab nende igapäevane elu mõista, et ohjad on sageli isekuse käes. Ja sellel nädalal näeme, et ahnus on suur viga, täis kohutavaid tagajärgi.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 6. detsembriks.

Jaakobuse 5. peatükk algab pauguga: “Kuulge nüüd, rikkad, nutke ja ulguge oma tulevaste hädade pärast” (Jk 5:1). Kahtlemata peaks see kuulajate tähelepanu äratama.

Jk 1:10, 11 tuletas ta rikastele meelde rikkuse ebapüsivust. Siin, 5. peatükis, kutsub ta üles neid, kes kangekaelselt selle külge klammerdusid, “nutma ja ulguma”. Kõlab nii, nagu vallanduks neid ähvardav karistus otsekohe. Ilmekas kirjeldus jätkub kõigis selle nädala salmides ning toob mõtteisse jumaliku kättemaksu rikaste ohjeldamatusele, mis iseloomustab Kristuse tuleku eelset ajajärku (vaata Lk 17:27–29; 2Tm 3:1, 2; Ilm 18:3, 7). Samasugune olukord levib Jumala lõpuaja koguduses (Ilm 3:17). Huvitav on, et kreekakeelne sõna, mida Jk 5:1 tõlgitakse “hädad”, pärineb samast sõnatüvest, mida Ilm 3:17 kasutab laodikea kirjeldamiseks – “vilets”.

Maailmas on nii palju ebaõiglust, eriti majanduslikku ebaõiglust. Vahel on väga raske mõista, miks mõned inimesed rikastuvad vaeseid oma huvides ära kasutades ja, veel hullem, nad pääsevad karistamata! Loe Ps 73:3–19. Milline lootus leidub neis salmides selle alalise probleemi jaoks?

Vana Testamendi prohvetite raamatuid läbib mure õigluse pärast ja töötus, et Jumal paneb asjad õigesti paika. Kuid näib, et püsiv ja paikapidav lootuse tajumine ei tee kergemaks ebamugavat ja kimbatusse viivat ootamisperioodi: millal Jumal küll sekkub? Näiteks, prohvet Habakuk kirjutas ajal, mil ärataganemine Jumala rahva hulgas oli suur, mil puhevile aetud Baabülon juubeldas oma jõu ja õitsenguga; tol ajal puistas prohvet Habakuk Jumala üle teravate küsimustega (vaata Ha 1:2–4, 13, 14). Jumal vastas lühidalt: usaldage Teda ja oodake veel pisut (Ha 2:2–4). Ning prohvet tegigi nii (vaata Ha 3:17, 18).

Milline ebaõiglus paneb sind vihast ja kättemaksust seesmiselt põlema ja keema? (Ning on veel nii palju, millest sa isegi kuulnud pole!) Kuigi peame tegema kõike, mida saame, et ebaõiglust hajutada, tuleb õppida toetuma töotusele, et kui see kõik on läbi, paneb Jumal õigluse maksma. Kuidas seda õppida?

Loe Jk 5:2, 3. Missuguse hoiatuse Jaakobus siin annab? Kuigi tema sõnad on küllalt teravad, siis missugusest rikkusest on siin jutt? Mis on põhisõnum?

Pehkinud jõukus, koitanud rõivad ning roostes hõbe ja kuld on meie jaoks kujundid, millele kainelt mõelda siis, kui meie planeet pöörleb vaikselt üha kiiremini ja kiiremini edasi hinguselemineku suunas.

Maailma majanduslik olukord näib ikka liikuvat kriisist kriisi; isegi “head” ajad, kui need tulevad, jäävad harva püsima ja neile järgneb alati langus äritegevuses. Igasugune näivus majanduslikust stabiilsusest ja rahulikkusest, mida globaalne turg pakkuda võib, on põgus ja suuresti ebatõenäoline. Rahulolematus ja ebastabiilsus kasvavad sedamööda, kuidas rikaste ja vaeste vaheline ebavõrdsus suureneb. Kui Jaakobus kirjutas, oli olukord selline, et vaeste meeleheide kasvas üha ning rikkad sallisid järjest vähem puruvaeste armetust.

Mõtiske järgmiste isikute üle ja kirjelda, missugust mõju avaldas neile jõukus (või selle puudumine):

1. Naabal (1Sm 25:2–11)

2. Hiskija (2Kn 20:12–19)

3. Peetrus (Ap 3:1–10)

Varem või hiljem kaotab maine jõukus oma sära meie kõigi jaoks. Me õpime tundma selle piiratust ja võib-olla isegi pahupoolt. Rahal on oma koht; probleem tekib siis, kui inimene paigutab selle *valele* kohale.

Jaakobus ütleb, et raha “saab tunnistuseks [nende] vastu”, kes seda valesti kasutavad (Jk 5:3). Ta annab selle hoiatuse lõpuaja kontekstis, aga mõte peaks olema selge: määrav on see, kuidas me oma raha kasutame. Kujund “liha sööv tuli” on mõeldud selleks, et äratada meid mõtlema oma rahaga tehtavate valikute tõsiduse üle. Kas kuhjame kokku varandust, mis lõpuks ära põleb, või säästame igavikuks? (Vaata Lk 12:33, 34.)

Mõtle hoolikalt järele, kuidas suhtud sina rahasse ja mismoodi see sinu suhteid mõjutab. Mida räägib sellest sinu rahakasutus?

Jaakobuse kirja läbi lugedes märkame, et inimesed on jagunenud varandusliku seisuse järgi mitmeks kategooriaks; nimetatud on rikkaid kaupmehi, kelle ettevõtmised lõigatakse poole pealt läbi (Jk 1:11), firma-omanikke, kes kaitsevad oma kapitalimahutusi kohtu kaudu (Jk 2:6), ning põllumajandusmaa omanikke, kes on jätnud oma töötajale palga maksmata (Jk 5:4). Need salmid kirjeldavad rikkaid senise käitumise, käesoleva hoiaku ja tulevase karistuse põhjal negatiivselt. Sellised inimesed on “kogunud tagavara” (Jk 5:3) peamiselt vaeste kulul.

“Vaata, tööliste palk, mille te olete jätnud oma põldudel lõikajatele maksmata, kisendab” (Jk 5:4). Võrdle 3Ms 19:13; 5Ms 24:14, 15; Jr 22:13. Milline oluline põhimõte siit välja paistab, mis on tähtis mitte ainult vahetus kontekstis, vaid käib üldiselt selle kohta, kuidas kaasinimesi kohtleme?

Piibli aegadel oli Iisraelis nii, et kohe, kui palk oli makstud, kasutas suurem jagu töölisi (kui mitte kõik) väljateenitut oma perele toidu ostmiseks. Palga maksmata jätmine tähendas sageli selle perekonna nälga jätmist. Seega räägib Jaakobus siin tõsisest asjast.

Pole siis imestada, et Jaakobus rääkis karmilt nende vastu, kes oma tööliste palga maksmata jätsid. Halb on juba see, kui kelleltki midagi välja petetakse, kuid kui keegi, kellel varandust on, kogub rikkust varuks vaest inimest röövides, siis pole see patt mitte ainult vaese inimese vastu, vaid taeva enda vastu. Ja nii, nagu Jaakobus kirjutab, tuleb aeg, mil aru anda!

“Rikkus toob kaasa suured kohustused. Jõukuse saavutamine ebaõigluse kaudu, teiselt äri ülelöömise kaudu, leskede ja isata laste rõhumise kaudu või rikkuse kokku kuhjamise ja abivajajatele käega löömise kaudu toob lõpuks kaasa karistuse, mida kirjeldas inspireeritud apostel: “Kuulge nüüd, rikkad, nutke ja ulguge oma tulevaste hädade pärast.” – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 2. kd, lk 682.

Kuidas sa käitud kaasinimestega siis, kui tegemist on rahaga? Mida räägib selline käitumine sinu kristlaseks olemisest ja sellest, kui palju sa Kristuse iseloomu peegeldad?

“Te olete maa peal elanud luksuses ja ennast rahuldades. Te olete oma südame lihavaks teinud tapapäeval” (Jk 5:5 ESV; võrdle Hs 16:49; Am 4:1). Kuidas on need kirjajohad seotud enesele toreduse lubamisega?

Antiikmaailmas valitses arusaam, et rikkust oli teatud kogus, see tähendab, et kui mõne inimese rikkus kasvas, siis teiste rikkus kahanes. Teisiti öeldes, rikas sai rikkaks ainult vaest vaesemaks tehes. “Luua” rikkust ilma, et see mõjutaks ebasoodsalt kaasinimeste rikkust, näib olevat suhteliselt nüüdisaegne mõte. Mõned lausa väidavad, et siis, kui rikkad saavad rikkamaks, saavad nad aidata ka vaestel rikkamaks saada. Teisalt jälle, arvestades arenenud ja vähemarenenud riikide vahelist rebimist järjest raskemini kättesaadavate ressursside pärast, näib rikkuse loomise piirang veel pealetungivamana. Järelikult tormlevad kired tänagi rikkuse ebavõrdsuse teema ümber.

Üks kuulsamaid Jeesuse räägitud lugusid, mis jutustab ebavõrdsusest, on tähendamissõna rikkast mehest ja Laatsarusest (vaata Lk 16:19–31). Jeesuse ajal rõõmustas suurt osa inimestest see, kui neil oli kaks kuube, mitte ainult üks, ja nad olid õnnelikud, kui said pidutseda üks kord aastas. Vastandina üldisele rõivastus selle loo rikas mees “purpurisse ja peenlinasesse” (kõige kallimahinnalised riidesordid) ning pidutses “päevast päeva rõõmsasti” (19.s). Vaene Laatsarus, kes kanti küll rikka mehe koja väravas- se, pidi anuma raasukeste pärast, mida sai.

Vastupidi üleüldisele seisukohale on selle tähendamissõna valgusvihus *käesolev elu*, mitte elu pärast surma. Tõsiasi on, et kreekakeelne originaal ei nimeta üldse “taevast” ja “põrgut”. Rikast meest ja Laatsarust mõlemat kujutatakse olevat *samas* kohas (23. s) – hauas (*hadēs*). Neid lahutav kuristik sümboliseerib tõsiasi, et pärast seda, kui inimene sureb, fikseerub tema igavene saatus. Seega on äärmiselt tähtis see, kuidas kohtleme inimesi selles elus (nagu kirjutatud “Moosestes ja Prohvetites”, salmid 29, 31). Ei ole olemas sellist tulevast elu, milles seada korda see, mis selles elus on ebaõnnestunud: “Kes ei armasta oma venda, keda ta näeb, ei suuda armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud” (1Jh 4:20).

Mida kahetsusväärset oled sa teinud, mida saaksid ehk praegu “korda seada”, kuid ei saa seda enam nende inimeste jaoks hiljem teha?

Kui keegi on teinud halba, siis loomulikult kaldutakse vastutuse eest põgenema. Sageli püüavad inimesed teha seda nii, et lükkavad vastutuse kellegi teise kaela; seda teeb ka inimene, kes on halvasti käitunud. Mõrvarid vabandavad ennast väitega, et tegid seda enesekaitseks, või süüdistavad oma "lastetuba". Seksuaalkurjategijad süüdistavad oma ohvrit, öeldes, et neid ahvatleti. Abielumehed ja -naised, kes lahutavad, süüdistavad abielu luhtumises tavaliselt teist poolt. Kristliku usu märtrite tapmises süüdi olevad inimesed süüdistasid märtreid ketserluses. Tööpoolest hoiatas Jeesus oma jüngreid, et "tuleb tund, mil igaüks, kes teid tapab, arvab end Jumalale teenet osutavat" (Jh 16:2). Tõsi on, et usutavasti tapeti ka Jaakobus oma usu pärast.

Öeldu valgel on Jk 5:6 kirja pandud sõnad veel kaalukamad:

"Te olete hukka mõistnud õige ja ta mõrvanud. Tema ju ei hakka teile vastu." Kui palju kordi oled sina süüdistanud kaasinimesi, mõistmaks hiljem, et tegelikult olid sina see, kes eksis? Mõtles eriti kõnealuse salmi viimasele fraasile. Kas see tähendab, et peame laskma inimestel endast lihtsalt üle astuda? Teisest küljest, kui palju riidu on sul olnud, mida poleks üldse tekkinud siis, kui sa poleks vastupanu osutanud? Mida mõtleb Jeesus, kui räägib "ka teise põse ette keeramisest"? (Mt 5:39). Kuidas me seda praktiliselt teeme (või on probleem selles, et tahame olla "praktilised" milleski, mis sellisena tegelikult polegi mõeldud praktilisena)?

Nagu näinud oleme, on Jaakobusel üht-teist öelda rikkaste ja vaeste kohta. Tuleb aga mees hoida, et Jaakobus ei mõista rikkaid mitte kunagi hukka lihtsalt sellepärast, et nad on rikkad. Jumal peab silmas inimeste *hoiakuid ja tegusid*. Sama võib öelda nii – lihtsalt tõsiasi, et keegi on majanduslikus mõttes vaene, ei tee seda inimest iseenesest Jumalale kalliks. "Vaimust vaesed" ja "usu läbi rikkad" on need, kelle "päralt on taevariik" (Mt 5:3; Jk 2:5). Sellistel sisemistel väärtustel ei pruugi olla mingit sidet meie tegeliku majandusliku olukorraga. Aga side võib ka olla. Inimene, kes on "rikas ja rikkust on küllalt" (Ilm 3:17), võib olla vaimulikus mõttes suuremas vajaduses, kui ta arvab. Jumal andis Iisraelile hoiatuse olla valvel siis, kui nad lähevad töötatud maale ja saavutavad õitsengu, et nad ei unustaks, et kõik hea, mille üle nad rõõmu tunnevad, tuleb Temalt, sealhulgas "jõud varanduse soetamiseks" (5Ms 8:11–18).

Edasiseks uurimiseks: “Rahal on suur väärtus, sest sellega võib teha palju head. Jumala laste käes on see toiduks näljastele, joogiks janustele ja riietuseks alastiolijatele. See on kaitse rõhututele ja abivahend haigetele. Aga rahal pole rohkem väärtust kui liival, kui seda ei kasutataks elu vajaduste täitmiseks, teiste õnnistuseks ja Kristuse töö edendamiseks.

Kokku kuhjatud varandus pole üksnes kasutu, vaid see on lausa needuks. Maises elus on see hingele püüdepael, mis tõmbab kiindumuse taevaselt aardelt eemale...

See, kes mõistab, et raha on Jumala antud talent, kasutab seda kokkuhoidlikult ning tunneb kohustust säästa, et ta võiks anda.” – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk-d 351, 352.

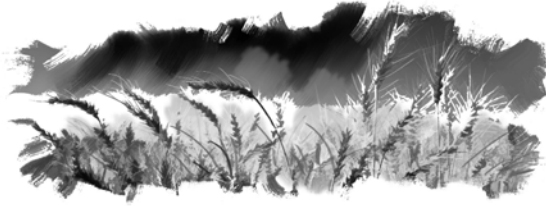
Küsimused aruteluks:

1. Mõtiskle järgmiste ütluste üle: “Rikas valitseb vaeste üle ja laenaja on laenuandja ori” (Õp 22:7). “Paljud vaesed pered on vaesed sellepärast, et nad kulutavad oma raha ära niipea, kui selle saavad... Kui keegi hakkab end mässima võlgadesse, on ta Saatana ühes võrgus, mille too inimestele seab.” – Ellen G. White, *Adventkodu*, lk 392. Kas see, kui aitame inimesel võlast lahti saada või võla võtmist vältida, on osa “vaestele kuulutatavast rõõmusõnumist”? (Lk 4:18). Miks on või miks mitte?

2. Kuidas me tegelikult teame, kas raha teenib meid või meie teenime raha? Vaata Lk 16:10–13.

3. Majanduslikku ebavõrdsust on igal pool. Mõnel inimesel on kaks, kolm, lausa neli või rohkem luksuslikku kodu, samas kui teised on õnnelikud, kui saavad välja manguda mõned tükid puitu ja klopsida endale kokku varjupaiga. Ja mida öelda inimeste kohta, kes on rasvunud seepärast, et söövad üleliia, samas kui üle maailma on lapsi, kes lähevad näljasena magama? Mõned väidavad, et rikastelt võttes saame anda vaestele rohkem. Teised väidavad, et siis, kui rikkad saavad rikkamaks, suudavad nad aidata ka vaesed viletsusest välja. Kuidas me *kristlastena* tegutseme selleks, et leevendada äärmise vaesuse probleemi? Mida peaksime tegema, et aidata, ja mida me ei peaks tegema?

Hingamispäev

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 5:7–12; Rm 13:11; 1Kr 3:13; Lk 7:39–50; Kl 4:6.

Meespeetav tekst: “Olge siis teiegi pika meelega, kinnitage oma südant, sest Issanda tulemine on lähedal” (Jk 5:8).

Kreeka-Rooma ajal (aga mõnes paigas veel ka täna) käis külla tuleva aukandja eel ärev tegevus. Puhastati tänavaid, pesti poekeste aknaid, istutati lilli ja pöörati rohkem tähelepanu kuritegevuse ennetamisele. Need jõupingutused olid suunatud sellele, et kõik näeks välja täiuslik siis, kui aukandja saabub.

Kreekakeelset sõna *parousia*, mida Uues Testamendis (aga ka Jk 5:7, 8) kasutatakse läbivalt Kristuse “tuleku” puhul, tarvitatakse otseselt kuninga või aukandja saabumise kohta. Kui sellised ettevalmistused eelnesid maise valitseja tulekule, kas ei peaks me siis suunama kõik jõupingutused sellele, et meie *süda* saaks valmis meie Issanda ja Päästja tulekuks?

Kuid kuidas me ettevalmistusi teeme, kui me ei tea “seda päeva või tundi” (Mt 24:36)? Mida tähendab olla “pika meelega” ja “kinnitada oma südant”? Kuidas seostub see mõttega “varasest ja hilisest vihmast” (Jk 5:7)? Kuigi selle nädala kirjakohtade kontekst paistab käivat lõpuaja kohta, on siinne põhisõnum kohane iga ajastu usklikule. Kogu ajaloo jooksul ja enda elus praegu seisame silmitsi vastukäivuste ja kannatustega, mis kutsuvad meid üles jääma kindlaks usus, nagu jäid kindlaks prohvetid muiste.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 13. detsembriks.

Põllumehed sõltuvad oma äraelamises otseselt ilmastikust. Nende saaki mõjutab ebasoodsalt see, kui ilm on liiga kuiv või liiga märg, liiga külm või liiga kuum. Põuastes riikides, nagu Iisrael, on ohutusvaru väga vähe ja küllusliku vihma saamine õigel ajal on märkimisväärselt tähtis. Kas elatakse väikeses üheperetalus või suures mõisas – viljasaak ja selle hilisem väärtus sõltub otseselt vihmast.

Varane vihm, mis sajab üldiselt maha oktoobris-novembris, teeb mulla niiskeks ning valmistab selle ette seemne külviks ja idanemiseks. Hiline vihm umbes märtsis-aprillis küpsetab viljasaagi lõikuseks.

Loe Jk 5:7. (Võrdle 5Ms 11–14; Jr 5:24; 14:22; Jl 2:23.) Mida ütlevad need Vana Testamendi kirjakohad vihma kohta? Mida sa arvad, miks kasutas Jaakob sellist kujundit Issanda tuleku puhul? Vaata ka Ho 6:1–3; Jl 3:1, 2.

“Kujundi kaudu “varane ja hiline vihm”, mis sajab Idamaades maha vastavalt idanemise ja lõikuse ajal, rääkisid heebrea prohvetid ette, et Jumala kogudusele antakse vaimulikku armu ebatavalises mahu. Vaimu väljavalamine apostlite ajal oli varajase ehk esimese vihma algus, ja tulemus oli auline... Kuid maailma lõikuse lõpul töötatakse erilist vaimuliku armu väljajagamist, mis valmistab koguduse Inimese Poja tulekuks. Seda Vaimu väljajagamist võrreldakse hilise vihma sadamisega; ja just selle lisajõu pärast tuleb kristlastel saata anumised lõikuse Issanda poole hilise vihma ajal.” – Ellen G. White, *Our Father Cares*, lk 212.

Jeesus osutas “lõikusele” kui “ajastu lõpule” (Mt 13:39.) Mk 4:26–29 esitab Jk 5:7ga väga sarnase pildi. Põllumees ootab, et vili küpsetaks “es-malt orast, seejärel päid, seejärel täit nisutera pea sees. Aga niipea, kui vili on küps, saadab ta sirbi, sest lõikusaeg on käes” (salmid 28, 29). Alles viljalõikuse ajal on võimalik eristada nisu umbrohist, raiheinast (Mt 13:28–30; võrdle Ml 3:17, 18).

Mida peaks tõsiasi, et saame eristada nisu umbrohist alles lõikusajal, rääkima meile selle kohta, kuidas peame praegu – enne lõikust – oma usku läbi elama?

Jk 5:8 kinnitab, et Kristuse tulemine on “lähedal” ehk “ligi”. Kuid kuidas me peaaegu kahe tuhande aasta möödumise järel peaksime seda tööst mõistma?

Jeesus kirjeldas kuningriiki, mis tuleb (Mt 4:17; 10:7; 24:33), tähendamissõnade abil, et õpetada tundmatuid “taevaseid asju” meile arusaadavate mõistete kaudu. Nende tähendamissõnade lähem uurimine avab mõtte, et sellel kuningriigil on kaks külge: käesolev, vaimulik tegelikkus, ja auline tegelikkus, mis on veel tulemas. Kõik apostlid kinnitasid oma lootuse Jeesuse *peatsele* tulemisele (Rm 13:11; Hb 10:25; Jk 5:9), kuid nad ei määratle kunagi täpselt, millal see olema saab. Nii nagu meie, tahtsid ka nemad teada, kuid Jeesus selgitas, et nende jaoks oli parem sellist infot mitte teada (Ap 1:6, 7). Kui innukad oleksid nad siis olnud evangeeliumi maailmale jagama, kui nad oleksid teadnud, et sellele tööle kulub veel ligi 2 000 aastat – või rohkem?

Mida Jaakobus mõtleb, kui ta ütleb: “kinnitage oma südant” (Jk 5:8), ja, mida sa arvad, miks nimetatakse oodatud vilja “kalliks” (*timios* 7. s)? (Vaata 1Ts 3:13; 2Ts 3:3; 1Pt 1:19; 1Kr 3:12.)

Sõna *kinnitage* (stērizō) tähendab “tugevasti kinnitama” või “tugevdama”. Meie süda peab olema Issandale nii kindlasti andunud, et seda ei saa lahti ka siis, kui sellele survet avaldatakse. Olla “kinnitatud teile antud tões” (2Pt 1:12), vastu seista kiusatustele ning ära taluda katsumused ja kannatused usu pärast (Ap 14:22) – kõik see annab töösse oma panuse.

Vaimulik kasvamine on protsess, mis pole alati kerge, kuid mis kannab “kallist vilja”. Usklikud, “Kristuse kui laitmatu ja puhta talle kalli verega” lunastatud, on taevase “Põllumehe” jaoks piiritu väärtusega. Sõna *timios* kasutatakse ka siis, kui räägitakse “kalliskividest”, mis sümboliseerivad usklikke, kes on “rajatud” Kristusele, Jumala vaimuliku templi – koguduse – “alus kivile” (1Kr 3:11, 12). Ebakindlaid usklikke aga võrdleb Paulus puu, heina ja õlgedega, mis ei kesta ja mille lõpuks sööb ära tuli, siis kui Kristus tuleb (1Kr 3:12–15). Seepärast on tähtis endalt pidevalt küsida, kas meie energia on tõesti suunatud sellele, mida me kõige rohkem väärtustame, Temale, kes on meie jaoks kõige kallim!

“**Kord** saab igauhe töö avalikuks. Issanda päev teeb selle teatavaks, sest see ilmub tules, ja tuli katsub läbi igauhe töö, missugune see on” (1Kr 3:13). Vaata oma elu. Mis laadi töö see on?

Millal toimub Kristuse teine tulemine? Miks me *ikka veel* siin oleme? Ei ole ime, et nüüd, 21. sajandil, on meil kahtlejaid ja pilkajaid. Koguduse ajaloos pole see midagi uut. Kõige suurem oht ei ähvardanud Iisraeli kogu tema ajaloo vältel mitte välisvaenlaste poolt, vaid nende oma ridadest ja lähtus nende oma südamest. Lugu on sama sedamööda, kuidas Issanda tulemine ligineb – “meil on palju rohkem karta seestpoolt kui et väljastpoolt... Usust mittetulenevatele harjumustele andumine, väljendatud kahtlused, pimeduse kalliks pidamine, kurjade inglite kohaloleku julgustamine ning Saatana pettuste täideviimisele tee avamine.” – Ellen G. White, *Lõpuaja sündmused*, lk 156.

Seepärast hoiatab Jk 5:9 meid: “Vennad, ärge nurisege üksteise vastu, et teie üle ei mõistetak kohut! Vaata, kohtunik seisab ukse ees!” Millist nurinat ehk ägamist kaasnimeste vastu või koguduse enda vastu on sul olnud (ja võib-olla on selleks mõnikord ka põhjust)? Küsimus on, mismoodi sa sellega hakkama saad. Kas tasaduse, alandlikkuse ja andestava meelsusega, nii nagu Jumal sulle on andeks andnud (vaata Lk 7:39–50), või maailma mõõdupuude kohaselt toimides? Ole endaga aus!

Sellest, millest siin kirjas juba varem lugenud oleme, näib paistvat, et uskllike hulgas olid tõsised väljakutsed, nagu näiteks lemmikute soosimine (Jk 2:1, 9), kurjad kahtlustused (2:4) ja üksteisest kurja rääkimine (3:10; 4:11), kadedus (83:14), tülid (4:1) ja ilmalikkus (4:4, 13, 14). Jaakobus suunab meid järjekindlalt nende probleemide sügava lahendusesse, milleks on: usk (Jk 1:3, 6), “sõna vastu võtmine tasaduses” (Jk 1:21), “vabaduse täiusliku seaduse sisse” vaatamine (Jk 1:25; 2:12), otsekohesus ja jumalik tarkus (Jk 3:13, 17), arm (Jk 4:6) ning puhtad käed ja puhas süda (Jk 4:8). Ta annab ka mõista, et Jumala seespiline töö avaldub välispidiselt (Jk 2:14–26), sealhulgas viletsuses olijate ja mahajäetute külastamisena (Jk 1:27), halastuse osutamisenä (Jk 2:13) ning rahu, mitte aga ebakõla külvamisena (Jk 3:18).

Lõpuks peame aru andma Jumalale; Tema, kellele peame aru andma, on Issand, kes on Kohtunik ja kes annab igäühele tema tegu mööda.

Millisel positiivsel moel saame nüüd, mil me Issanda tulekut ootame, kaasnimesi julgustada ja üles õhutada?

Loe Jk 5:10, 11. Mis on Iiobil ja prohvetitel ühist? Mida sa arvad, miks selliseid näiteid esitatakse? Millised isiklikud õppetunnid leiame neist lugudest enda jaoks oma katsumuste keskel?

Iisraeli prohvetid kuulutasid ustavalt Issanda sõna ilma seda ümber tegemata või kompromissile minemata. Kiri heebrealastele maalib (tõstes esile prohvetite truudust Jumalale) selge pildi: nad “sulgesid lõvide suud [Taaniel], kustutasid tule väe [Sadrak, Meesak ja Abednego], pääsesid paku mõõgatera eest [Eelija ja Eliisa],... said kogeda... vanglat [Jeremija ja Miika]. Neid on kividega surnuks visatud [Sakarja, Joojada poeg], pooleks saetud [Jesaja], mõõgaga hukatud [vaata 1Kn 19:10]” (Hb 11:33–37). Muidugi on Iiobi kannatused õpetussõnalikud, nagu ka kannatlikkus, mida ta esindab, hoolimata isegi oma naise pilkest ja nende noomitustest, kes talle kaastunnet avaldama tulid. Mis eristab neid usukangelasi ja paljusid teisi tavalistest ehk keskmistest Jumala järelkäijatest? Jaakobus nimetab terve rea omadusi: kannatlikkus, vastupidavus ning üle kõige lootus ja Jumala usaldamine.

Üheks omaduseks on “kannatlikkus” (*makrothymias*), mida tõlgitakse ka “pikk meel” või “taluvus”. See viitab võimele jääda seisma rasketes olukordades ja läbikatsumistes, millesse kas elu (või kurat!) meid lükkab. Prohvetid talusid kõiki oma kannatusi Jumala sõna pärast kannatlikult (Jk 5:10). Seda sõna kasutatakse Uues Testamendis sageli, sealhulgas viidates Aabrahamile, kes ootas “kannatlikult” palju aastaid Jumala nimel rännates, et Jumal täidaks oma töötuse anda talle poeg (Hb 6:12, 15). See sõna kirjeldab ka Jeesust kandmas kannatlikult kõiki oma kannatusi ja suremas ristil (2Pt 3:15).

Vastupidavus (*hypomonē*) keskendub selle protsessi lõpp-eesmärgile, peab silmas lõpujoont. Iiob tuuakse esile justkui selle omaduse koondkujuna. Kõikidele kannatustele vaatamata pidas Iiob püsivalt silmas lõplikku süüdistusest vabastamist, oma süütuse tõestatud saamist, mida ta ootas (Ib 14:13–15; 19:23–27).

Millega sa praegu maadled? Mille pärast oled palvetanud, millele pole veel vastust saanud? Kui sageli oled tundnud lausa lootusetust? Mõtle ühele ja teisele Piibli kangelasele, keda eelpool mainisime (või mõnele teisele); kujuta ette, kui abituna nad end ühel või teisel hetkel tundsid. Mida saad nende kannatustest enda jaoks esile tõsta, mis aitab sul sinu kannatustest läbi minna?

Loe Jk 5:12. Kommentaatorid on olnud hämmingus, miks näib Jaakobus ette võtnud sellise tähtsa teema nagu pühalike vannete andmise. Isegi juhul, kui tal oli kavatsus keelata kõik sedalaadi juhtumid, miks pidanuks seda nii tungivalt nõudma, nagu väljendab sõna “ennekõike” kõige selle juures, mida ta selles peatükis või kogu kirjas rääkinud on? Kas see teema on tõesti sellise tähtsusega? Meenutagem, mida kogu selle epistli uurimise juures näinud oleme: Jaakobus ei rahuldu pealiskaudse usu või religiooni vormiga, vaatamata pilkelugudele, mida me tema kohta vahel kuuleme. Jaakobus on läbi ja lõhki evangeeliumi suunal, niivõrd, et ta seab mõõdupuu meie jaoks liiga kõrgele – me ei ulatu selleni ilma Jumala andestava ja õigust andva armuta. Meie sõnad paljastavad, mis on meie südames: “Sest suu räägib sellest, millest süda on täis” (Mt 12:34). Jaakobuse teoloogiast tungib läbi Jeesuse mõtlemine, kes meile korralduse andis: “Ärge vanduge üldse, ei taeva juures, sest see on Jumala troon, ega maa juures, sest see on tema jalgealune järg, ega Jeruusalemma juures, sest see on suure Kuninga linn” (Mt 5:34, 35). Mõned inimesed ilmselt panid oma pea panti, et oma sõnu tagada (36. s). Kuid Jeesus ütles, et see kõik oli halb: “Teie “jah” olgu “jah” ja iga “ei” olgu “ei”” (Mt 5:37).

Kõik kuulub Jumalale, sealhulgas iga juuksekarv meie peas (isegi juhul, kui kellelgi neid kuigi palju pole!), nii “ei ole mitte midagi, mida võiksime töötusega siduda justkui oleks see meie oma; töötusega, et me oma sõna täidame...

Kõik, mida kristlased teevad, peaks olema nii ilmne nagu päikesevalgus. Tõde on Jumalast; pettus kõigis oma arvukais vormides on Saatanast.” – Ellen G. White, *Mõtted Õndsakskiitmise mäelt*, lk-d 66, 68. On selge, et Kristus ei keelustanud kohtuvandeid, kuna Ta ise (kui ülempreester Teda vannutas) ei keeldunud vastamast ega tunnistanud protsessi kõlbmatuks, vaatamata tervele reale kõrvalekaldumistele heast õigusemõistmise tavast (Mt 26:63, 64).

Siis, kui räägime tõde, hoidkem meeles, et meie isegi teame harva *kogu* tõde, kas või enda jaoks, ja seepärast tuleb meil olla alandlik. Teiseks, kui me tõde räägime, tuleb seda alati rääkida armastuses ja nende ülestõstmiseks, kes kuulevad.

Loe Ef 4:15, 29 ja Kl 4:6. Mõtiskle palvemeelselt nende kirjakohtade sõnumi üle. Mõtle, kuivõrd erinev (ja parem!) oleks su elu siis, kui sa Jumala armust neid manitsusi täpselt täidaksid.

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Prohvetid ja kuningad* peatükke "Jisreelist Hoorebile", lk-d 155–166; "Mida sa siin teed?", lk-d 167–176; "Elija vaimus ja väes", lk-d 177–189; loe Eelija ja Iiobi kogemustest katsumuseaegadel ja sellest, mida need tähendavad meie jaoks lõpuajal.

"Jumala töö juhid peavad õppima kannatlikult ootama ja usaldama ka siis, kui kõik näib süngena. Taevas ei jäta neid maha nende häda päevil. Miski ei ole näiliselt abitum, kuid tegelikult võitmatum, kui inimlaps, kes enese tühjust tundes loodab täielikult Jumalale..."

Satud küll katsumustesse, kuid mine edasi. Nii tugevneb su usk ja teeb sind kõlblikuks teenima. Ajaloosündmused on Piiblis kirjutatud selleks, et me neid loeksime ja imetleksime, kuid ka selleks, et seesama usk, mis tegutses Jumala teenrite juures muiste, võiks tegutseda ka meis." – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk-d 174, 175.

Küsimused aruteluks:

1. Me teame kõik tähendamissõna nisust ja raiheinast, mis kasvavad koos kuni lõikuseni (Mt 13). Kuid mida see tähendab koguduse distsipliini seisukohalt? Mida see tähendab meie ridades esineva avaliku vastuhaku või ärataganemise seisukohalt? Kas meil tuleb lihtsalt istuda ja mitte midagi teha, öeldes, et kõige selle eest kannab hoolt Issand siis, kui Ta tagasi tuleb? Selge, et mitte nii. Kuidas – nii selle tähendamissõna valgel kui ka nende näidete põhjal, mille puhul läks distsipliini vaja algusperioodi kogudustes, näiteks Korintose ja Galaatia kogudustes – käituda raiheinaga, eriti inimestega, kelle ainsaks eesmärgiks näib olevat lämmatada nisu ja ei muud?

2. Meid kõiki tabavad katsumused ja kiusatused. Millised töötused Piiblist ja Ellen G. White'i kirjutistest on sind lohutanud ja aidanud usku säilitada? Millised Piibli tegelased on sinu jaoks kõige enam tähendanud sinu raskustes ja/või neis, mis ees paistavad?

3. Jaakobus palub meil mitte nuriseda "üksteise vastu" (5:9). Ometi võivad inimesed, ka kaaskristlased, teha seda, mis meid tülitab ja pahan-dab. Kuidas õpime armastama, andestama, sallima ja olema elus üle pal-judest "väikestest" asjadest, mis võivad muuta meid tusaseks, ärritunuks ja tegelikult halva tunnistuse andjaks?

Palve, tervistumine ja taastamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jk 5:13–20; 1Jh 5:14; 1Kr 15:54; Hb 12:12, 13; Jh 8:43–45; Öp 10:12.

Meelespeetav tekst: “Tunnistage siis üksteisele patud üles ja palvetage üksteise eest, et te saaksite terveks! Õige inimese mõjuvõimas eestpalve saadab palju korda” (Jk 5:16).

Inimesi kütkestab imepärane ja maagiline. Sageli tõmbab neid ligi vaatamängulisus või uudishimu pakkuv, kuid ei enam. Kuid kui Jeesusel paluti teha imetegu lihtsalt meelelahutuseks (Lk 23:8, 9) või oma Messiaks oleku tähiseks (Mt 12:38–41) või ka selleks, et rahulda omaenda põhjendatud vajadust (Mt 4:2–4), Ta keeldus. Vaim, mille kaudu Jeesus mõjuvõimsalt õpetas ja imelisi tervendamisi korda saatis, ei ole lihtsalt üks vägi, mida kasutada; me oleme riistad *Tema* kätes. Jumal teeks heameelega terveks iga inimese, kes on haige, kuid Ta on huvitatud palju olemuslikumast, kestvamast tervenemisest.

Seega käsitleme selles kontekstis mõningaid väga olulisi küsimusi: kuidas mõistame Jaakobuse sõnu haige tervistamise kohta? Kas palvele vastamise puhul on tervenemise ja andestamise vahel seos? Üleüldise ärataganemise aja tähtsa palve-eeskujuna tuuakse esile Eeliya. Mida õpime tema palve-elust ning tema tööst kutsuda Iisrael tagasi Jumala ja tõelise jumalateenistuse juurde?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 20. detsembriks.

Loe Jk 5:13. Millise huvitava võrdluse Jaakobus siin esile toob? Kuidas me neid manitsusi oma kogemusse paigutame?

Kuigi jutt on kahest erinevast tõsiasjast (kannatab kurja, on hea meel), seob Jaakobus need palve ja tänulaulu laulmisega; palveta, kui oled kannatustes, laula tänulaule, kui sul on hea meel. Need kaks tegevust ei ole aga teineteisest üldse niivõrd erinevad, sest paljud tänulaulud Piiblis on ühtlasi palved, ning Jaakobus alustas oma kirja üleskutsega, et lugejad peaksid “lausa rõõmuks”, kui satuvad mitmesugustesse läbikatumistesse, “kuna te teate, et teie usu läbikatumine teeb teid kannatlikuks” (Jk 1:2, 3). See kord, mil palvetada, ja see kord, mil laulda tänulaule, võivad olla rohkem läbi põimunud, kui me üldiselt mõtleme.

Jk 5:13 kasutatud sõna “kannatab kurja” on samast sõnatüvest, millest tuleb sõna, millega varem viidati prohvetite kannatustele (Jk 5.10). See viitab nii kehalisele kui ka vaimsele kannatusele – “eelkõige aga sõjahu ja sõjaraskuste tõttu” (Ceslas Spicq, *Theological Lexicon of the New Testament*, 2. kd, lk 239), kuid ka kurnavale käsitsitööle ja paljunõudvale jõupingutusele. 2Tm 2:9 ja 4:5 kasutatakse seda “ränga apostlite töö kirjeldamiseks, mida ei heiduta ükski raskus või kannatus” – *Theological Lexicon of the New Testament*, 2. kd, lk 240. Kristlastena pöördume instinktiivselt Jumala poole, kui mured tulevad. Palve on väga oluline, kui oleme silmitsi raskustega, kuid vaimulike muusikapalade laulmine või mängimine (siinkasutatud sõna *psalletō* võib tähendada mõlemat) aitab samuti.

“Laulmine on samapalju jumalateenimine kui on seda palve. Tõsi see on, et paljud laulud on palved.” – Ellen G. White, *Kasvatus*, lk 168. Kui paljud meist on kogenud seda, et kui oleme olnud kurvad või üksildased, on meenunud mõne kirikulaulu sõnad, ja meie meel on saanud julgemaks? Meie hulgas on palju neid, kellel on kannatusi või kes vajavad julgustamist, ning neid rõõmustaks külastäik, mida täidab palve ja laul. “Rõõmustage rõõmsatega, nutke nutjatega!” (Rm 12:15). See teeb meele rõõmsamaks nii, nagu mitte miski muu teha ei saa.

Psalmide raamat on justnimelt palvete ja laulude varamu, mis pakub inspiratsiooni, julgustust ja juhtnööre siis, kui me ei tea, kuhu abi saamiseks pöörduda.

Me kõik teame, kuidas kannatus võib meid Issandale ligemale tõmmata ja kuidas see saab suunata meid palvetama. Millised on aga vaimulikud ohud

siis, kui meil kõik hästi läheb? Miks on eriti just neil aegadel tänulaulu laulmine väga tähtis? Mida see aitab meil alati meeles pidada?

Esmaspäev, 15. detsember

Palve haigete pärast

Loe Jk 5:14, 15. Millised olulised põhiteadmised paneb Jaakobus kirja haigete võidmise kohta ja millised tähtsad vaimulikud koostisosad neis salmides leiduvad?

Tõsiasi, et haige inimene kutsub koguduse vanemad enda juurde, et nad teda võiaksid (“teda õliga võides Issanda nimel”) ja palvetaksid, väljendab selle isiku vaimulikku igatsust ning kollektiivset veendumust, et tervise tagasisaamiseks on vaja jumalikku sekkumist (Mk 6:13). Pattude andestamisele osutamine näitab, et selle rituaali kaudu ei taasta Jumal füüsiliselt inimest, kes ei soovi ühtlasi vaimulikku tervenemist. “Neile, kes soovivad tervise taastumise pärast palvet, tuleb selgeks teha, et Jumala seaduste, nii vaimulike kui ka looduseaduste rikkumine on patt ning Tema õnnistuste saamiseks tuleb pattu tunnistada ja see maha jätta.” – Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk. 228.

Jumaliku sekkumise palumine ja kogudusevanemate kokkukutsumine annab mõista, et haiguse tõttu on võimatu ise kohale minna ja võib-olla on juhtum kiireloomuline, nii et seda ei saa teha koguduse regulaarsel kogunemisel. Haigete kohta kasutatakse kreeka keeles kaht erinevat sõna: esimest (*astheneō*, 14. salmis) kasutatakse Tabiita kohta, kes “jäi haigeks ja suri” (Ap 9:37); teisega (*kamnō*, 15. salmis) viidatakse üldiselt patsiendile, kuid seda kasutatakse ka surijate kohta ja selles kontekstis näib see sõna tähendavat kedagi, kes on füüsiliselt ärakurnatud. Imeline tervistamine võib toimuda vastusena “usupalvele”, mis viitab nõustumisele leppida Jumala tahtega (1Jh 5:14), olgu selleks siis terveks saamine või mitte. Siiski osutavad viited haige “pööramisele” ja “päästmisele” (võrdle “päästab... surmast” Jk 5:20) selgelt ülestõusmisele kui ainsale tõsiasjale, mis tähistab täielikku tervist ajal, “kui see kaduv riietub kadumatusena ja see surelik riietub surematusega” (1Kr 15:54).

Paljud meist teavad sellistest võidmisteenistustest või on ise neis osalenud, kus haige ei saanud terveks, vaid hoopis suri. Miks on siis lootus ülestõusmisele, millele need salmid osutavad, meie ainus kindlus?

Kehalisest tervistamisest veel tähtsam on hingeline tervenemine. Lõpupeude lõpuks pole meie eesmärk teha inimesi tervemateks patusteks, vaid näidata neile kätte igavene elu, mille nad leiavad Jeesuses. Võib-olla just sellepärast on käesoleva nädala kirjakohas ainus selge viide tervistamisele meie meelepeetav salm, 16. salm, kus jäävad kõrvale arvatavad olukorrad, mida käsitlevad salmid 13–15. Neis salmides tervistamise kohta kasutatud sõna *iaomai* viitab tervenemisele, mis tuleb väljastpoolt füüsilise haiguse ravimist (vaata näiteks Mt 13:15). Olles juba 15. salmis osutanud avaramale tervendamisele arusaamisele (ülestõusmisele), esitab Jaakobus haiguse ja patu vahelise seose; patt on meie kõigi probleemide peapõhjus – mitte et iga haiguse puhul saaks ajada jälgi mingi konkreetse patuni, vaid haigus ja surm on selle tagajärg, et me kõik oleme patused.

Loe Mk 2:1–12 (võrdle Hb 12:12, 13; 1Pt 2:24, 25). Missugust tervendamist need salmid kirjeldavad ja mis on selle tervendamise aluseks?

Usk Jeesusesse toob tervenemise vaimulikust jõuetusest ja patust. Teatud mõttes oli iga Jeesuse sooritatud tervistamine tähendamissõna, mõeldud tõmbama inimeste tähelepanu nende sügavamale päästevajadusele. Halvatud mehe juhtumi puhul, Mk 2. peatükis, oli selle mehe ülim mure tegelikult vaimulik tervenemine ja just seetõttu kinnitas Jeesus talle kohe, et tema patud on andestatud. “Ometi ei igatsenud ta niivõrd kehalist paranemist, kuivõrd vabanemist patukoormast. Kui ta saaks Jeesuselt kinnituse andestuse ja rahu kohta, siis tulgu, mis tuleb!” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 267. Samal ajal kui tänased Jumala nimel tervistajad peaksid haiguste ravis rakendama kõikvõimalikke ravivahendeid, peaks tehtama jõupingutusi ka selleks, et tervendada inimene *tervikuna*, mitte ainult selle elu, vaid igaviku väljavaates.

Tervistamine sisaldab suhete tervendamist ja just seepärast õhutatakse meid: “Tunnistage siis üksteisele patud üles” (Jk 5:16), pidades silmas neid, kellele oleme ülekohut teinud (Mt 18:15, 21, 22). See tähendab, kui sa oled ülekohtune olnud või solvanud kaasinimesi, tunnista seda neile. Siis on Issanda õnnistus sinu peal, sest ülestunnistamise protsess sisaldab surma enese minale ja ainult selle surma tõttu saab Kristus sind seestpoolt kujundada.

Loe Jk 5:17, 18. Mida õpime Eelija palvetamise eeskujust? Kuidas on see seotud tervenemise, andestuse ja taastamisega?

Need salmid annavad näo kindlustundele, millest Jk 5:16 lõpuosa kõneleb: “Õige inimese mõjuvõimas eestpalve saadab palju korda”. Eelija oli “õige” inimene ja ta võeti otse taevasse, kuid ta ei olnud üliinimene. Tal olid samad kired ja tunded, nagu meilgi. Tõsiasi, et Jumal kuulis tema palvet, peaks meid julgustama, et ka meie palveid kuuldakse. Jaakobus ütleb, et Eelija “palvetas püsivalt”, et ei sajak vihma (seda üksikasja Vanas Testamendis ei mainita), anudes ilmselt 5Ms11:13–17 täitumist (vihje Jk 5:18).

Asjaolu, et Iisrael teenis tormi ja välgu jumalat Baali, ei saanud selle 5Ms prohvetikuulutuse põhjal väljakutseta jääda. Kuigi me ei tea, kui kaua Eelija palvetas, enne kui tema palvele vastati, oli tema anumiste aluseks Jumala Sõna uurimine ja selle üle mõtisklemine tema käes olevate olukordade valgel. Võib olla, et ta tsiteeris seda 5Ms prohvetikuulutust osana oma palvest, nagu Taanieli palve Jeruusalemma pärast põhines Jeremija prohvetikuulutuse uurimisel (vaata Tn 9:2, 3). Meiegi palved saavad olla palju mõjusamad siis, kui need lähtuvad Jumala Sõna valgel kaalutletud olukordade nägemisest.

Kolme ja poole aastane ilma vihmata periood (seda on nimetatud ka Lk 4:25) on Pühakirjas tähelepanuväärne prooviaeg (nagu näiteks prohvetlik periood “pool aastanädalat” ehk kolm ja pool aastat Jeesuse tööperioodi Tn 9:27, ning “üks aeg, kaks aega ja pool aega” [kolm ja pool aega] kristluse ärataganemist Tn 7:25 ja Ilm 12:14). Selle perioodi lõpul kasutas Jumal Eelijat selleks, et alustada uuendustööd ja usupuhastust, äratamaks Iisrael tajuma oma ärataganemise sügavust. See töö iseloomustas ka seda, mida Ristija Johannes tegi esimese sajandi Iisraeli juures, et valmistada ette tee Kristuse esimeseks tulekuks, ja see on töö, mille Jumal on usaldanud oma ülejäänute kogudusele tänapäeval – valmistada inimesed ette Kristuse teiseks tulekuks (vaata Ml 3:23, 24; Mt 11:13, 14).

Ootame kogudusena vaimulikku ärkamist ja usupuhastust. Kuid see peab algama meie oma elus, endas, isiklikult ja igapäevasel tasandil. Milliseid valikuid saad langetada ainult sina isiklikult, mis määravad ja suunavad lõpuks sinu elu saatuse?

Jumala Vaim töötas Eelijas, et taastada suhe Iisraeli ja Jumala vahel. Kuid suurem osa Eelija tööst ei toimunud Karmeli mäel. Seal oli ainult algus! Ta viis seda tööd edasi külates ja kodudes ning tulevaste vaimulike juhtide väljaõpetamise kaudu prohvetite koolides, et mitmekordistada vaimuliku äratuse ja usupuhastuse tööd.

Loe Jk 5:19, 20. Kuidas kõrvutub siinkirjeldatud töö Eelija, Ristija Johanne ja teiste poolt tehtuga? Vaata Lk 1:16, 17; Ap 3:19.

Sageli unustame leebe ja kannatliku töö, mida Eelija aastast aastasse tegi. Ka Ristija Johannes töötas nii, et tähelepanu keskmes oli inimeste juhtimine tagasi tõe juurde, innustades neid ühe inimese kaupa meelt parandama ja end ristida laskma. Jeesus kirjeldab oma tööd väga sarnaste sõnadega: juhtida inimesed välja eksitusest tõe juurde (vaata Jh 8:43–45).

Oletuslik olukord, mida kirjeldab Jk 5:19, 20, kasutab kreeka keeles tingivat kõneviisi, tehes selgeks, et ärataganemine ei ole mitte ettemääratud olek, vaid tõenäoline. Tõest eemaldumine kõneleb ärataganemisest mitte üksnes õpetuslikult, vaid ka eluviisis, sest väga sageli viib esimene teiseni. Uskumuste suhtes moodustuma hakkavad kahtlused viivad kahemõttelise käitumiseni ja lõpuks otsese ärataganemiseni. “Kes patuse pöörab ta eksiteelt, päästab tema hinge surmast” (Jk 5:20). Kõike varem läbikäidut kokku võttes pöördub Jaakobus paluvalt oma vendade poole koguduses – tehke inimeste Jumala juurde tagasi juhtimisel sarnast tööd, nagu Eelija.

See töö nõuab palju kannatlikkust, kaastunnet, leebust ja alandlikkust: “Vennad, kui inimest peaks ka tabatama mingilt üleastumiselt, siis teie, vaimusaanud, parandage niisugust tasase vaimuga, jälgides ennast, et te ise ei satuks kiusatusse” (Gl 6:1).

Eelija töö on pöörata inimsüdamed tagasi Jumala ja Tema rahva poole, mitte pöörata neid sealt ära, eemale. Sageli on inimene oma patust hästi teadlik ega vaja, et seda osatataks. Rohkem vajatakse andestust, milles andis eeskuju Jeesus ja mille tegi võimalikuks Tema surm. Inimesi surmast päästa on võimalik ainult pattude “katmisega” nii, et võtame evangeeliumi vastu oma ellu ja saame halastuse tööriistadeks (Õp 10:12).

Mõtle kellelegi, kes on tõesti valesti teinud ja teab seda. Mida saad teha ja öelda, et aidata sellel inimesel Issanda juurde tagasi tõmbuda?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Tervise teenistuses* peatükki "Haigete eest palvetamine", lk 225–233; raamatust *Suur võitlus* peatükki "Saatan püünised", lk-d 518–523.

"Kristus ... palub meil töötada koos Temaga inimkonna päästmiseks. "Muidu olete saanud," ütleb Ta, "muidu andke" (Mt 10:8). Patt on suurim õnnetus. Meie kohus on patust aidata. Paljud eksivad inimlapsed tunnevad häbi ja enda meeletust. Nad igatsevad julgustavaid sõnu. Nad mõtlevad oma vigadele ja eksimustele ning satuvad lausa meeleheitesse. Me ei tohi selliseid inimesi hüljata...

Rääkige usu ja julgustuse sõnu, mis on tervendavaks palsamiks muserdatud ja haavatud inimesele." – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 504.

Küsimused aruteluks:

1. Mõtle mingile korrale, kui sa midagi ära rikkusid ning endale, kaasinimestele ja Issandale oma patuga haiget tegid. Kui palju tähendas sinu jaoks see, et oli inimesi, kes – kuigi nad ei teinud su tegusid olematuks (ning võisid tavaliselt õigusega nende pärast kohkunud olla) – püüdsid sind siiski julgustada ja üles tõsta? Mida sa neist kogemustest kõige rohkem mäletad ja kuidas aitavad need mälestused sul samamoodi toimida inimestega, kes on ka suuri vigu teinud?

2. Loe Jk 5:16 palvemeelselt ja hoolikalt. Missugune tähtis vaimulik õppetund siin meie jaoks on? Mida see räägib palve jõust ja sellest, kui tähtis on palve meie vaimuliku elu jaoks? Kuigi palve on ja peaks olema väga isiklik teema, siis rääkige klassis, mida palve sinu jaoks teeb, kuidas oled näinud palvetele vastamist ja kuidas oled õppinud usaldama Issandat siis, kui palvetele ei ole vastatud nii, nagu soovisid. Lõpuks, mis on sinu meelest "mõjusast innukast palvest" saadav kõige suurem praktiline kasu?

Igavene evangeelium

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 4:2; Ps 130:3, 4; Lk 15:11–32; Rm 3:24–26; Hb 10:1–4; Ilm 14:12.

Meelespeetav tekst: “Issand ilmutas ennast mulle kaugelt: Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga” (Jr 31:3).

Jaakobuse kirja õppides oleme vaadelnud tervet rida evangeeliumiga seotud teemasid ja teinud mõningaid kõrvutusi teiste piibellike autoritega. Alati pole kerge selgesti aru saada, kuidas sobib see, mida Jaakobus ütleb, Pühakirja teiste osadega, eriti siis, kui kõne alla tuleb midagi nii keskselt nagu evangeelium, kuid, nagu nägime, see sobib. Ja see on väga tähtis, sest evangeelium on alus meie lõpuaja ülesandele kuulutada “igavest evangeeliumi... kõigile paganahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele” (Ilm 14:6).

Nüüd, õppetüki viimasel nädalal, suuname oma põhiküsimused “igavesele evangeeliumile”, milleks on pääsemine usu läbi, uskumus, mida Piibel, sealhulgas Jaakobus, läbivalt õpetab.

On väga oluline meeles pidada, et Piibel ei ole endaga vastuolus, eriti milleski nii põhimõttelises nagu päästmine. Lõpetades veerandaasta pilgupidamisega sellele, kuidas evangeelium Piiblis ilmneb, võime paremini näha, kuidas sobib Jaakobus sellesse Jumala lunastusplaani laiemasse pilti.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 27. detsembriks.

“Meile on kuulutatud evangeeliumi nõnda nagu neilegi, kuid kuuldud sõnast ei olnud neil kasu, sest see ei talletunud usu läbi kuulajaisse” (Hb 4:2).

See salm oma tähendusega on jahmatamapanev. Elkõige tõsiasi, et *evangeeliumi*, mitte lihtsalt mingeid “häid uudiseid”, vaid *seda* head uudist jutlustati Vanas Testamendis. Teiseks, seda jutlustati siis *samuti nagu* Uue Testamendi ajal. Pole vihjetki, et sõnumis kui sellises olnuks mingit vahet. Küsimus polnud niisiis *sõnumis*, vaid viisis, kuidas seda kuulutati. Tänapäev võivad erinevad inimesed kuulda sama evangeeliumi sõnumit väga erinevalt. Seepärast on oluline, et allutaksime ennast täielikus usus Sõna õpetusele, nii et kui evangeeliumi kuulutatakse, kuuleksime seda õigesti.

Vaata järgnevaid salme ja võta neis igaühes leiduv evangeeliumisõnum kokku:

1Ms 3:15

2Ms 19:4–6

Ps 130:3, 4; Ps 32:1–5

Js 53:4–11

Jr 31:31–34

Kas märkasid kordust? Jumal sekkub, et meid päästa; Ta annab andeks meie patud ja paneb “vihavaenu” meisse patu vastu, et võiksime “tahta ja kuulata” (Js 1:19). Üks (Jeesus) suri paljude eest, kandis nende (meie) ülekohtu ning mõistab õigeks need, kes seda ei vääri. Uus leping erineb vanast lepingust sellepärast, et seadus kirjutatakse südamesse ja “ei tuletata enam meelde nende patte” (Hb 8:12). Lühidalt, andustus ja uussünd on pakett: õigeksmõistmine ja pühitsemine kujutavad Jumala lahendust patuprobleemile. Selliseid kirjakohti võib arvukalt esile tuua, sest sõnum läbi kogu Piibli on sama: kuigi oleme patused, armastab Jumal meid ja on teinud kõik võimaliku selleks, et meid patust päästa.

Kuidas meie, kes usume seaduse pidamise tähtsusesse, kaitseme ennast eksituse eest uskuda, et seadusepidamine mõistab meid õigeks? Miks polegi seda alati nii kerge teha?

Mõned on näinud ränka vaeva, et leida evangeeliumidest evangeeliumi! Jeesuse õpetused võivad näida käsumeelsed, kuid ainult juhul, kui meil läheb kõrvust mööda *ülejäanud* lugu. Jeesuse maapealse elu ajal mõtles enamik inimesi Iisraelis, et nad on Jumala ees heal tasemel. Nad toetasid templit oma nõutud maksude maksmisega ja ohverdasid ettekirjutatud ohvreid. Nad keeldusid söömast ebapuhast toitu, löiksid ümber oma pojad, pidasid pühi ja hingamispäevi ning püüdsid üldiselt pidada seadust nii, nagu õpetasid nende usujuhid. Siis tuli Johannes ja hüüdis: “Parandage meelt,” ja laske ennast ristida. Jeesus ütles veel rohkem – teil on vaja uuesti sündida (Jh 3:3, 5) ja “kui teie õigus ei ole märksa suurem kui kirjatundjate ja variseride oma, siis te ei saa taevariiki” (Mt 5:20). Teiste sõnadega, Jeesus ütles, et “te vajate seda, mida teil ei ole. Teie tegudest ei piisa.”

Loe Lk 15:11–32; 18:9–17. Kuidas need tähendamissõnad evangeeliumi illustreerivad?

Tähendamissõnas kadunud pojast on poeg kadunud ega tea seda. Lõpuks hakkab ta nägema oma isa armastust uuel viisil ja igatseb tagasi pöörduda. Tema uhkus on kadunud. Lootes, et ta võetakse vastu sulaseks, hämmastab teda isapoolne heldekäeline austamine. Suhe taastatakse, kuid vähe sellest. See kujundatakse ümber. Sarnane ootuste teisenemine ilmneb ka teises tähendamissõnas. Jumal jätab tähelepanuta “õige” variseri, samas kui “patune” maksukoguja võetakse omaks, ja mitte ainult – ta lahkub õigeksmõistetuna, andekssaanuna ja süüst vabana.

Mõlemad lood aitavad meil näha Jumalat selgemini Isana ja patuse inimese Õigeksmõistjana. Jeesus kirjeldab viinamarjadest väljapigistatud mahlaga täidetud karikat nii: “Minu lepinguveri, mis valatakse paljude eest pattude andeksandmiseks”, Ta kannatab tõelise Paasatallena ja sureb, kuigi meie oleksime pidanud surema (Mt 26:28; võrdle Mk 10:45). Niisiis on pääste meie jaoks tasuta, sest Tema, Jeesus, maksis selle eest täishinna.

Millise lootuse saad kummastki tähendamissõnast enda jaoks? Mismoodi sarnaned mõne inimesega neist ja mida räägib su vastus selle kohta, mida sul on vaja oma vaimulikus elus muuta?

Sarnaselt paljudele kaasmaalastele mõtles Pauluski, et tema vaimulik olukord on hea. Kuid siis nägi ta Jeesust kui Jumala Poega, “kes mind on armastanud ja on iseenese loovutanud minu eest”(Gl 2:20). Järsku nägi ta ennast mitte päästetuna, vaid kadununa; mitte Jumala sulasena, vaid Jumala vaenlasena; mitte õigena, vaid suurima patusena. Soomused langesid ta silmilt, teiste sõnadega, langesid selle eest, kuidas ta Vana Testamendi luges. Jumala ilmutus (nii isiklikult kui ka Pühakirja kaudu) kujundas ümber ta südame ja muutis ta elu igaveseks. Me ei saa Pauluse kirjadest aru niikaua, kuni me ei taipa põhilisi tõsiasju, miks need kirjad sündisid.

Loe selle valgel 2Kr 3:14–16 ja siis salmid 2–6. Mida nimetab Paulus siin olulise sammuna?

Vana lepingu tähendus saab selgeks alles siis, kui “nende süda pöördub Issanda poole” (16. s). Jeesus on tee päästele. See kõik algab ja lõppeb Temas. Iisrael – usaldades oma sõnakuulelikkust, nagu tegi Pauluski enne oma pöördumist – koges, et vana leping on nagu surmasaadik. Miks? Kuna “kõik on pattu teinud” (Rm 3:23), kaasa arvatud Iisraeli rahvas, ja nii saavad käsud neid ainult hukka mõista (2Kr 3:7). Vastandina sellele olid Korintose usklikud “Kristuse kiri..., mis ei ole kirjutatud tindiga, vaid elava Jumala Vaimuga, ka mitte kivilaudadele, vaid lihastele südamelaudadele” (3. s).

Loe Rm 1:16, 17; 3:24–26. Kuidas Paulus evangeeliumi lahti mõtestab? Mida kõike saame usu kaudu Kristusesse?

Evangeelium on Jumala *vägi* päästa *kõik, kes usuvad*. Õiguse aluseks pole see, mida meie teeme, vaid mida Kristus on meie heaks teinud ja mida võtame vastu usus. Tegemist on uskumisega, mis kasvab “usust usku” (Rm 1:17). See, mida Paulus oma sõnadega mõtleb, rullub lahti kirjas roomlastele, mille keskpunkti leiame 3. peatüki lõpuosast. Kristuse tõttu on meil *lunastus* (Jumal on ostanud meid tagasi nii, et tasus meie pattude eest), *õigeksmõistmine* (oleme süüst vabastatud ja puhastatud armus), ja *andestus* (Jumal võtab meid jälle omaks ja “unustab” meie möödaniku patud). Jumal tõestab Kristuse ohvri kaudu hämmastavalt, et Ta on õige, kui mõistab õigeks jumalatu, kes toetub usus Jeesusele.

“Uus” leping

Kiri heebrealastele nimetab uut lepingut “paremaks” vanast lepingust (Hb 8:1, 2 6). Endastmõistetav küsimus on siis see: *Miks sätestas Jumal vana lepingu, kui see oli puudulik?* Probleem polnud üldse lepingus, vaid inimeste vastuses sellele.

Loe Hb 7:19; 8:9; 10:1–4. Milliseid probleeme vana lepingu juures mainitakse?

Inimesed “ei jäänud minu lepingusse” (Hb 8:9), vaid olid sõnakuulmatud ja hakkasid vastu. See koos tõsiasjaga, et vana lepingu loomohvrid ei saa mitte kunagi ära võtta patte (Hb 10:4), tähendas, et patuprobleem jäi. Ainult “Jeesuse Kristuse ihu ühekordse ja alatiseks ohverdamise läbi” saab patt lepitatud, kaasa arvatud need patud, mis sooritati vana lepingu all (Hb 10:10; 9:15). Seda seepärast, et “Moosese Seadus ei ole ju midagi teinud täiuslikuks –, asemele tuuakse aga hoopis parem lootus, mille kaudu me võime saada Jumala ligi” (Hb 7:19) uue lepingu töötuse tõttu.

Teatud mõttes pole uus leping üldse mitte uus – kuna alates Eedenis antud töötusest, et naise seeme purustab mao pea – on lunastusplaani eelduseks olnud alati Kristuse, “maailma algusest ära tapetud talle” surm (Ilm 13:8; 1926.a välja antud eestikeelne Piibel; vaata ka Jr 32:40; Hb 13:20, 21; Jh 13:34).

“Armuleping ei ole uus tõde, sest see oli Jumala mõtteis olemas kogu igaviku. Just seepärast nimetatakse seda igaveseks lepinguks.” – Ellen G. White, *The Faith I Live By*, lk 77.

Teisest küljest (nagu koos Paulusega nägime) toimub midagi erilist siis, kui me pöördume Issanda poole. Jumal töötas igavese lepinguga seoses: “Ma annan neile südamesse minu kartuse, et nad ei lahkuks minust” (Jr 32:40). Loomohvrite toomine ilma usuta oli peaaegu nagu pattude kinnimaksmine. Silmitsedes aga Jeesust, kes “häbist hoolimata kannatas risti” ja “kes on kannatanud niisugust patuste vaenu enese vastu” (Hb 12:2, 3), saab ilmsiks patu eest makstud mõõtmatu hind ja hea sõnum, et selle hinna on keegi maksnud “igavese lepingu verega” (13:20). See “uus” leping muudab teiseks selle, kuidas me kõigele vaatame, nagu näiteks korraldusele armastada üksteist. Tegelikult ei ole see uus (3Ms 19:18), välja arvatud selles, et meil tuleb armastada oma kaasinimest mitte lihtsalt nagu iseenast, vaid “nõnda nagu mina [Jeesus] teid olen armastanud” (Jh 13:34).

Kuidas üldse õppida armastama kaasinimesi nii, nagu Jeesus meid on armastanud?

“Vaid seitsmenda inglī hääle päevil, kui ta hakkab pasunat puhuma, siis on läinud täide Jumala saladus, nagu ta seda rõõmusõnumit on kuulutanud prohvetitele, oma sulastele” (Ilm 10.7).

Täendusrikas on, et Ilm 10:7 on teine salm Ilmutuseraamatus (Ilm 14:6 kõrval), mis osutab eriliselt evangeeliumi kuulutamisele (kreekakeelne sõna, mida tõlgitakse “kuulutama” on *euangelizō*, “häid uudiseid teada andma”). Need kaks peatükki on seitsmenda päeva adventistide jaoks erilised, sest leiame, et neisse on kirja pandud meie kutsumine ja ülesanne. Teiste sõnadega, Jumal on andnud meile erilise ülesande, sel moel nagu mitte ühegi teise rühmituse jaoks, kuulutada “igavest evangeeliumi”.

Nagu näinud oleme, on evangeelium Moosese esimesest raamatust Ilmutuseraamatuni sama. Jeesus, Paulus ja Jaakobus kõik kinnitavad, et evangeelium on sama, mida uskus Aabraham (Jh 8:56; Rm 4:13; Jk 2:21–23). Mõnel on selle kinnitamisega raskusi ainult sellepärast, et nad defineerivad evangeeliumi kitsamalt kui Pühakiri. Aabrahami kuulekas usk pärines aga sellest, et ta nägi kaugelt ette Jeesuse ohvrit. Meil ei ole vaja tasakaalustada usku tegudega selleks, et saada päästetud. Usust üksi piisab, kuid see usk ei tohi olla puhtmõistuslik usk, nagu kurjadel vaimudel, ega ka jultunud usk, mis nõuab endale Jumala töotusi ilma pääste tingimustega nõustumata; see usk peab olema tegutsev usk.

Miks on tsitaadid Ilm 12:17 ja Ilm 14:12 käskude pidamisest ning Jeesuse usu tunnistamisest igavese evangeeliumi kontekstis tähendusrikkad?

Lõpuaja otsustav küsimus on: keda me kummardame ja kellele kuuletume? Kas Jumalale, “kes on teinud taeva ja maa ja mere ja vete allikad” (Ilm 14:7)? Või metsalisele ja tema kujule? Kuulekus käskudele (kaasa arvatud hingamispäeva käsk) usu kaudu Jeesusesse märgistab need, kes jäävad usstavaks lõpuni. Õige religioon nõuab nii usku kui ka sõnakuulmist.

“Tunnistust Jumala käsu kestvusest ja loomise hingamispäeva pidamise pühast kohustusest on igal ajal kuulutatud, kuigi sageli keset etteheiteid ja tagakiusamisi.

Need tõed, sellisena nagu nad esinevad Ilmutuseraamatu 14. peatükis seoses “igavese evangeeliumiga”, saavad olema Kristuse koguduse tunnuks Tema ilmumise ajal, sest kolmekordse kuulutuse lõpul teatatakse: “Siin on need, kes peavad Jumala käske ja Jeesuse usku.” – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk-d 453, 454.

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Lõpuaja sünnimused*, lõiku "Vali hüüd", lk-d 198–202.

"Meil on vaja astuda kõrgemale tasemele, minna edasi ja nõuda oma ülevaid eesõigusi. Meil tuleb käia alandlikult koos Jumalaga, mitte uhkelt kiidelda iseloomu täiuslikkusest, vaid lihtsas usus taotleda iga töotust Jumala sõnast; sest need on sõnakuulelike jaoks, mitte Jumala seadustest üleastujate jaoks. Lihtsalt uskugem Jumala tunnistust ja sõltugem täielikult Temast ning igasugune võimalus eneseaustuseks või uhkuseks kõrvaldatakse. Meid päästetakse tõepoolest usust, mitte passiivsest, loiust usust, vaid usust, mis toimib armastuses ja puhastab hinge. Kristuse käsi saab ulatuda kõige suurema patuseni ning tuua ta üleastumistest välja sõnakuulmisesse; kuid kristlus ei ole nii kõrge, et see saaks tõusta kõrgemale Jumala püha seaduse nõuetest. Siis ei saa Kristuse vägi aidata, sel juhul oleksid Tema õpetused ja eeskuju sellest väljaspool, sest Ta ütleb: "Ma olen pidanud oma Isa käsusõnu ja jään Tema armastusse" ning kõik, kes käivad Kristuse järel, on kuulekad Jumala pühale seadusele." – Ellen G. White, *Signs of the Times*, 31. märts, 1890.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege evangeeliumi erinevate rõhuasetuste üle Jeesuse, Jaakobuse ja Pauluse õpetustes, kaasa arvatud sarnasused ja erinevused nende vahel. Kuidas saame neid kokku pannes ja kogu pilti nähes kaitsta ennast langemast kas käsumeelsusesse või odavasse armu?

2. Kui tunned kartust oma vaimuliku seisundi pärast, siis millistele evangeeliumi töotustele saad toetuda, mis aitavad sul araks muutumisest hoiduda? Miks ei tohiks sa ka pimedaimatel aegadel kunagi alla anda ja miks on töotus Kristuse õigusest kui kingitusest teenimatutele patustele võtmesõnaks, mis kaitseb sind alla andmast?

3. Kolme-ingli-kuulutus seob loomise väga tihedalt kokku lunastuse ja päästega. Sama teeb Jh 1:1–14. Miks on need kaks teemat nii tihedalt seotud? Kuidas aitab see tihe seos selgitada, miks on hingamispäeval keskne osa Jumala seaduses? Kuidas aitab see tihe side meil mõista hingamispäeva keskset kohta lõpuaja viimases konfliktis?

Misjonijutustused

4. oktoober

Piibli 67. raamat

Kasvasin üles oma adventistidest vanavanemate kodus. Kuna mu vanemad olid tööga hõivatud – minu isa oli politseinik ja ema meditsiiniõde – lubasid nad vanaemal minu eest hoolitseda. Mäletan hommikusi palvusi koos vanavanematega ja seda, kuidas vanaisa hoidis mu nägu oma tugevate käte vahel, kui ta minu eest palvetas.

Teismelisena läksin vanematekoju tagasi ning siis toimus mu elus muutus. Minu isa ei olnud adventist. Tema meelest pidin ma hingamispäeval kodus püsima ja koristama ning me tavatsesime süüa sealiha.

Siitpeale hakkas mu elu pahupidi minema. Abiellusin apteekriga, kes oli kokaiinisõltlane. Meile sündis kaks last. Mõni aeg hiljem sai mees autoõnnetuses surma.

Otsisin oma elus midagi paremat ja jõudsin välja Ameerika Ühendriikidesse, Kentucky osariiki, kus elasin mõnda aega. Kui ma Belize linna naasin, abiellusin uuesti. Umbes samal ajal rööviti ära mu poeg ja mõrvati.

Sellel ajal mõistsin, kui meeletult vajasin oma ellu Jumalat. Mingit moodi on minu ümber ikka olnud adventiste ja mõnel neist jätkus julgust mulle öelda: “Sa eksled ringi. Tule koju tagasi.” Kuid minu pojaga juhtunu oli tõsine äratus-signaal. Sain aru, et olen kadunud tütar, kes läks kaugemale maale ja kellel oli vaja pöörduda tagasi koju.

Tajusin, et kõik see, mis oli, ei rahuldanud mind.

Kui hakkasin töötama Belize Ülikooli raamatukogus, oli seal kirjas klubi nimega Adventsõprus, kuid selle tegevus oli varjusurmas. Umbes kolme aasta pärast tuli kooli kaks üliõpilast, kelle saabumisest peale märkasid, et nad olid kuidagi teistsugused; nende ümber oli mingi tore õhkkond. Jälgisin neid nädalate kaupa. Nad panid üles kuulutused ja jagasid kutseid, mis kutsusid inimesi Adventsõpruse kokkutulekutele. Nad kutsusid mind ja saatsid mulle meeldetuletavaid sõnumeid, aga ma ei läinud. Kuid nad olid järjekindlad. Mulle avaldas muljet nende ajakasutus ja organiseeritus.

Arutlesin endamisi, *kes need inimesed on?* Vanuse poolest teismeaastate

lõpus ja kahekümnendais eluaastais, kuid mitte tüüpilised üliõpilased. See, kuidas nad rääkisid ja käitusid, nende tegutsemisviis – see ei pärinenud konveierilindilt.

Ühel päeval jäi nende teadaanne mulle silma ja ma otsustasin osaleda. Teemaks oli meelelahutus – muusika ja tants. Juttu tuli artistidest, keda olin meedias näinud, artistidest, kelle muusika meie perekonda tantsitas, ja see avas mu silmad nägema täiesti teistsugust maailma. Teadvustasin sellise meelelahutuse negatiivse mõju; justkui kate oleks silmilt langenud.

Tahtsin teada rohkem; olin näljane! Nad küsisid, kas sooviksin piibliõpet, ja ma andsin nõusoleku. Raamatukoguhoidjana tahtsin aina teada seda, mida ma veel ei teadnud, seega rääkisid nad mulle Ilmutuseraamatust ja korraldasid asja nii, et hakkasin koos ühe piiblitöölisega Piiblit tundma õppima. See mees oli täpne ja hoolikalt valmistunud. Sain küsida ja tema vastas. Ma ei suutnud ära oodata, kuna õpetaja jälle tuli! See oli nii ajakohane.

Kuue kuu pärast mind ristiti – ning kõik see toimus Adventsõpruse ja nende inimeste tunnistuse pärast, kes piibliõpet ja osadusgruppi juhtisid. Nende eluviis, nende korralikkus, nende käitumine – nägin, et see toimis. Nad olid minu jaoks Piibli 67. raamatuks. Nad paistsid silma kogu ülikoolilinnakus. Adventsõprus jättis mu ellu sügava jälje. Nüüd on Jumal mu Kalju, mu vundament; Tema on mulle kõigeks.

Kuulun ülikooli administratsiooni hulka ning soovin oma käitumise ja iseloomuga avaldada mõju üliõpilastele ja juhtkonnale samamoodi, nagu Adventsõprus avaldas muljet mulle.

Olin jõudnud oma elus punkti, kus mõistsin, kui väga ma Jumalat vajasin. Olin näinud, kuidas mu vanavanemad olid kriisiaegadel toiminud – nad olid kõik palves Jumala ette kandnud. Mäletasin, kuidas vanaisa oli minu pärast palvetanud, ja kõigil sellel oli minu kojutoomises oma osa. Tunnen tõepoolest, et olen tulnud tagasi koju.

Olen kodus ja nüüd on minu tööks tuua koju ka teisi. Pärast minu ristimist helistas mu tädi ja ütles: “Kui sina oled tulnud koju, siis tulen mina ka.” Minu vanavanemad külvaskid seemne ja nüüd tahan ma tuua koju ka teised.

Arlene

11. oktoober

Jutluse-mees

Töötan keskpangas turvamehena. Töö juures kutsutakse mind “jutluse-meheks”, sest mulle meeldib usust rääkida, kuigi ma pole alati olnud Jumalale ligi.

Olen kaheksast lapsest kolmas. Minu vanaema, seitsmenda päeva adventist, oli selles kodus ainus kristlane. Ta viis mind kirikusse, kui olin laps. Ma ei mõistnud seda, kuid tema valmistas mind ette millegi suurema jaoks.

Kasvasin suureks ja astusin sõjaväkke ning kohtusin oma tulevase naisega naisevenna kaudu. Mina olin 22 ja naine oli 16. Kolm aastat hiljem me abiellusime ja nüüd on meil kenad lapsed.

Aastaid on meil peetud perekonna kokkutulekuid minu ema kodus. Mäletan ühte korda, kui kõik tema lapsed olid kohal. Ma polnud kunagi varem elu jooksul näinud ema nii õnnelikuna. Oli palju joomist ning mina olin grillija ja kokk. Kui me umbes kell kuus õhtupoolikul kodu poole teelesime, ei tajunud ei mina ega mu naine, kui purjus ma olin. Ime läbi jõudsimel eluga koju, kuigi teekond kulges kitsast, tuulist ja mägist teed mööda.

Kell üks hommikul ärkasin. Vaatasin ringi. Taipasin, et olin kodus. Kõik olid voodis. Ma ei suutnud ema kodust äratulekut meenutada. Äratasin naise ja küsisin, mis toimunud oli. Naine hakkas nutma ja ütles, et ta ei sõida minuga enam mitte kunagi! "Sa oled kohutav juht – sa oleksid meid peaaegu tapnud!" Poeg püüdis mind veenda: "Isa, kõik läks hästi. Ainus probleem oli selles, et sa sõitsid 85–95 km tunnis ja ei jätnud kurvides kuigi palju ruumi vastutulijatele."

Hüppasin kiiresti kingadesse ja läksin õue autot vaatama. Auto oli korras. Siis sammusin lähedaloleva korvpalliplatsi istepingile ja hakkasin nutma. "Mida ma tegin?" küsisin kõva häälega. "Oleksin võinud perekonnast ilma jääda."

Vaatasin üles ja pidasin aru, mida teha. Teadsin Jumalast ja sellest, et Tema oli võimeline päästma, kuid selle hetkeni ei olnud ma Tema järele vajadust tundnud. "Mida ma tegema pean?" küsisin Temalt. "Millegipärast hoidsid sa mind elus." Tajusin, et mul tuleb ette võtta tohutu muutus.

Aastaid varem, enne sõjaväkke minekut, olin elanud koos oma onuga ning aidanud tal mägedes marihuaanat kasvatada. Ühel päeval oli keegi mees meie ukse taga ja kutsus meid oma kirikusse. Mõtlesin, et peaksin seda proovima ja lõpetasin marihuaana kasvatamise.

See mees, kes oli adventkoguduse vanemaks, võttis mind tol korral oma tiiva alla. Elasin tema ja ta naise juures ühe aasta. Püüdsin lugeda Piiblit, kuid ei saanud sellest hästi aru, niisiis selgitasid nad hingamispäeva pärastlõunati mulle paljusid Piibli kirjakohti.

Sellel päeval seal palliplatsi servas seistes tulid mulle meelde kõik need piiblisalmid, mida see mees mulle õpetanud oli: 1Jh 1:9 – "Kui me oma patud tunnistame, on tema ustav ja õige, nõnda et ta annab andeks meie patud..."; Gl 2:20 – "Ma olen ühes Kristusega risti löödud; nüüd ei ela enam mina, vaid Kristus..."; Rm 8:28 – "Neile, kes Jumalat armastavad, laseb

Jumal kõik tulla heaks...”, ja palju muud.

Tajusin, et Jumal juhendab mind Tema Sõna kaudu – Ta andis mulle midagi, millele toetuda. Hakkasin igal õhtul palvetama, paludes Teda oma ellu ja küsides Temalt abi. Õppisin mõistma, et siis, kui me hüüame abi järele, saame aru, et Ta aitab meid. Lisaks palvetamisele hakkasin hommikul varem ärkama, et võtta aega Jumala Sõna lugemiseks.

Minu elu tegi täispöörde. Piiblit lugedes sain teada, et see sisaldab Jumala mõttelaadi ja selgitab inimese olukorda. Selle õpetused on pühad, eeskirjad kehtivad ja ajalugu tõene. Loed seda ja saad targaks, hoidud kurjast, ning praktiseerid seda ja saad pühaks.

Ma liitusin adventkogudusega ja mind ristiti. Ka minu naine andis elu Kristusele. Olen väga õnnelik ja julgustatud nende inimeste pärast, kellega adventkoguduses tuttavaks saan. On väga tähtis tunda päästmise rõõmu, siis saame seda kaasinimestele jagada. Jumal armastab meid ja andestab meile ning meie ulatame selle armastuse ja andestuse omakorda teistele. Täpselt nagu jagaks keegi sinuga koogitükki – kui sa seda ise maitsnud pole, ei tea sa, kui maitsev see on.

Francis

18. oktoober

See on mu viimane õlu

Olen pastoriks ilusal San Pedro nimelisel saarel. See saar on Belize üks kõige tuntum paik ning selle elanikkonna moodustavad peamiselt välismaalased, kes tulid puhkusele või pidu panema! Minu tööks pastorina on levitada siin evangeeliumi ning õpetada kaasinimesi tundma meie imelist Issandat ja Päästjat Jeesust Kristust. Kõikide nende klubide, pidude ja muu ilmaliku programmi keskel, mida igal päeval pakutakse, võib tunduda, et Sõna kuulamine ei huvita kedagi, kuid Jervise ja Yvonne'i lugu näitab mulle, kuidas Jumal siin tegutseb.

Jervis ja Yvonne asusid Jamaica liivastelt randadelt ümber Belizesse. Elukutseliste *reggae* muusika esitajatena olid nende juured sügavalt nende rastafari elu traditsioonides ja uskumustes, mida nad olid tundma ja armastama õppinud. Nad tulid Belizesse, et otsida lõbusat elu, laulda ja musitseerida. Nad pühendasid oma elu sellele, et teha lähedat Kariibi saare muusikat. Koos grupi jamaikalastega kavatsesid nad ühe Belize *reggae* toetaja abil viia oma muusika uuele tasemele ning teenida maailma *reggae* rütmidega, mida nad armastasid.

Kohtusin Jervise ja Yvonne'iga Robini Köögis, kohalikus restoranis, mis pakub head toitu. Selle söögikoha omanik, “vend Harvey”, on adventist. Ta sõbrunes Jervise ja Yvonne'iga, kellele meeldib selles restoranis

söömas käia.

Olles abielupaariga mõnda aega rääkinud, tundsin sundi kutsuda nad kirikusse. Nad ütlesid tagasihoidlikult ära. See pole esimene kord, kui kirikusse tulemise kutsele ära öeldakse, mõtlesin ma. *Nad on rased – mõistagi on tõenäosus, et nemad oma elu Jumalale annavad, väiksem kui teistel mitteusklikel.*

Ühel päeval, kui vend Harvey ja mina Robini Köögi poole astusime, kohtasime Yvonne'i. Vestlesime natuke ja ta läks kõrvalmajja, et kutsuda Jervis, kes oli baaris ning nautis oma lemmikut – Belize Beliki õlut. Tundes taas Püha Vaimu sundi, kutsusin ma neid kirikusse. Minu rõõmuks vastas Jervis jaatavalt: "OK, pastor, see on mu viimane õlu. Ma tulen kirikusse." Jumal on väga võimas!

Hingamispäeva hommikul astusid Jervis ja Yvonne sisse. Nad olid inukad õppima ja nii alustasime Piibli uurimisega. Nad tahtsid elada tervislikult ning otsustasid loobuda kõigist kahjustavatest ainetest ja süüa loomulikku taimetoitu.

Pärast paljusid piiblitunde ja regulaarseid kirikuteenistuste külastamisi otsustasid Jervis ja Yvonne anda oma südamed Issandale. Nad otsustasid abielluda, kuigi on elanud koos palju aastaid. Nad hakkasid laulma uues võtmes – evangeeliumi võtmes. Nad on abielus, ristitud ja pühendanud oma muusikalise tegevuse Issanda töösse.

"Ma armastan oma kogudust, ma olen valmis laulma," ütleb Yvonne. "Mul on meelerahu ja ma õpin järjest rohkem tundma meie [adventistide] sõnumit."

"Olen nüüd väga õnnelik," lisab Jervis. "Mul on vaja julgust ja usaldust. Olen väga tänulik vend Harveyle ja teistele liikmetele – nemad julgustavad mind."

Jervis on eriti rõõmus selle üle, et saab nüüd Issandale muusikat teha. Nii tema kui ka Yvonne on aktiivsed evangeeliumitöös. "Muusika tõmbab inimesi ligi," ütleb ta. "See on meedium, mis toob nad kokku."

Jervis ja Yvonne

25. oktoober

Äravisatud laps, I. osa

Selle lapse sündimiseks ei ole veel aeg, mõtles mu ema siis, kui kiirustas haiglasse oma kümnendat last sünnitama. Oli alles raseduse viies kuu, kui teda üllatasid tuntud valud. Siis, kui laps oli sündinud, ütles arst: "Madam, teid ootab kodus üheksa last. Te ei sünnitanud veel ühte last, vaid välja-arenemata loote, mis ei jää ellu." Arst keeras loote riidetükki ja pani prügikasti.

“Kus mu laps on?” küsis ema ühtepanu, kuid vastus oli alati sama: “Teil on väljaarenemata loode.” Kuid see ei veennud ema. Kui öde lahkus, vaatas ema prügikasti ja nägi, et riie liikus. Ta tõstis selle välja ning selles oli tema laps, kes ikka veel hingas.

Naine võttis puhta riidetüki, mähkis “loote” sellesse, pani ta taskusse ja läks koju, kus tema paljud lapsed teda tervitasid. “Kus tita on?” küsisid nad. Ema mähkis “loote” lahti ja seal ta oli; ta hingas ikka veel.

Natukese aja pärast saabus aga politsei. Naist süüdistati selles, et ta oli varastanud haigla omanduse, ütlesid nad – “loote”! “Kui te seda tagasi ei anna,” ütles politsei, “viime teid kohtusse.”

“See on minu laps!” sõnas ema, keeldudes last politseile andmast.

“Kui see “loode” teie käes sureb,” vastas politsei omakorda, “siis lähete mõrva pärast vangi.” Laskmata ennast hirmutada, ütles naine: “Siis istun oma aja ära.”

Seejärel saadeti korraldus kõikidesse selle piirkonna valitsuse haiglatesse, et seda “loodet” ega ema ei võetaks ravile. Kuid Jumal ei unustanud meeleheitlikku ema ega tema ebaküpset titat. Kui ema palvetas, andis Jumal talle mõista, mida ta peab tegema.

Tita oli nii väike, et tema tilluke suu ei saanud veel ema rinda imeda, niisiis pani ema oma rinnapiima nuku lutipudelikesse ja toitis nii. Kuna inkubaatorit polnud, seadis ema teda iga päev ettevaatlikult päikese kätte. Tita sai tugevamaks ja kasvas.

Ühel päeval jäi tita aga väga haigeks ning emal tuli temaga siiski haiglasse minna. Seal kohtas ta sama arsti ja öde. Nad olid jahmunud, kuna “loode” oli ikka veel elus. Põlvili langedes palus ema arsti, et ta tema last aitaks.

Tita vajas hädasti vereülekannet, kuid haiglas oli saadaval ainult üks arvestusühik verd ja selle puhtust polnud veel uuritud. Ema palus, et seda tema pojakesele igal juhul antaks, muidu ta sureb. Ema palvetas ja vaatas, kuidas lootele manustati skriinimata verd. Arst kinnitas emale, et loode ei ela üle poole päeva, kuid kell kuus hommikul oli “loode” ikka veel elus.

Arst oli nüüd tõsiselt imestunud. Ta polnud kunagi näinud midagi seesugust. Nüüd käis ta emale välja mõtte: “Võtame Jamaicaga ühendust ja korraldame nii, et “loode” võetaks ühte nende haiglasse jälgimisele, kui kaua ta elab.” Ema keeldus. “Minu laps ei ole merisiga ega laborirott!”

Kohale kutsuti politseiiohvitser, tagamaks, et see hull naine ei varastaks loodet veelkord ära. Naine oli otsustanud lapse koju viia ja mõtles välja järgmise plaani – ta läheb haigla teise osakonda, tekitab seal suure segaduse ja siis kui politsei on asja uurimisega hõivatud, haarab oma lapse ning jookseb ära. Plaan toimis ja naine ruttas koju. Politseiiohvitser oli aga varsti kannul. Veelkord ähvardas ta naist haigla omanduse varastamise pärast, aga naine jäi vankumatuks.

Aasta hiljem elas “loode” ikka veel. Aga ta jäi veelkord haigeks ning pol-

nud muud valikut, kui pöörduda uuesti haiglasse, kus naine seisis jälle silmitsi sama arsti ja personaliga.

Lapsele otsa vaadates kuulutas arst kuivalt: “See laps jääb kaheaastaselt pimedaks ja halvatuks. Ta saab olema vaimselt haige ja sureb enne viiendat eluaastat.”

Emma tõi oma aarde koju ja palvetas.

Järgneb

Jeremy

I. november

Äravisatud laps, 2. osa

“Loode” jätkas päevast päeva kasvamist ja sai tugevamaks. Siis, kui see “loode” oli kuuene, astus ta seitsmenda päeva adventistide algkooli. Mitte kobades, nagu arst ennustas, sest ta ei olnud pime; mitte ratastoolis, nagu arst oli hoiatanud, sest ta suutis kõndida. Ta astus kooli ja õppis kõigis ainetes hästi. Ta jätkas haridusteed adventistide keskkoolis ja läks edasi adventistide ülikooli, kus õppis pastoriks.

See “loode” on osa Jumala imelisest lõpuaja plaanist. See “loode” olen mina. Kuigi mitu korda arvati, et ma suren, säilitas Jumal mu elu.

Hämmastav küll, kuid hoolimata mu imelisest pääsemisest oleks Saatan peaaegu mu hinge võitnud.

Olen oma elus seisnud silmitsi paljude arakstegevate oludega. Meie isa ei toetanud meid ja me kasvasime üles väga vaeselt. Mulle räägiti, et minust ei saa kunagi mitte keegi, et ma olen viimane jätis. Ma teadsin, mida tähendab raske elu. Minu õed-vennad ja mina pidime jagama ühte koolikotti kolme-nelja peale. Me saime teiste kasutatud vormirõivad. Sageli tuli meil kooli minna näljastena, sest me polnud päevi sünninud. Issand hoidis meid, kuid see nõudis enese vaoshoidmist.

Kasvasime üles Belize linna lõunaosas, kus lapsi longib ringi nagu lambaid. Noore mehena sattusin minagi eksiteele. Ma olin maailmas, mängisin kuratlikku muusikat. Tundsin päris palju tänavamuusikat, sest varases nooruses ma lihtsalt kuulasin seda.

Võite imestada, kuidas selline noor mees, kellel on nii võimas sünnilugu, siiski maailma suunas läheb? See oli selle tulemus, et pöörasin oma silmad Jeesuselt ära. See oli sellise mõtlemise tulemus, et noor olla tähendab maailmast lõbu leida. See oli halva seltskonnaga liitumise tulemus. Issand tõi mind tagasi terve rea nuhtluste kaudu, kuid Ta nuhtles mind armastuses. Ma tegin nii mõndagi valesti ning Issand hakkas mu tähelepanu sellele pöörama ja veenma mind, et ma vajasin muutmist.

Üks neist oli muusika. Ma olin harjunud klubides mängima. Hingamis-

päeva hommikul olin ma tavaliselt kirikus ja päikeseloojangul klubis. Kirikust klubisse ühel ja samal päeval. Ja ma leidsin sealt eest ka teisi kirikus käivaid sõpru. Kuid ma tänan Issandat selle pärast, et needsamad semud, keda ma klubis kohtasin, tulid hiljem sealt ära nagu minagi ning me moodustasime omamoodi ühingu sõnumi edastamiseks: see muusika viib massid igavesse hävingusse. Olen jõudnud sellele järeldusele oma kogemuse põhjal ja selle tõttu, mida klubides nägin. Igaühele, kes seal on, ütlesin: “Tule koju!”

Kui ma hoolikalt Piiblit uurisin, sai Issand mind kätte ja ma muutusin. See oli hämmastav. Leidsin, et mida ligemale tuled Jeesusele, seda enam avab Tema su arusaamise vaimuliku võitluse suhtes, mis kõikjal meie ümber käib. Me võitleme vaimuliku kurjusega kõrgetel kohtadel. Nüüd kardan ma minna klubisse. Ma tean, et selle muusika mõju võib tuleneda demonitelt.

Jumal tõi minu elus esile imed ning Tema teeb minu ja teiste jaoks ikka veel imesid. Minu unistuseks on näha miljoneid päästetuna Jumala riigis. Tema armu läbi olen suutnud läbi viia mitu evangeelset seeriakoosolekut ja mul on olnud rõõm näha, kuidas sadu inimesi on nende ajal ristitud. Usun, et siis, kui me (paljud noored ja vanad) kokku hoiame, saame kiirendada Jeesuse tulekut.

Minu ema, keda ma väga armastan, tuletab mulle alati meelde: “Ära unusta mitte kunagi, et sa olid äraviser laps. Ära unusta kunagi, et sa kuulud Jumalale. Tema hoidis sind elus ja sa oled olemas selleks, et tuua au Temale.”

Jeremy

8. november

Nii palju edasi anda

Tyson ja tema vanem vend elasid oma vanematega Belize linnas. Vennaksed andusid kooli ajal spordile ja muule tegevusele.

Nende ema oli kasvanud üles seitsmenda päeva adventistina ning tema ja ta pereliikmed olid mitu aastat olnud koguduses ametis. Vanust aga tuli juurde ning ema armus mehesse, kes ei olnud adventist, abiellus temaga ja kauges niimoodi usust.

Ühel õhtul, kui Tyson ja tema vend koolist kodu poole tulid, möödusid nad juhtumisi adventkirikust. Neile hakkas silma noortegrupp, kes oli kirikus üheskoos rõõmus. Järgmisel nädalal, kui nad sama teed mööda tulid, nägid nad noori jälle laulmas ja Piiblit uurimas. Tysonis tärkas uudishimu ja ta ütles vennale: “Läheme vaatame lähemalt!”

Vend nõustus tõrksalt, nii astusid nad ukse juurde ja kiiksid kirikusse.

Üks noortejuht nägi noormehi ja kutsus nad sisse. Nad jäid kogu koosolekuks ning neile meeldis. Teine noortejuht kutsus neid järgmiseks nädalaks tagasi.

Tyson ja tema vend läksid koju ja jutustasid emale koosolekust, paludes luba järgmisel ka nädalal minna. Ema andis nõusoleku, kuid tuletas neile meelde jalgpallimatši, mis neil teisipäeval koolis oli. Noormehed otsustasid minna hoopis noortekoosolekule ning said teada, et seda peeti igal teisipäeva õhtul. Sellel õhtul kogunevad adventnoored Belize linna kõigis kohalikes kogudustes Piiblit uurima, ühiselt mängima, toiduvalmistamist õppima ja muid eluks vajalikke oskusi omandama. Iga liiget julgustatakse kaasa võtma külastaja. See annab liikmetele võimaluse üksteisega suhelda ning teistele noortele Jeesust tutvustada.

Üks koosolekul olnud noor kutsus Tysoni hingamispäevakooli. Sellest päevast peale osalesid Tyson ja ta vend korrapäraselt hingamispäevakoolis ning ei läinud kuigi kaua, kui ka nende ema käis koos nendega hingamispäevakoolis ja kirikus. Järgnesid piibliuurimised ning Tyson ja tema vend ristiti; nad valisid loobumise maailma huvialadest ja sõpradest Jeesuse kasuks.

Pärast keskkooli lõpetamist uskus Tyson, et Jumal kutsus teda jutlustajatöösse, nii läks ta Ameerika Ühendriikidesse kavatsusega õppida adventlikoolis, kuid leidis, et hind polnud taskukohane. Tyson jätkas õpinguid adventlikoolis Filipiinidel, kus ta lõpetas teoloogiaõpingud ja sai pastori väljaõppe.

Oma kodumaale naastes töötas Tyson pastorina mitmes koguduses. Nüüdseks on Tyson abielus ning tema ja ta abikaasa teenivad praegu misjonäridena Hong Kongis. Tema ema teenib endiselt ustavalt Issandat ja tema isa käib regulaarselt kirikus.

See sai osalt teoks seetõttu, et kaks pühendunud noortejuhti võtsid aega noortega tegeleda ja neid vaimulikult toita, ning seetõttu, et noored olid valmis võtma omaks Jumala kutse jõuda oma eakaaslasteni ja tuua nad Tema karja.

Belize on umbes 70 protsenti adventkoguduse liikmetest noored. Viimaste aastakümnete jooksul on Belize Unioon organiseerinud noorteüritusi oma territooriumi noortele, kuid on pidevalt seisnud silmitsi selliste ürituste ruumiprobleemiga.

“Alatine väljakutse on leida Belizel koht, kus saaks majutada nii palju noori inimesi,” ütleb pastor Leslie Gillet, Belize Uniooni noortejuht. “1980ndatest peale oleme rääkinud vajadusest ruumide järele. Selline noorte laagri- ja evangelisatsioonikeskus on vajalik, sest see annab noortele eesmärgitunde. Enamik noori inimesi, kes Belizes kogudusega liituvad, tulevad eesmärgi otsima. Tuleme, kuna tajume, et elus on midagi enam kui elamine. Oma koha leidmine laseb Belize noortel taju-

da, et nad kuuluvad siia, ja annab neile paiga, kus üksteist üles ehitada. Belizel on nii palju seda, mida võime kogu ülejäänud maailmaga jagada. Loodame ainult, et paljud meie vennad ja õed mujal maailmas õpivad Belizet tundma ja jagavad oma osa meiega.”

Osa teie kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetustest sel veerandaastal aitab rajada Belizele noorte laagri- ja evangelisatsioonikeskuse.

Tyson

15. november

Ootamatu retk

Olen teisena sündinud kaksik – sündinud 20 minutit pärast oma venda. Kasvasin üles Burrell Boomi külas. Küla sai nime sellest, et aastaid tagasi parvetati jõgepidi palke läänepoolsesse Caya piirkonda ja siin hoiti neid kinni suure tõkkepuu taga.

Minu vanaisa oli pastor, nii et mu isa kasvas üles adventkoguduses, kuid hiljem lahkus ta sealt. Mu ema kasvas meid adventistideks ja siis, kui olin umbes 13–14, mind ristiti. Igal nädalal võtsime ette kaheksamiilise teekonna kirikusse. Aastad möödusid ja mu isa ehitas maja, mis oli kirikule lähemal.

Mu isa oli veoautojuht. Kui olime juba küllalt vanad, juhtisime autot tema eest. Hiljem läks ta tööle firmasse Belize Electric Limited. Tema vastutusalaks oli suurte elektripostide püstitamine. Oli raske töö kaevata maa sisse kuuejalane auk ja siis kasutada laadurit, millega post püsti tõsta. Mu isa töölistel tuli seejärel ronida posti otsa ja paigaldada kõik, mida elektriposti jaoks vaja. Mõne aasta pärast tahtsid töömehed saada rohkem raha ja hakkasid mu isa tagant varastama.

Siis hakkasin mina oma kaksikvennaga isa heaks postide otsa ronima. See on väga raske ja ohtlik töö. Ühel päeval, kui ma ronisin, löikus ohutusrihm mu jalga. Surusin sellele kogu jõuga peale ja kukkusin 40 jalga allpool olevatele kividele selili ning kaotasin teadvuse. Kui ma ärkasin, püüdsin end liigutada, kuid ei suutnud vöökohast allapoole jäävat kehaosa liigutada. Mu vend läks abi otsima ja pärast pikka vaevalist teekonda haiglasse jõudsin kohale. Arst suskas mu jalga pika nõela, kuid ma ei tundnud midagi. Nad ütlesid, et ma ei hakka enam iialgi käima. Olin 21 aastane.

Kuid usk, milles mind kasvatatud oldi, pakkus mulle lootust. Tundsin ennast väga rahulikuna ja suutsin end valitseda. Siis, kui ema seisis nuttes mu voodi kõrval, ütlesin talle: “Ära muretse, ema. Minuga läheb hästi.” Mul on see hetk alati silme ees. On väga tähtis, kuidas su vanemad sind kasvatavad. Jumal lubas mul sellesse kriisi sattuda ja sellest läbi tulla, mitte nagu pressi alt, vaid uskudes, et sellest tuleb midagi head tuleb ja minu-

ga läheb kõik hästi.

Esimesed aastad pärast õnnetust olin ma kord haiglas, kord haiglast väljas. Ühel päeval, mil kodus internetis olin, leidsin pildi käsipedaalidega jalgrattast. Laadisin pildi enda jaoks alla, säästsin pisut raha materjalide jaoks ja ehitasin siis endale sellise jalgratta. Kui jalgratas oli valmis, üllatusin ka ise, kuidas kõik nii hästi toimis. Keegi ei teadnud, mis asi see oli. Kui ma ringi sõitsin, lehvitasid kõik mulle ning tundsin ennast hästi ja õnnelikult.

Ühel päeval sõitsid oma jalgratastel kaks ameerika abielupaari. Nad olid jalgrattaga maha sõitnud pika maa ning otsisid kohta, kus end majutada. Keegi oli neile teel vastu tulnud ja öelnud, et linnas pole seda turvaline teha, nii jäid nad peatuma meie kodu lähistele. Läksin lähedalasuvasse poodi ning nad nägid minu erekollast ratast ja hakkasid seda pildistama. Nad tulid õhtul tagasi ja pildistasid veel ning ütlesid, et võivad need pildid mulle e-mailile saata. Nad saatsid pilte veel teistelegi ja varsti võttis minuga ühendust Belize kanal 7, et mind intervjuuerida. See andis mulle võimaluse oma lugu rääkida ja oma usku üle kogu riigi jagada!

Samuti soovisin äratada teadlikkust puudega inimeste suhtes, ja tegin seepärast koostööd Belize hoolekandega, organisatsiooniga, mis tegutseb puudega isikute ja nende perekondade heaks. Kavatsesin sõita rattaga risti läbi Belize – 90miilise retke. Üks firma Saksamaalt sai mu plaanidest kuulda ning sponsoreeris materjalidega minu teise ratta ehitamist, sest rattas, mille ma esimesena ehitasin, oli väga raske. Treenisin raskema rattaga ja sõitsin siis 90 miili uue alumiiniumraamiga rattaga. Sõitsin seda maad vaid kolm päeva!

Sellest alates olen teinud Belizes terve rea jalgrattaretki, peaaegu kõigil meie riigi peamistel maanteedel. Minu sõnum on: ära vaata kellelegi, kellel on puue, kui inimesele, kes pole suuteline midagi tegema. Kui sa teed midagi koos Jumalaga kogu südamest, suudad sa teha kõike, mida Tema tahab, et sa teeksid.

Jerome

22. november

Millesse sa usud?

Siis, kui olin 27aastane, muutis Jumal mu elu. Olin alkohoolik, suitsetasin kaks pakki sigarette päevas ja vedelesin tänavail. Kuid siis astus Issand vahele.

Oli laupäeva hilisõhtu ning mina koos politseiniku ja kahe semuga olin baaris joomas. Öö oli selge ning kuu paistis heledalt. Kui vaatasin baari uksest välja, nägin üht noormeest, kes mind sealt välja kutsus. Läksin tema

juurde ja küsisin, mida ta tahab. Ta vastas, et tahab minuga rääkida, aga mitte siin. Järgnesin talle, rummipudel pihus, arvates, et ta tahab koos minuga juua.

Kui jõudsin minu isa talu lähedusse, istus see noormees teeserva maha ja mina istusin samuti. Avasin pudeli, jõin mõne lonksu rummi ja ulatasin pudeli siis temale. Võõras ütles ära, pani pudeli maha ning küsis kohe: "Millesse sa usud?"

"Ma ei saa aru, mida sa küsid," vastasin.

"Millesse sa usud?" nõudis ta.

Kuna mu vanemad olid seitsmenda päeva adventistid, vastasin: "Usun, et hingamispäev on Issanda päev."

Noormees tõusis jalamaid püsti ja ütles: "Seda usun ka mina. Anname töötuse, et läheme hingamispäeval kirikusse." Nõustusin ja ta surus mul kätt. Ta sammus edasi umbes 10 jardi (ühiksa meetrit) ja kadus siis mu silmist. Ma ei näinud teda enam kunagi.

Järgneval hingamispäeval läksin kirikusse, lootes võõrast jälle näha, aga ta ei ilmunud enam. Ometi mu elu muutus. Ma ei joonud enam, ei suitsetanud ega tarvitanud uimasteid. See kõik toimus umbes 40 aastat tagasi. Nüüd ma usun, et tegemist oli inglisa, kes oli võtnud inimkuju.

Ma räägin kõikidele oma inglilugu. Mina isiklikult tean, et see toimus. Olen rääkinud paljude inimestega, kes joovad palju, nagu mina omal ajal. Ma jutustan neile, kuidas Jumal muutis mu elu, ja räägin, et kui Jumal sai seda teha minu heaks, siis saab Ta seda teha ka nende heaks.

Mõni aasta pärast minu muutumist tulin tagasi sellesse külla, kus see kõik juhtus, ja viisin läbi evangeelsete koosolekute seeria. Inimesed teadsid, milline ma varem olin olnud, kuid kahenädalase seeria jooksul andis 12 inimest oma elu Kristusele. See oli tohutu õnnistus. Nad võisid näha muutust minu elus.

Mind on hämmastanud see, mida Issand minu elus on teinud. Kuigi mul pole kuigi palju kooliharidust (sest lõpetasin koolis käimise 12aastaselt), on Issand lubanud mul Tema töös kaasa lüüa. Olen olnud suuteline tõlkima küllalt palju vaimulikku kirjandust inglise keelest hispaania keelde. Tema armust olen moodustanud 10 kogudusegrupp; kaheksa on saanud ametliku koguduse õigused. Jumal on andnud mulle eesõiguse korraldada arvukalt evangeelseid koosolekuid ja piibliuurimisi ning nende tulemuseks on rohkem kui 1000 inimest jõudnud risti jalamile ja ristitud.

Ma tean, et kuradile pole minu muutumine meeldinud. Ühel aastal korraldasin seitse evangeelset seeriat. Sel ajal suri mitu minu pereliiget õnnestuste tõttu. 18 kuu jooksul kaotasin oma isa, õe, kaks venda ja kaks nõbu – kõik sai surma õnnetusjuhtumites.

Üks ja teine inimene ütlesid mulle: "Lõpeta ometi nende koosolekute pidamine! Sinu pereliikmed surevad!" Aga ma vastasin neile: "Ei, ma ei saa

lõpetada. Isegi juhul, kui Saatan midagi sellist teeb, tuleb minul jätkata jutlustamist.” See aitas mul usus isegi tugevamaks saada.

Ma ei ole pastor, kuigi ma töötan oma koguduses peavanemana. Palju aastaid olen juhtinud ettevõtet, mis tegi punutud ja rotangpalmi vardest põimitud mööblit ning nüüd töötan ma kindlustuskompaniis. Lisaks sellele on meil talu, kus kasvatame kookospähkleid, avokaadosid, mangosid, naereid, ploome, leivapuu vilju, apelsine ja laime ning mul on mahagoni- ja seedripuud, millest saame puitu. Mul on ka imeline naine ja neli täiskasvanud last. Issand on mind rikkalikult õnnistanud ja kõike, mida Ta mulle annab, tahan kasutada Tema auks ja kiituseks.

Siis, kui Kristus tuleb, on mul oma Jeesusele palju küsimusi. Igatahes tahan ma teada saada, kes oli see ingel, kes ilmus sinna, kus olin mina.

Ricardo

29. november

Kõrts, millest sai kirik

Cotton Tree asula asub Belizes, Cayo maakonna 42. ja 44. miili vahel. Selles asulas polnud ühtki adventisti ja nii soovis Ricardo viia asula 1580 inimesele kolme-ingli-kuulutuse häid sõnumeid.

2012. aasta novembris käisid Ricardo ja tema sõber ükselt uksele, et saada inimestega kontakti, hinnata nende vajadusi ja pakkuda võimalust Piiblit tundma õppida. Just siis, kui need kaks adventisti mööda tänavat läksid, kohtasid nad Victorit.

“Tere õhtut, härra. Oleme seitsmenda päeva adventistide kogudusest ja teeme küsitlust. Kas te usute Jeesusesse Kristusesse?” Vektor andis mõista, et usub, seepärast kaks meest jätkasid. “Kui te usute Jeesusesse, siis sooviksime teid kutsuda eeloleval hingamispäeval meie kirikut külastama.”

“Hingamispäeval? Te mõtlete pühapäeva?” Victor arvas, et ta pole hästi aru saanud. “Ei,” kinnitasid kaks meest. “Me koguneme jumalateenistusele seitsmendal päeval, laupäeval, sest see on Piibli järgi Issanda päev.”

Victoril oli huvi rohkem teada saada ja nii oli ta järgmisel hingamispäeval St Matthew’i asula (seitse miili Cotton Treest) seitsmenda päeva adventistide kirikus. Ta hakkas kirikus käima igal nädalal. Seal otsustas ta pühendada oma elu Kristusele ning ta ristiti.

Üks väljakutse, millega ta silmitsi seisis, oli aga tema ettevõtte. Victor oli kohaliku kõrtsi ja tantsusaali omanik Cotton Trees. Pärast otsust järgida Jeesust sulges Victor oma ettevõtte, kuid ta ei sulgenud oma mainet Cotton Trees!

Soovides, et sõbrad ja naabridki kuuleksid imelisi Piibli tõdesid, mida ta oli leidnud, aitas Victor juba kolm nädalat pärast oma ristimist teha al-

gust kahenädalase evangeelse koosolekuseeriaga. Koosolekud peeti telgis, mis püstitati kohe endise kõrtsi kõrvale. Pärast koosolekuid ristiti Cotton Trees veel 28 inimest, kellest kaks naist olid eriti õnnelikud, et Victor oli oma kõrtsi sulgenud, sest nende abikaasad olid seda kohta pidevalt külastanud.

Kuna vastristitute grupp vajas kogudusekodu oma asulas, pakkus Victor jumalateenistuste paigaks osa oma kodust.

“See oli küll varem kõrts ja tantsusaal,” rääkis ta grupile, “aga ma panen keskusesse üles viida, et me hakkame kasutama seda paika Jumala nime auks!”

Hoone on nüüd jagatud kaheks pooleks ja mõlemad neist pakuvad toitu eluks. Ühes pooles on Victori uus ettevõte, toidupood, ja teises pooles kirikusaal, kus jagatakse igal hingamispäeval Eluleiba.

Seitsmenda päeva adventistid Belizel, eelkõige noored inimesed, on usu levitamisel väga aktiivsed. Osa käesoleva veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetustest aitab rahastada noorte laagri- ja evangeliseerimiskeskuse rajamist. Palun, anneta heldelt, et toetada ja toita meie vendi ja õdesid väikeses Kesk-Ameerika riigis.

Victor

6. detsember

Vagudega linna õpetaja

Kingstoni (Jamaical) linnaosa Trench Town (Vagudega linn) on väga tuntud oma *reggae* pärandi, vaesuse ja kuritegevuse poolest. *Reggae*-artisti Bob Marley kodu sai jäädvustatud tema lauludesse “Trench Town” ja “No Woman No Cry” (“Pole naist, pole nuttu”).

Trench Townis üleskasvanud lapsed ärkavad öösel sageli püstolilaskude peale, kui ümbruskonna jõugud sõdivad. Mõnikord pannakse maju sihilikult põlema. Päeva jooksul on noortel koolis sageli raske keskenduda. Enamik neist on näljased ja pole kuigi harv seegi, kui mõni elanik alatoitluse tõttu sureb.

“Trench Town on väga õudne,” ütleb politseiseersant Robert Taylor, kes on selles Kingstoni piirkonnas töötanud rohkem kui 20 aastat. “See on väga õudne relvade pärast, millest nad nüüd tulistavad – eriti noored, kes selliseid tulirelvi kasutavad. Need noored on 14 kuni 25aastased... Neil ei ole mitte millegi vastu austust. Nad on sihitud... neil pole elus väljavaadet. Pole mitte midagi, mille nimel elada.”

Kuid Lurline James muudab seda – ühe noore inimese ja perekonnaliikme kaupa korraga. Lurline on Trench Towni Seitsmenda Päeva Adventistide Põhikooli direktor; see kool sai alguse 1997. aastal vaheaja piiblikooli

jätkuna.

“Tõepoolest juhtis mind siia Jumal,” ütleb Lurline. “Tahtsin ise aidata VBSis, kuid [Belize Misjoni] haridusjuht ütles mulle, et nad tahavad alustada kooliga, ja kutsus mind kaasa lööma. Ütlesin talle: “Ei! Mul on juba töö. Õpetan ühes heas koolis, mida Jamaica valitsus tunnustab.”

Aga siis, kui Lurline läks koju ja hakkas mõtlema võimaluse üle, et Trench Town saab adventkooli, ütles Issand Lurline'i sõnul talle: “See on sinu töö.”

Adventistide Põhikool koondab kokku Trench Towni nooremaid liikmeid ja pakub 2–6aastastele kaitstud keskkonda, seltsielu ja haridust. Kool alustas 1997. aastal 23 õpilasega ja on 2014. aastaks kasvanud 104 õpilaseni.

Lurline ei kahetse, et ta lahkus oma endisest töökohast Trench Towni kasuks. “Meil on tohutu võimalus lastele mõju avaldada,” ütleb ta. “Oleme kristliku taustaga ning lapsevanemad tõepoolest austavad põhimõtteid ja norme, mis meil siin on.”

Ta tuletab meelde juhtumit, kui ühe koolilapse vanem suri ning laps tuli kooli väga hirmunud. “Siis, kui keegi sureb, kardavad lapsed, et surnu tuleb neile järele ja krabab kaasa,” selgitab Lurline. “Ma räägin neile, et kui sa sured, siis oled surnud. Keegi ei tule kuhugi niikaua, kui Jeesus tagasi tuleb.” Siis, kui lapsed seda kuulevad, ei karda nad enam.

Adventkool pakub õpilastele kõrgetasemelist haridust ja muid võimalusi. “Nad on targad,” ütleb Lurline uhkelt. “Me saime esikoha Scotia õigekirjavõistlusel!” Õpilased on pälvinud ka Jamaica Kultuuri Arendamise Komisjoni pronksmedali kultuurifestivalil, kus nad esitlesid oma salvestisi.

Jamaica kui Usain Bolti, maailma kiireima mehe, ja Shelly-Ann Fraser-Pryce'i, ühe maailma kiireima naise kodumaa on riik, mis imetleb jooksualasid. Trench Towni õpilastel on olnud rõõm võita oma jooksuoskusega palju medaleid.

Näha õpilaste muutumist õnnelikumateks ja usaldavamateks lasteks, on suur tasu. Lurline viib läbi ka regulaarseid palve-hommikusööke, mida tema ja personal pakub lastevanematele osana nende tegevusest Trench Towni kogukonna heaks. “Lapsevanemad tulevad ning meil on võimalus neid külastada ja nendega koos palvetada. Nad hindavad seda.”

Kool pakub õpilastele iga päev ka lõunasöögi. “Toitlustamine on siin üks suurim vajadus,” selgitab Lurline. “Ehkki me pakume head sooja toitu, ei ole lapsed söönud hommikusööki ja meil tuleb nende jaoks ka hommikul midagi leida.”

Kui aga õpilased adventkoolist lahkuvad, on neil peale täis kõhu veel midagi. Neil on soov saada rohkem teada ning süda, mis on täis lootust ja armastust Jeesuse vastu.

Trench Towni seitsmenda päeva adventistide kogudus toetab laste õp-

pemaksu kolme neljandiku ulatuses ning korraldab igal teisipäeval kogukonnale supikööki. Kirikuaed on inimestest alati tulvil.

Lurline

13. detsember

Midagi suurepärast

Läikiv BMW sõitis aeglaselt läbi Kingstoni slummi, paiga, millele Jamaica vaatab võõristavalt – ülerahvastatud koht ja räpased teed. Tänaval kõndijad silmitsesid autojuhti kahtlustavalt, kui ta nende poole pöördus ja neile tasuta lõunale viimiseks küüti pakkus.

“Suurem osa kodutuid ei tahtnud autosse tulla, sest nad ei usaldanud mind,” ütleb Cecil Foster, Jamaica Idaliidu esimees ja adventistide lihtliikmete teenistuse (ASI) asjaajaja. “Peaagu kõik neist tahtsid jala minna, seejärel juhendasin neid, kuhu minna, et saada tasuta lõuna.” Teised ASI meeskonna liikmed olid turuplatsil ametis võimalikult paljude kodutute inimeste tasuta toitlustamisega.

Mõni nädal varem olid Cecil ja tema vastvalitud ASI meeskond kohanud, et panna uueks aastaks paika peamised tegevussuunad. “Meil oli hommikune kokkusaamine, kuhu me läksime varakult, kell viis hommikul, selleks et palvetada, Jumalat kuulata ja teada saada, mida Tema tahtis, et me teeksim. Pärast kahetunnist palvekoosolekut otsustasime, et meil on vaja teha midagi vähekindlustatute aitamiseks. Hiljem, Jamaica Idaliiduga rääkides, saime teada, et nemad mõtlesid umbes sama. Sellest sai alguse Halastaja Samaarlase publi, koht äärelinna getodes elavate inimeste jaoks.

23. detsembril 1997. aastal, kui ASI meeskond jagas esimesi tasuta lõunaid, oli ülejääki. “Esimesel päeval jäid rohkem kui pooled lõunaportsud üle,” ütleb Cecil. “Olime tänavail ainult toolide ja järde ja lõunasöögiga.”

Kuid meeskond ei andnud alla. Järgmisel nädalal läksid nad uuesti välja ja said edasi anda rohkem toitu. Kolmandal nädalal tuli veel rohkem inimesi, nii et enam rohkem reklaami ei tehtud. Programm kasvas 50 toiduportsult nädalas 100ni, siis 150 ja 200ni. Nüüd pakub Halastaja Samaarlase publi nädalas rohkem kui 900 lõunaportsu, see teeb aastas kokku ligi 47000 lõunasööki.

“Seda näha oli meelierutav,” hüüatab Cecil. “Kas suudate ette kujutada, kuidas see kasvas nagu seen?”

Alates tänaval pakutud toidust on Halastaja Samaarlase pubist saanud kogukonnas tuntud kaubamärk. Otse Kingstoni Seitsmenda Päeva Adventistide Kangelaste Koguduse taga asuv vana tehase laohoone oli müügis; see osteti ja renoveeriti, et paremini rahuldada äärelinna kogukondade vajadusi. Teenuste hulgas, mida see publi nüüd pakub, on eraldi pesemis-

võimalus meestele ja naistele, tasuta juukselõikus, võimalus igapäevaselt pesu pesta ja triikida, jalanõude ja rõivaste jagamine, korrapäraselt toimuvad tervisekontrollid ja arsti vastuvõttud, õpilaste nõustamine ja abistamine tagasi kooli pöördumiseks, jõuluõhtud noortele ja eakatele ning laiaulatuslikud toiduteenistused kolm korda nädalas. 2012. aastast alates on saadaval 30 voodikohta naistele, kes vajavad ööbimist, ning hädaabi kriisiolukorras olevatele naistele ja lastele.

“Teeme koostööd nii mõnegi ühinguga, et seda kõike korraldada,” selgitab Cecil, “kommertspangaga, Jamaica tarbevaraga ja teistega.”

Kerry-Ann Gray, Cecil Fosteri abi, märgib ära mulje, mida Jamaica Fos-Rich kompanii grupp temale ja meeskonnale on jätnud. “Me liitusime sellega, sest härra Foster oli selle osanik. Tema abina kuulen paratamatult palju tema mõtteid. Ta soovib kirglikult aidata vähemkindlustatud. Me soovime sirutada inimesteni ja aidata. Siin pole tegemist ainult tõsiasjaga, et tal on raha seda teha – ta usub sellesse, mida teeb. Suur osa meist [personalist] tuli appi. See, et saad olla osaks millestki nii suurepärasest, annab sooja, tõesti armsa tunde. Sa puudutad inimeste elu. On eesõigus osaleda milleski sellises.”

Osa käesoleva veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva anetusest aitab rajada sellesse kompleksi ema-lapse kliiniku ja ennetustöö keskuse ning hambaravikliiniku, mis teenindab nii lapsi kui ka täiskasvanuid.

Cecil Foster koos Kerry-Ann Grayga

20. detsember

Nälg on kibe

“Nälg on kibe,” ütleb Joy, Kingstonis (Jamaical) asuva Halastaja Samaarlase pubi klient. “Siin on palju näljaseid ja vihaseid inimesi – kui nad on näljased, on nad vihased.” Kuid Halastaja Samaarlase pubisse tulekust alates tunnevad Joy ja tema kaks last ennast palju paremini. “Siin on väga hea toit ja me oleme selle eest väga tänulikud. Me ootame alati, millal saame siia tulla.” Lisaks toidule hindab Joy seda, kuidas pubi on aidanud tema tütre õppemaksu tasuda, uued kingad saada ja pojale seljakoti osta. “Ma olen väga, väga tänulik ja rõõmus... päris õnnistatud.”

“Mis mulle selle pubi juures meeldib,” ütleb Lloyd, “on see, et siin on rohkem kui ainult toit – see parandab inimeste elu.” Lloyd oli olnud kõva joodik, kuid sellest peale, kui ta pubis käima hakkas, on ta kogenud oma elus tõelist muutust. Ta ei joo enam ja töötab nüüd pubi turvamehena Ver-mont Murray, pubi mänedžeri käe all.

“Vend Murray on väga tore inimene, ja õde Moore, kes külastajaid kirja

paneb, on väga tore naine. Ma ei tea, kuidas me ilma nendeta hakkama saaksime. Nad suhtlevad inimestega nende enda tasandil ja kui me suhtleme nii, siis on kokkutulnud palju rahulikumad.”

Beulett Carol Hunter, ASI liige, kes on ametis poliitika analüütikuna ning uuringute tegijana Jamaica Haridusministeeriumis, on Halastaja Samaarlase pubis algusest peale kaasa löönud. “Tulin nõukokku siis, kui varjualune oli alles päris väike. Siin oli inimesi madalamatest sotsioökonoomilistest gruppidest. Mõned olid tänavalt. Siin olid sotsiaalprobleemidega lapsed, õpitud abitusega inimesed – inimesed olid lihtsalt lootusetud. Ja nad olid räpased, väga räpased ja haisvad. Kuid siis rajasime vannitoad, et nad saaksid duši all käia, seejärel koha, kus nad said oma riideid pesta. Andsime neile näpunäiteid hügieenist. Kui nad esimest korda tulid, olid nad käratsevalt tormakad. Siin oli toitu ja kõik tormasid toidu kallale. Nad polnud elus saanud mingit õpetust ega kasvatust.

Kuid aastatega võime näha muutust selles, kuidas nad riietuma hakkasid ja hügieenist kinni pidasid. Laste jaoks kutsume aeg-ajalt kohale Rajaheidjate klubi, kes viib läbi palvusi ja vestleb nendega ühekaupa.

Muutusest rääkides – ma võin seda tunnistada! Nüüd näeme inimesi, kes on palju puhtamad, tervemad ja suudavad vabalt suhelda. Ning nad osalevad aktiivselt palvustel. Neile meeldib laulda. Nad tahavad kaasa lüüa. Tasemelt, kus nad kasutasid ainult vandesõnu, on nad jõudnud millegi selliseni.”

Proua Hunter seostab hämmastava muutuse parema toitumisega, tervisest rääkimisega ja Jumalaga suhtlemisega. “Me tahame seda,” ütleb ta, “et nad näeksid, et elu ei ole ainult slummis või getos istumine. Et nad võivad areneda oma olukorrast hoolimata. Tahame avada nende mõistuse nii, et nende elu sisuks ei ole enam ainult see, kus nad on. Tahame avada nende jaoks taeva.”

Nema ja tema ema tulid pubisse esimest korda siis, kui Nema käis keskkoolis. “Kui sa kord nendest väravatest sisse tuled, siis võid jätta oma probleemid seljataha, sest siin on uus algus!” ütleb Nema. “See on jumalakummardamise paik, rahupaik ja koht, kust saad abi – haridust, riideid, raamatuid, kõike, mida vajad.”

Nema omandab nüüd bakalaureusekraadi õenduse alal Kingstonis asuvas ülikoolis (West Indies University). “Pubi on minu haridusteed nii palju mõjutanud,” ütleb ta. “Ma pidin õppemaksu tõttu kooliskäimise lõpetama. Kui ma mõtlesin, et pidin toidu pärast koolist ära tulema, siis pubi aitas mul tegelikult jälle kooli minna... See koht on saanud koduks, perekonnaks ja pelgulinnaks – see on nii hea koht! Enne kui ma siia tulin, olin ma väga arglik, kuid siin käimine on aidanud mul oma kestast välja tulla. Sa hakkad rääkima inimestega ja Jumalaga ning saad teada, mida Tema saab sinu jaoks teha. Pubi on minu elu väga palju mõjutanud. Ma arvan, et ma

poleks hariduse alal või vaimulikult nii kõrgele jõudnud, kui ei oleks olnud Halastaja Samaarlase publi.”

Meie saame toetada Halastaja Samaarlase publi sellega, et annetame kolmeteistkümnendal hingamispäeval heldekäeliselt. Aitäh.

Halastaja Samaarlase publi

27. detsember

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva programm

Sellel veerandaastal oleme kuulnud Belize ja Jamaica vendade ja õdede lugusid. “Äravisatud lapsest”, “Trench Towni õpetajast” ja paljudest teistest. Oleme näinud, kuidas Jumal tegutseb inimeste kaudu Inter-Ameerika Divisjonis.

Täna räägivad mõned Belize ja Jamaica töö juhid meile pisut üksikasjalikumalt selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva projektidest. Kõigepealt saavad sõna Larrybelle ja Jefferson Spencer, kes mõlemad on Belizes noortejuhid.

“Siin Belizel on meil väga aktiivne ja noor kogudus,” räägib Larrybelle. “Ligikaudu kaks kolmandikku meie liikmetest on noored.” Paljudes peredes Belizel on palju lapsi. Pole sugugi ebaharilik, et peres on 9 kuni 12 last. Tahame noori hoida tegevuses, et nad mõistaksid, kui tähtis osa kogudusest nad tegelikult on.”

Jefferson ütleb: “Meie sihiks on tegevused, mis on Piibli- ja kogukonna-põhised, nii et noored inimesed saaksid kasvades näha, et kogudus moodustab kogukonna ja kogukond moodustab koguduse.”

“Belizel on viis erinevat koguduse “tsooni” ja paljude kohalike koguduste noorte tegevus toimub tsoonide taupa,” räägib Larrybelle. “Kuid korra aastas on meil eriline kokkutulek, kus noored kogu riigist tulevad kokku ning saavad rõõmuga osa õppeklassidest ja tegevustest.”

“Meie ees seisvaks väljakutseks,” jätkab Jefferson, “on see, et riigis pole sellist paika, kuhu saaks mahutada kogu seda noorust, kes osa võtta tahaks. Aga meie oma laagripaigas saaks meil olla ruumi, see läheks vähem maksma ja me saaksime haarata rohkem noori Issanda mõjusfääri.”

Larrybelle lisab: “Tahame pakkuda õppeklasse, kust saadakse nii igapäevaeluks kui ka vaimulikuks eluks vajalikke oskusi. Toon mõned näited: kanuu sõit, ehitustööd, massaaž, kondiitrioskus, autoparandus, elektritööd ning õppeklassid puudega inimeste oskuste parandamiseks – kasuta seda, mis sul on, Jumala heaks.”

“Üks lugu sellel veerandaastal pärines Jerome Floreselt, koguduseliikmelt, kelle alakeha on halvatud, kuid kes on sõitnud rattaga riigi risti-rästi läbi, kasutades käsi pedaalide ringiajamiseks,” ütleb Jefferson.

“Paljude Belize noorte allakäigu üheks põhjuseks on ressurside piiratus. Juhul, kui saame noori toetada, näiteks selle laagripaiga abil, muudaks see kindlasti palju,” ütleb Larrybelle. “See on midagi sellist, mida nad võiksid nimetada päris enda omaks.”

Pastor Dennis Slusher, Belize koguduste liidu esimees räägib: “Siin Belizel usume kindlalt evangeeliumitöösse ja anname noortele palju võimalusi seda praktiseerida. Vajame alalist kohta oma noorsoo jaoks – kohta, kuhu nad koondada, välja õpetada ja neile kogemus kätte anda. Palju kordi oleme käinud kogudusest kogudusse, et õpetada neile, kuidas kaasiniimeste heaks tegutseda. Juhul, kui saame oma alalise paiga, võime noorte heaks veel palju rohkem teha. Meie üks peamisi sihte on õpetada nad välja misjonitööle.”

On veel üks misjoniprojekt – evangeelne auditoorium Belmopani linnas. Sellest räägib pastor Dennis Slusher nii: “Kui meil oleks üks suur loengusaal, siis oleks see suureks abiks meie liikmetele ja kogukonnale. Tahame oma täiskasvanud liikmeid rohkem koolitada ja sel moel oleks ka koht suurte evangeelsete koosolekute pidamiseks. Meil on juba välja valitud maatükk, kuhu see loengusaal ehitada, aga kui me seda maatükki ei kasuta, siis võtab valitsus selle ära, nii et me loodame, et saame seda peagi ehitama hakata!”

Nüüd rändame mõttes Jamaica saarele, kus pastor Carl Cunningham töötab Jamaica Liidus hingamispäevakooli juhina, isikliku teenistuse juhina ning adventistide kommunikatsioonitalituse juhina. Ühtlasi on ta Halastaja Samaarlase publi korralduskomitee eesistuja.

“Olin pastoriks selles piirkonnas siis, kui osteti omand Halastaja Samaarlase publi jaoks. Liit ja unioon mõistsid koguduse ja ühiskonna vajadust. Seda ettevõtmist juhtis pastor Patrick Allen, kes töötas tollal Jamaica Unioonis. Hiljem sai temast Jamaica kindralkuberner, kuid ta on endiselt väga huvitatud sellest, kuidas pubil läheb.

Inimene, kellel on osa Halastaja Samaarlase publi edukal käivitumisel, on öde Moore, kes töötab andmesüsteemiga. See algas temapoolse otsese töömahuka info kogumisega. Sedamööda, kuidas kliente tuli rohkem, muutus süsteem järjest olulisemaks. Tema tagab, et klientide nimed, aadressid, telefoninumbrid ja kõik neid puudutav oleks korralikult kirjas. Paljudel polegi aadressi, seega peab ta lihtsalt märkima, et nad on kodutud. Öde Moore paneb nad kirja, nii saame näha, kui sageli nad tulevad. See on oluline seetõttu, et me tahame aru saada, keda me teenindame. Punase niidina läbib kõike, mida teeme, Kristuse töö – me mitte ainult ei toida rahvast. Meil on lootus, et varem või hiljem jõuame nende südame, meele ja hingeni.

Pakume kogu inimest haaravat teenistust neile, kes elavad lootuseta, inimestele, kes arvavad, et nad on ühiskonna äärealal ning nende jaoks ei

ole enam kohta, kuhu minna. Ema-lapse kliinik aitaks klientidel tunda, et nemadki on samaväärsed inimesed. Hambaravi on siinkandis väga kallis – keskmine inimene ei saa endale võimaldada hambaarstil käimist, kuid tunneme rõõmu selle üle, et saame varsti pakkuda oma klientidele hambaraviteenust.”

Nüüd on meie kord aidata oma õdesid-vendi Belizel ja Jamaical. Palun annetage heldesti siis, kui kogutakse eriline misjoniannetus.